

MATERIAŁY I SPRAWOZDANIA

RZESZOWSKIEGO
OŚRODKA
ARCHEOLOGICZNEGO



Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

MATERIAŁY I SPRAWOZDANIA

RZESZOWSKIEGO
OŚRODKA
ARCHEOLOGICZNEGO

Tom XLV

Rzeszów
2024

Rada Naukowa / Scientific Advisory Board
Václav Furmánek (Słowacja), Diana Gergova (Bułgaria), Vira Gupalo (Ukraina),
Marija Ljuština (Serbia), Dalia Pokutta (Szwecja/Polska), Thomas Saile (Niemcy),
Ghenadie Sîrbu (Mołdowa)

Komitet Redakcyjny / Editors
Michał Parczewski, Andrzej Pelisiak, Katarzyna Trybała-Zawiślak, Marcin Wołoszyn

Redaktor / Editor in Chief
Tomasz Bochnak (tbochnak@ur.edu.pl)

Sekretarz Redakcji / Managing Editor
Joanna Ligoda
(archeo@muzeum.rzeszow.pl)

Czasopismo recenzowane / Peer – Reviewed Journal
Lista recenzentów na stronie internetowej czasopisma /
List of reviewers on the journal's website

Strona internetowa czasopisma / Home Page
<https://msroa.muzeum.rzeszow.pl/>

Tłumaczenia / Translation
Beata Kizowska-Lepiejza – język angielski, autorzy
Korekta / Proofreading
Joanna Ligoda, Joanna Adamik-Proksa, autorzy

Rycina na okładce / Cover Picture
Koprywnica. Zapinka podkowiasta. Opr. M. Florek, W. Krzywicka /
Koprywnica. Horseshoe-shaped fibula. Prepared by M. Florek, W. Krzywicka

© Copyright by Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
© Copyright by Instytut Archeologii UR
© Copyright by Wydawnictwo „Mitel”

INDEX  COPERNICUS
INTERNATIONAL

Czasopismo indeksowane

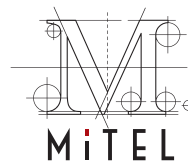
ERIH PLUS
EUROPEAN REFERENCE INDEX FOR THE
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES



Muzeum Okręgowe
w Rzeszowie



Instytut Archeologii
Uniwersytetu Rzeszowskiego



Wydawnictwo
„Mitel” sp. z o.o.

ISBN 978-83-8277-314-9

ISSN 0137-5725

DOI: 10.15584/misroa.2024.45

UNIWERSYTET RZESZOWSKI
Al. Tadeusza Rejtana 16C, 35-310 Rzeszów
Wydanie I; format A4; ark. wyd. 33; ark. druk. 31

Opracowanie wydawnicze, druk i oprawa: „Mitel” sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Iwona Florkiewicz, Wiesław Koman, Maciej Wawrzczak , Materiały krzemienne ze stanowisk nr 1A, 1B oraz 3 w Gródku, pozyskane w 1952 roku, ze zbiorów Muzeum Zamojskiego w Zamościu	5
Joanna Ligoda, Joanna Adamik-Proksa , Osady kultury trzcinieckiej i tarnobrzесkiej kultury łużyckiej na stanowisku nr 3 w Mokrzyszowie, pow. tarnobrzесki	17
Elżbieta Małgorzata Kłosińska , O nieznanym i mało znanym znalezisku szpil z główką w kształcie tarczki spiralnej z terenu Lubelszczyzny	63
Tomasz Bochnak, Gilles Hamm , Przemiany zabudowy sektora Champlain (oppidum Bibracte) w świetle badań wykopaliskowych z lat 2013–2019	71
Marek Florek, Weronika Krzywicka , Wczesnośredniowieczna zapinka podkowiasta z Koprzywnicy, woj. świętokrzyskie. Przyczynek do badań nad kontaktami Ziemi Sandomierskiej z Europą Wschodnią w XI w.	89
Marcin Piotrowski , Archeologia i język: słowiańskie nazwy protohistorycznych grodzisk na terenie północno-wschodniej Italii w szerokim kontekście danych językoznawczych, źródeł pisanych i odkryć archeologicznych	99
Marzena Gałęcka, Marcin Piotrowski, Patrycja Piotrowska, Zuzanna Piotrowska , Badania historyczne oraz nieinwazyjne i małoinwazyjne badania archeologiczne cmentarza z okresu pierwszej wojny światowej w Tuszowie, w gminie Jabłonna, w powiecie lubelskim, w roku 2024	171
Agata Salamucha , Drugowojeńne militaria wielkogabarytowe odkryte podczas poszukiwań prowadzonych w okolicach Sandomierza w latach 2020–2024	199

KOMUNIKATY

Wojciech Rajpold , Brązowa siekierka z tulejką i uszkiem ze stanowiska Niedźwice 12	219
Elżbieta Małgorzata Kłosińska , Unikatowe znalezisko elementu uprząży końskiej z terenu Lubelszczyzny	227

KRONIKA

Marcin Burghardt, Elżbieta Sieradzka , „Na pograniczu... Najstarsze dzieje ziemi jarosławskiej” – nowa wystawa stała w Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich	231
---	-----

RECENZJE

Wojciech Rajpold , (rec.) Agnieszka Stępin, Szachy sandomierskie na tle znalezisk średniowiecznych figur szachowych z ziem polskich, <i>Fontes Archaeologici Posnanienses</i> t. 29, Poznań 2024: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, 312 stron, ISBN 978-83-60109-85-4	239
--	-----

Joanna Ligoda*, Joanna Adamik-Proksa**

Osady kultury trzcinieckiej i tarnobrzskiej kultury łużyckiej na stanowisku nr 3 w Mokrzyszowie, pow. tarnobrzski

The settlements of the Trzciniec Culture and the Tarnobrzeg Lusatian Culture at site No. 3 in Mokrzyszów, Tarnobrzeg district

Site No. 3 in Mokrzyszów was excavated in 1975 by Kazimierz Moskwa. These were investigations with a limited spatial scope, during which relics of 16 settlement pits were uncovered and numerous ceramic remains were obtained. The results of this research was never published. In the present article, their findings are discussed as well as an analysis of the archaeological materials is presented. Chronologically, these sources correspond to two cultural horizons – the Trzciniec culture and the Tarnobrzeg Lusatian culture. They refine the conclusions already known in the literature and supplement information about the settlement of these units located on the right side of the lower section of the upper Vistula.

KEY WORDS: Trzciniec culture, Tarnobrzeg Lusatian culture, settlement archaeology, Bronze Age, Early Iron Age

Submission: 23.03.2025; Acceptance: 05.04.2025

1. UWAGI WSTĘPNE

Historia badań stanowiska nr 3 w Mokrzyszowie sięga 1975 roku, kiedy to Kazimierz Moskwa, prowadząc prace archeologiczne na cmentarzysku ciałopalnym łużyckiego kręgu kulturowego (Mokrzyszów, stan. 2), przebadął również, w niewielkim zakresie, sąsiadującą z nim osadę. O ile wyniki badań nekropoli zostały już kompleksowo opracowane i opublikowane (Trybała-Zawiślak 2012), to materiały osadowe nie zostały – jak dotąd – wprowadzone do obiegu naukowego¹. Są one jednak na tyle interesujące, iż – pomimo pewnych braków w dokumentacji – zdecydowano się poświęcić im niniejszy tekst.

Osada na stanowisku nr 3 w Mokrzyszowie ulokowana jest w obrębie stoku doliny niewielkiej rzeczki Mokrzyszówki, zajmując kulminację i południowe zbocze wyniesionego, piaszczystego garbu terenowego (ryc. 1). Według danych zamieszczonych przez K. Moskwę w Informatorze Archeologicznym jej wielkość szacować można na około 2 ha, a przeprowadzone prace, o zwiadowczym charakterze, objęły przestrzeń 2 arów (Moskwa 1976a, 65).

W 1986 roku w ramach akcji AZP na obszarze 92–73 przeprowadzono badania powierzchniowe. Powinny one zostać poprzedzone rzetelną kwerendą archiwalną, jednakże nie wykazała ona informacji na temat stanowiska. W terenie – w miejscu, wskazanym przez K. Moskwę (ibidem) – zaobserwowano jednakże, rozciągające się na znacznej przestrzeni, wyraźne skupisko ułamków ceramiki tarnobrzskiej kultury łużyckiej. Wydzielono w ten sposób stanowisko – osadę o łużyckiej chronologii – któremu nadano numer 19 (AZP 92–73/106). Biorąc jednak pod uwagę jego lokalizację, a także znane z przytoczonej notatki informacje (Moskwa 1976a, 65), należy stwierdzić, iż w rzeczywistości mamy tu do czynienia z interesującą nas osadą².

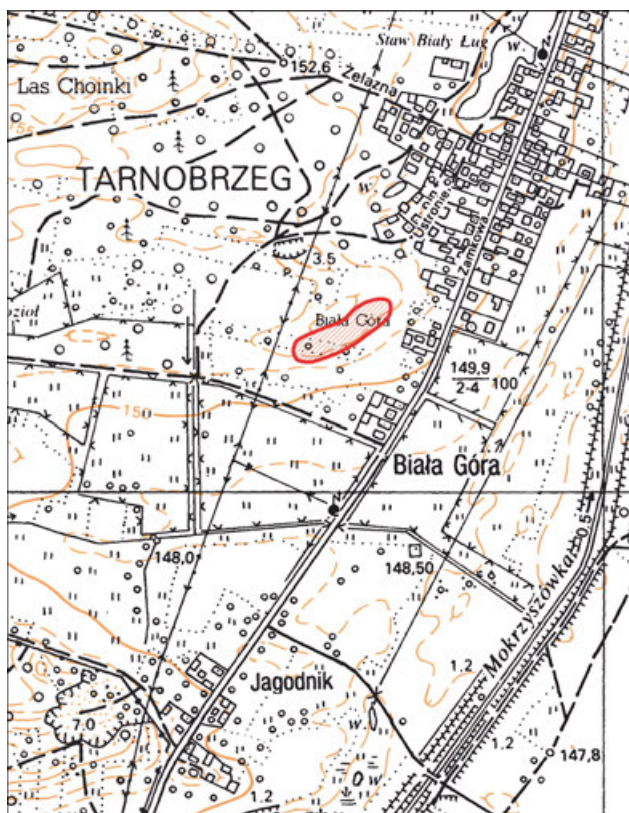
² Za materiały archiwalne dotyczące stanowiska i ich uprzejme udostępnienie wraz z cennymi wskazówkami, dziękujemy dr. Wojciechowi Rajpoldowi, pracownikowi Muzeum Zamkowego w Sandomierzu.

Trzeba jeszcze dodać, że w trakcie przytoczonych badań powierzchniowych, odnotowano również obecność stanowiska nr 3, które określone wówczas zostało jako ślad osadniczy, bez wskazania na jego wyraźną chronologię. Przyporządkowana mu lokalizacja nie odpowiada jednak naszym dotychczasowym ustaleniom, a sam fakt istnienia tej łużyckiej osady, jak się zdaje, został po prostu przeoczony. Wydaje nam się zatem zasadne uporządkowanie dokumentacji AZP z tego obszaru i wprowadzenie numeracji stanowiska na właściwe tory.

¹ Materiały z badań na stanowisku nr 3 w Mokrzyszowie znajdują się w zbiorach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie pod numerem inwentarzowym 2555a MRP. Dokumentacja w postaci dziennika badań, polowej księgi wpływów i rysunków polowych zdeponowana jest również w archiwum Działu Archeologii Muzeum Okręgowego w Rzeszowie.

* Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, ul. 3 Maja 19, 35-030 Rzeszów; e-mail: archeo@muzeum.rzeszow.pl; ORCID: 0000-0003-1637-3947

** Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, ul. 3 Maja 19, 35-030 Rzeszów; e-mail: jadamik-proksa@muzeum.rzeszow.pl; ORCID: 0000-0002-0661-2046



Ryc. 1. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Lokalizacja stanowiska

Fig. 1. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Location of the site

Niezbyt solidna kwerenda poprzedzająca badania AZP znajduje pewne usprawiedliwienie. O ile bowiem historia badań cmentarzysk mokrzeszowskich (stan. 1 i stan. 2) sięga jeszcze XIX (por. Trybała-Zawiślak 2012, 195) i poł. XX w. (Moskwa 1976b, 240) i została dość dobrze udokumentowana, chociażby przez autora badań tych stanowisk – Kazimierza Moskwę, to osada pozostawała w wyraźnym cieniu. Dość dodać, że w monografii kultury łużyckiej na terenie południowo-wschodniej Polski, całkiem sporo miejsca poświęcono właśnie nekropoliom w Mokrzeszowie, nie wspominając w ogóle o nieodległej osadzie (por. Moskwa 1976b, 240n.). Łukę tę postara się zatem wypełnić niniejsze opracowanie.

2. KATALOG

2.1. OBIEKTY

Jama 1 (ar Ia-b/Ilg-h)

Na arze Ia-b, na głębokości 70 cm zarejestrowano ją jako nieregularne zaciemnienie – w części zachodniej barwy brunatnej, z pomarańczowymi i ciemnobrunatnymi przebarwieniami, natomiast w części wschodniej jako plamę ciemnobrunatną. Obiekt kontynuował się na arze Ilg-h, gdzie na głębokości 80 cm zadokumentowany został jako regularna plama ciemnobrunatnego piasku. Niestety, w dokumentacji nie widnieje zarys całego obiektu na jednym poziomie; możemy jednak domniemywać, iż poziom 70 cm dokumentuje pozostałość warstwy kulturowej, w którą zagłębiony jest obiekt. Tym samym poziom 85 cm to zarys fragmentu jamy na tle żółtego calca. Niestety, zgodnie z zawartymi w dzienniku badań informacjami, nie udało się zadokumentować profilu obiektu.

Chronologia: tarnobrzeska kultura łużycka, kultura trzciniecka na złożu wtórnym

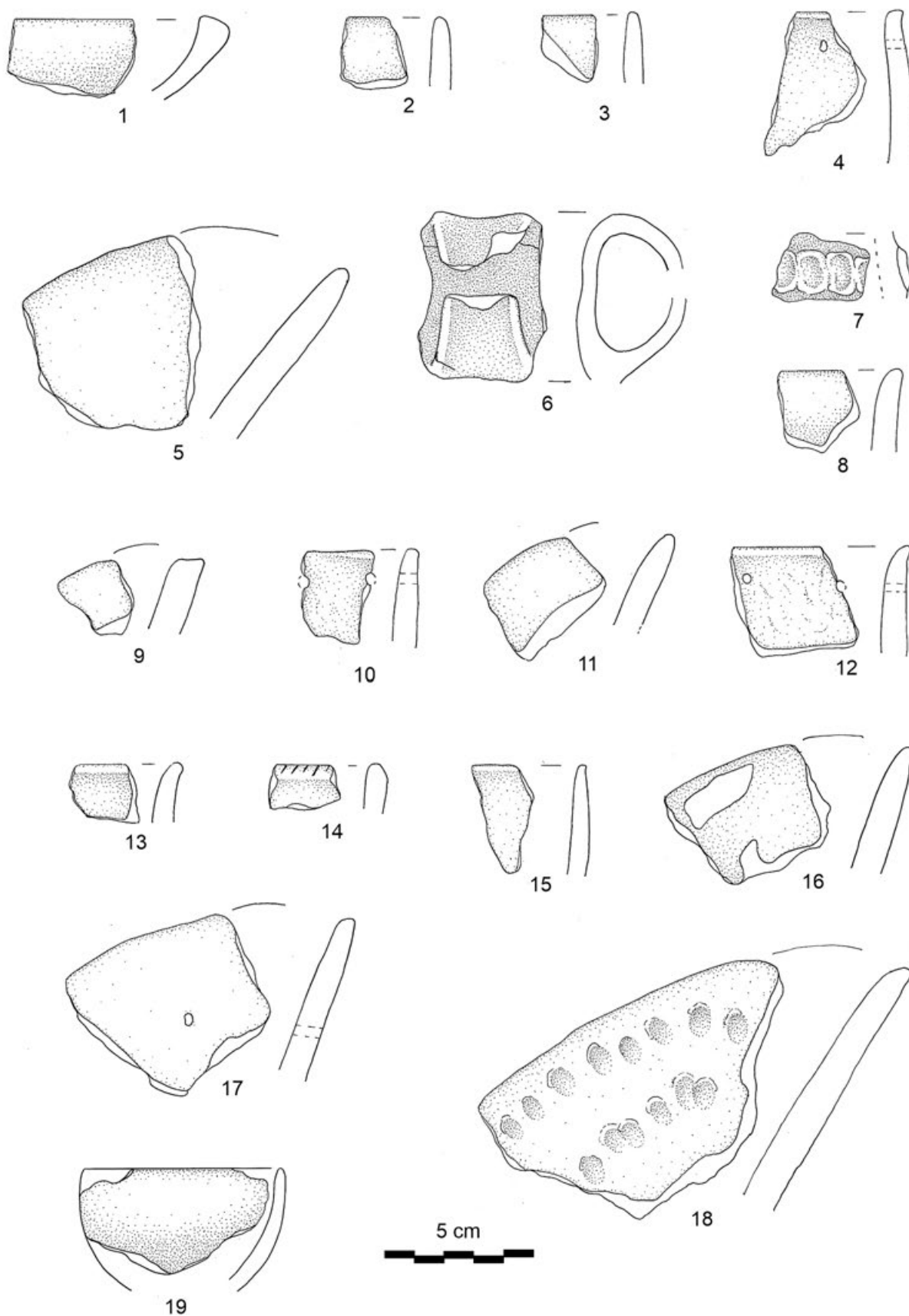
Funkcja: jama osadowa

Inwentarz: 28 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 10 fragmentów ceramiki kultury trzcinieckiej, 29 fragmentów ceramiki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej, 2 bryłki polepy.

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki o powierzchniach gładkich barwy szarobrunatnej, w domieszcze średnia ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej i białej oraz mika, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 2. 1 fragment pogrubionego do wewnątrz brzegu misy (tabl. I:1) o powierzchniach gładkich barwy szaroczarnej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i szarej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki o powierzchniach gładkich barwy brunatnej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam warstewkowany, jednobarwny, grubość ścianek – 11 mm; 4. 1 fragment ceramiki o powierzchniach gładkich barwy brunatnej, w domieszcze średnia

ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 2 fragmenty ceramiki, pochodzące z dolnej partii naczyń o powierzchniach gładkich, zewnętrznej barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, w domieszcze duża ilość średniego tłucznia kamiennego o czerwonej barwie, przełam warstewkowany, dwubarwny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment wyodrębnionego dna o powierzchniach gładkich barwy szarobrunatnej, w domieszcze duża ilość drobnego, średniego i grubego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam warstewkowany, jednobarwny, grubość ścianek – 14 mm; 7. 1 fragment ceramiki o powierzchniach gładkich, zewnętrznej barwy szarobrunatnej, wewnętrznej szaroczarnej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 9 mm; 8. 1 fragment ceramiki o powierzchniach gładkich barwy ciemnobrunatnoszarej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowany, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 9. 1 fragment ceramiki o powierzchniach dość gładkich, ale nierównych, barwy brunatnej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 10. 1 fragment brzegu naczyń z otworkiem poniżej krawędzi (tabl. I:4), barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego, białego i różowego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 7 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego, białego i różowego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 10 mm; 12. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, miejscami zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 7 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 15. 1 fragment ce-



Tabl. I. Mokrzyżów, stan. 3, pow. tarnobrzski. Materiały KT: obiekt 1 (1), obiekt 5 (13). Materiały TKŁ: obiekt 1 (2–4), obiekt 3 (5); obiekt 4 (6–12), obiekt 5 (14–18), obiekt 7 (19)

Tabl. I. Mokrzyżów, site 3, Tarnobrzeg district. TC materials: feature 1 (1), feature 5 (13). TLC materials: feature 1 (2–4), feature 3 (5); feature 4 (6–12), feature 5 (14–18), feature 7 (19)

ramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny o barwie różowej i szarej, grubość ścianek – 12 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy czerwonej, grubość ścianek – 8 mm; 17. 1 fragment ceramiki o bardzo słabym wypale, barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni dość szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego białego i czarnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 9 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 12 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 23. 1 fragment ceramiki (wazy?) barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 24. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, ale nierównej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 10 mm; 26. 1 fragment ceramiki o przełamie analogicznym do technologii trzcinieckiej, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 30. 1 fragment prostego brzegu, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 31. 1 fragment prostego brzegu misy (tabl. I:2), barwy szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 7 mm; 32. 1 fragment prostego brzegu naczynia (tabl. I:3), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i mika, grubość ścianek – 7 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 34. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 35. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 13 mm; 36. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm.

Jama 2 (ar Ib)

Wydzielona na głębokości 70 cm jako owalne zaciemnienie barwy ciemnobrunatnej o wymiarach 124×112 cm; profil o kształcie nieckowatym osiągnął głębokość 37 cm.

Chronologia: tarnobrzaska kultura łużycka

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki nieokreślonej technologicznie, 5 fragmentów ceramiki tarnobrzaskiej kultury łużyckiej.

Ceramika TKŁ: 1. 1 silnie zniszczony fragment ceramiki barwy zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 2. 2 fragmenty ceramiki pochodzące z jednego naczynia barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni zewnętrznej szorstkiej, o słabym wypale, w domieszce drobny i średni tłuczeń (duża ilość), grubość ścianek – 9 mm;

3. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny i szamot, grubość ścianek – 9 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni zewnętrznej chropowatej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 11 mm.

Jama 3 (ar IIb)

Wydzielona na głębokości 70 cm jako kolistą plamą ciemnobrunatnego piasku o średnicy 110 cm; zgodnie z informacjami zawartymi w dzienniku badań miąższość jamy wyniosła 8 cm. Brak dokumentacji profilu obiektu.

Chronologia: tarnobrzaska kultura łużycka, kultura trzciniecka na złożu wtórnym

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz: 2 bryłki polepy, 1 fragment ceramiki kultury trzcinieckiej, 3 fragmenty ceramiki tarnobrzaskiej kultury łużyckiej.

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość białego tłucznia kamiennego o drobnej (przewaga) i średniej granulacji oraz mika, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment talerza-placka (tabl. I:5) barwy brunatnej, o powierzchniach obustronnie gładkich, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 3. 1 fragment ceramiki o bardzo słabym wypale, barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 4. 1 drobny fragment brzegu barwy szarobrunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm.

Jama 4 (ar IIa)

W zachodniej części działki ara, na głębokości 70 cm, zanotowano rozległą plamę brunatnego piasku z ciemnobrunatnymi i pomarańczowymi przebarwieniami. Kontynuowała się ona zarówno w kierunku północnym i zachodnim (poza obszarem badań), jak i południowym (ar IIc). Dokumentacja rysunkowa z obydwu jednostek badawczych (ara IIa i IIc) nie jest jednak spójna. Prawdopodobnie jamę tę należy rozpatrywać, zwłaszcza w kontekście poziomu 70 cm, jako przegłębienie warstwy kulturowej, o czym świadczyłyby zarówno jej rozmiar, jak i charakter wypełniska na poziomie wydzielienia. Brak dokumentacji profilu obiektu.

Chronologia: tarnobrzaska kultura łużycka

Funkcja: przegłębienie warstwy kulturowej

Inwentarz (głębokość: 50–65 cm): 4 bryłki polepy, 4 fragmenty kości, w tym 2 silnie przepalone, 43 fragmenty ceramiki nieokreślonej technologicznie, 46 fragmentów ceramiki tarnobrzaskiej kultury łużyckiej.

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 2. 1 fragment kubka/czerpaka z zachowanym taśmowatym uchem (tabl. I:6), barwy zewnętrznej szarobrunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 3. 3 silnie zniszczone fragmenty talerza-placka o zaokrąglonej krawędzi, barwy brunatnej (ceglastej), słabym wypale, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 4. 2 fragmenty barwy brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 i 14 mm; 5. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, o powierzchniach chropowatych miejscami zniszczonych, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej (?), w domieszce drobny tłuczeń kamienny i szamot, grubość ścianek – 8 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 9. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, o powierzchniach chropowatych, w domieszce drobny i średni tłuczeń

kamienny, grubość ścianek – 9 i 11 mm; 10. 1 uszkodzony fragment listwy plastycznej (tabl. I:7) z odciskami dołków paznokciowo-palcowych, barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 13. 1 fragment brzegu naczynia z otworkami poniżej krawędzi (tabl. I:10), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 14. 1 fragment talerza-placka (tabl. I:11), barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 15. 1 fragment talerza-placka (tabl. I:9) barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 16. 2 fragmenty z przydennej części naczynia (o bardzo słabym wypale), barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, o powierzchniach szorstkich, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – około 10 mm; 17. 1 fragment ceramiki o bardzo słabym wypale, barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej szaroczarnej, wewnętrznej brunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 23. 1 bardzo drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 24. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej ciemnobrunatnoszarej, o powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 25. 1 fragment środkowej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 26. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej z ciemnoszarymi przebarwieniami, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 27. 1 fragment wylewu naczynia z dziurką poniżej krawędzi (tabl. I:12), barwy brunatnej, powierzchni wewnętrznej szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej ciemnoszarej, o powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny oraz szamot, grubość ścianek – 11 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 30. 1 fragment brzegu (tabl. I:8) barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 31. 1 bardzo zniszczony i drobny fragment dna naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny; 32. 1 fragment ceramiki o powierzchni ciemnobrunatnej, zewnętrznej chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy brunatnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny oraz pojedyncze ziarna grubego; 34. 1 fragment ceramiki o bardzo słabym wypale, barwy zewnętrznej ciemnoszarej, wewnętrznej brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze średnioziarnisty tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 35. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 i 12 mm; 36. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnobrunatnej, o powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny

i średni tłuczeń kamienny oraz szamot, grubość ścianek – 10 mm; 37. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 38. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 39. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm.

Jama 5 (ar IIf)

Uchwycona w południowo-wschodniej części ara IIf na głębokości 50 cm jako plama ciemnobrunatnego piasku. Kontynuuje się z pewnością na arze IIh, jednak dokumentacja rysunkowa z badań nie odnotowuje zarysu obiektu. Natomiast w północnej ścianie ara IIh uchwycono profil jamy – miał on kształt zbliżony do wannowego i osiągnął miąższość 56 cm.

Chronologia: tarnobrzeska kultura łużycka, kultura trzciniecka na złożu wtórnym

Funkcja: jama gospodarcza

Inwentarz (głębokość: 50–120 cm): 31 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 13 fragmentów ceramiki kultury trzcinieckiej, 37 fragmentów ceramiki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej, 5 kamieni.

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, o powierzchniach obustronnie gładkich (o słabym wypale), przełam o wyraźne warstwowe ułożenie, trójbarwny, w domieszcze dużo drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie różowej i białej oraz mika, grubość ścianek – 11 mm; 2. 1 fragment ceramiki obustronnie brunatnej, o powierzchniach gładkich, przełam warstewkowy, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy obustronnie brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego ostrokrawędzistego tłucznia kamiennego o barwie różowej i białej, przełam dość zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze duża ilość drobnoziarnistego tłucznia kamiennego o barwie białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze średnia ilość drobnego, białego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość – 6 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 8. 1 fragment ceramiki o barwie zewnętrznej plamistej, wewnętrznej brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze średnia ilość ostrokrawędzistego tłucznia kamiennego o drobnej granulacji, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej ciemnoszarej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 10. 1 fragment ceramiki z 2 ukośnymi żłobkami, barwy obustronnie brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszcze niewielka ilość drobnego, białego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 11. 1 fragment barwy szarobrunatnej, o powierzchniach gładkich (tabl. I:13), w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 12. 1 fragment ściennego brzegu barwy brunatnej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 13. 1 fragment brzegu misy barwy obustronnie brunatnej, powierzchni gładkiej, przełam zwarty, jednobarwny, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 14. 6 fragmentów ceramiki, pochodzących zapewne z jednego naczynia (o słabym wypale) barwy obustronnie brunatnej (ceglastej), o powierzchniach zniszczonych, w domieszcze średnio-

i drobnoziarnisty różnobarwny tłuczeń kamienny; 15. 1 fragment prostego brzegu (lekko ścienionego) z poziomo ściętą krawędzią (tabl. I:15), barwy obustronnie brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobnoziarnisty tłuczeń kamienny i mika, grubość ścianek – 6 mm; 16. 1 fragment naczynia barwy obustronnie brunatnej, o powierzchniach szorstkich, chropowatych, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, różnobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 17. 2 fragmenty ceramiki barwy obustronnie brunatnej, o powierzchni chropowatej, w domieszce białe i różowe tłuczeń o drobnej i średniej granulacji, grubość ścianek – 12 mm; 18. 1 silnie zniszczony fragment talerza-placka barwy obustronnie brunatnej, z niewyraźnymi odciskami plecionki, w domieszce różowy i biały tłuczeń kamienny o drobnej i średniej granulacji, grubość ścianek – 12–14 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy obustronnie brunatnej (ceglastej), o powierzchniach zniszczonych, pierwotnie dość gładkich, ale nierównych (ziarna tłucznia przebijają powierzchnię naczynia), w domieszce drobny tłuczeń wielobarwny i niewielka ilość szamotu, grubość ścianek – 14 mm; 20. 1 fragment ceramiki o powierzchniach obustronnie brunatnych, zewnętrznej szorstkiej, w domieszce drobnoziarnisty tłuczeń kamienny i mika, grubość ścianek – 9 mm; 21. 1 fragment talerza-placka z otworkami (tabl. I:17) barwy brunatnej, o powierzchniach obustronnie gładkich, w domieszce drobny tłuczeń o barwie szarej, grubość ścianek – 9–10 mm; 22. 1 fragment talerza-placka o ścienionym brzegu (tabl. I:16), barwy szarobrunatnej, o powierzchniach gładkich, zwartym przełamie (jak w KT), w domieszce różowy tłuczeń kamienny o drobnej granulacji, grubość ścianek – 10 mm; 23. 2 fragmenty talerza-placka z odciskami dołków palcowych (tabl. I:18), barwy brunatnej, powierzchni zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej szorstkiej, w domieszce drobnoziarnisty tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 24. 2 fragmenty jednego naczynia barwy brunatnej, o powierzchni zewnętrznej chropowatej, wewnętrznej gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 25. 2 fragmenty ceramiki barwy zewnętrznej szarobrunatnej, wewnętrznej ciemnoszarej, o powierzchni zewnętrznej chropowatej, wewnętrznej gładkiej, przełam dość zwarty, w domieszce drobny tłuczeń kamienny i mika, grubość ścianek – 10 mm; 26. 1 fragment środkowej partii naczynia (najprawdopodobniej garnka) z odciskami dołków palcowych, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, o powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny i szamot, grubość ścianek – 6 mm; 29. 2 fragmenty zniszczonego talerza-placka, barwy brunatnej, powierzchnia zewnętrzna z odciskami plecionki, wewnętrzna gładka, w domieszce tłuczeń kamienny i szamot, grubość ścianek – 13 mm; 30. 1 zniszczony fragment talerza-placka z dziurką, barwy obustronnie brunatnej, powierzchni zewnętrznej szorstkiej, wewnętrznej gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 31. 2 fragmenty ceramiki barwy obustronnie brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 32. 1 fragment zniszczonej listwy plastycznej z odciskami dołków palcowych, barwy obustronnie brunatnej, powierzchni zewnętrznej szorstkiej, wewnętrznej gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – około 7 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy obustronnie brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 34. 2 fragmenty ceramiki barwy obustronnie brunatnej, o powierzchniach szorstkich, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 35. 1 fragment ceramiki barwy obustronnie brunatnej, o powierzchni zewnętrznej chropowatej, wewnętrznej gładkiej, w domieszce średni i drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 36. 1 zniszczony fragment brzegu barwy obustronnie brunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszce tłuczeń biały, drobny

i średniej granulacji, grubość ścianek – 8 mm; 37. 1 fragment ceramiki barwy obustronnie brunatnej (ceglastej), o powierzchni szorstkiej, w domieszce tłuczeń drobny i średni, grubość ścianek – 10 mm; 38. 1 fragment brzegu misy z nacięciami na krawędzi (tabl. I:14), barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm.

Jama 6 (ar IIh)

Uchwycona na głębokości 85 cm jako nieco nieregularna owalna plama ciemnobrunatnego piasku o wymiarach 110×200 cm. Według informacji zawartych w dzienniku badań dno jamy osiągnięto na głębokości 115 cm, co pozwala przypuszczać, iż jej miąższość wyniosła 30 cm. Brak dokumentacji profilu obiektu.

Chronologia: tarnobrzeńska kultura łużycka

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz: 13 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 5 fragmentów ceramiki tarnobrzeńskiej kultury łużyckiej.

Ceramika TKŁ: 1. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 i 11 mm; 2. 1 fragment naczynia z guzkiem, o bardzo słabym wypale, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 3. 1 zniszczony fragment talerza-placka (słaby wypał) ze słabo zachowanymi odciskami plecionki, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej i gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 4. 1 fragment przydennej części naczynia barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm.

Jama 7 (ar IIg)

Uchwycona na głębokości 85 cm w północnej części ara jako prawdopodobnie owalna plama ciemnobrunatnego piasku. Powinna kontynuować się na arze IIe, jednak brak w dokumentacji rysunkowej dalszej części zarysu obiektu. Według informacji zawartych w dzienniku badań dno jamy osiągnięto na głębokości 120 cm, co pozwala przypuszczać, iż jej miąższość wyniosła 35 cm. Brak dokumentacji profilu obiektu.

Chronologia: tarnobrzeńska kultura łużycka

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz (głębokość 85–120 cm): 2 fragmenty ceramiki tarnobrzeńskiej kultury łużyckiej.

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment miniaturowej misy półkulistej (tabl. I:19), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej ciemnoszarej, o powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm.

Jama 8 (ar IIg)

Uchwycona na głębokości 85 cm w południowej części ara jako plama ciemnobrunatnego piasku o średnicy 170 cm. Powinna kontynuować się na arze Ia, jednak brak w dokumentacji rysunkowej dalszej części zarysu obiektu. Według informacji zawartych w dzienniku badań dno jamy osiągnięto na głębokości 125 cm, co pozwala przypuszczać, iż jej miąższość wyniosła 40 cm. Brak dokumentacji profilu obiektu.

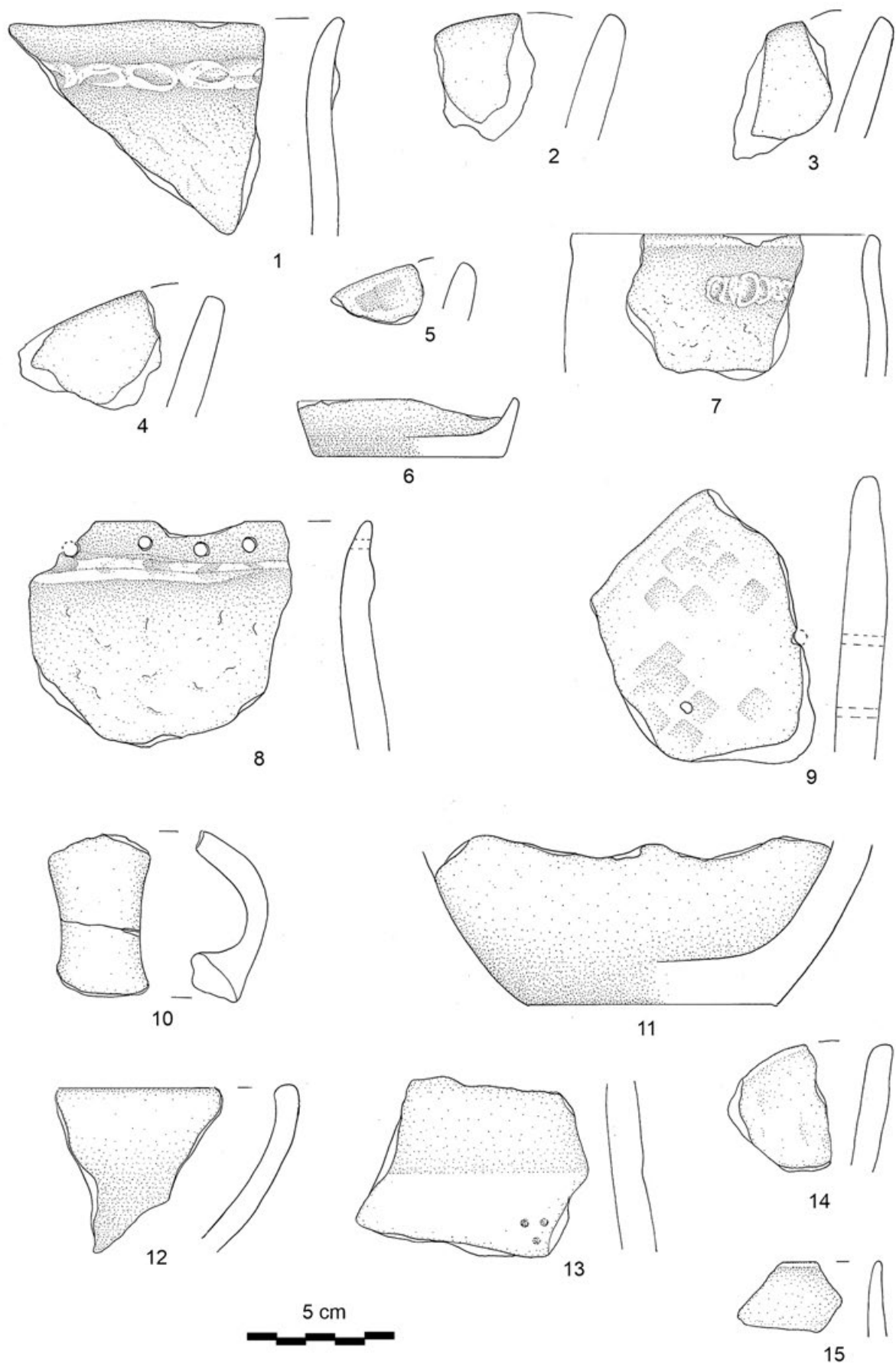
Chronologia: tarnobrzeńska kultura łużycka

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz (głębokość 85–120 cm): 21 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 76 fragmentów ceramiki tarnobrzeńskiej kultury łużyckiej, 1 kamień, 1 wiór jednopiętowy, z piętką nieprześlawą (krzemień świeciechowski)³.

Ceramika TKŁ: 1. 28 fragmentów ceramiki o bardzo słabym wypale, w tym 2 fragmenty talerzy-placków (tabl. II:3–4), barwy brunatnej

³ Za pomoc w poprawnym oznaczeniu wszystkich materiałów krzemiennych z prezentowanej tu osady wyrażamy wdzięczność dr hab. Marcie Połtowicz-Bobak, prof. URZ.



Tabl. II. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzeński. Materiały TKŁ: obiekt 8 (1–11), obiekt 11 (12–15)
 Tabl. II. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. TLC materials: feature 8 (1–11), feature 11 (12–15)

(ceglastej), o powierzchniach szorstkich, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 10–13 mm; 2. 1 fragment brzegu naczynia z otworkami pod krawędzią, barwy ceglastej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment brzegu naczynia, barwy ceglastej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 4. 1 drobny fragment ceramiki, barwy brunatnej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 5. 9 fragmentów silnie zniszczonego talerza-placka, o powierzchniach obustronnie brunatnych, wewnętrznej szorstkiej, zewnętrznej gładkiej, w domieszce duża ilość drobnego tłucznia kamiennego i piasek, grubość ścianek – 10–12 mm; 6. 1 fragment talerza-placka z otworkami i słabo widocznymi odciskami plecionki (tabl. II:9), barwy brunatnej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 15 mm; 7. 1 ucho taśmowate (tabl. II:10), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny i mika, grubość ścianek – 9 mm; 8. 1 zniszczony fragment środkowej partii talerza-placka, barwy jasnoszarobrunatnej, powierzchni zewnętrznej szorstkiej, wewnętrznej gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny i pojedyncze ziarna średniego, grubość ścianek – 13 mm; 9. 1 fragment brzegowej części talerza-placka (tabl. II:2), barwy brunatnej, o obustronnie gładkich powierzchniach, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 10. 1 fragment płytkiego naczynia – misy/pokrywki o niemal pionowych ściankach bocznych (tabl. II:6), barwy brunatnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 11. 1 fragment garnka o łukowatej szyjce z listwą plastyczną w jej górnej części (tabl. II:1), barwy ceglastobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 12. 1 fragment środkowej części naczynia barwy brunatnej (ceglastej), o powierzchniach chropowatych, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 13. 1 fragment brzośca z podłużnym guzkiem, barwy brunatnej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 14. 2 fragmenty cienkościennego naczynia barwy szaroczarnej, o powierzchniach gładkich, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 16. 1 fragment górnej części garnka z otworkami poniżej krawędzi i z listwą plastyczną (tabl. II:8), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej/chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni nierównej, szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 18. 3 fragmenty przydennej partii naczynia (najprawdopodobniej garnka) (tabl. II:11), o gładkich powierzchniach barwy brunatnej, powyżej dna przechodzących w chropowate, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – około 14 mm; 19. 1 fragment brzegowej części garnka z listwą plastyczną z odciskami dołków palcowych (tabl. II:7), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 20. 2 fragmenty brzegowej części talerza-placka, ze słabo zaznaczonymi odciskami plecionki, barwy brunatnej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 21. 2 fragmenty z przydennej części naczynia barwy ceglastej, o powierzchniach gładkich, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 22. 1 fragment przydennej części naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 23. 2 fragmenty naczynia barwy brunatnej, o powierzchniach chropowatych, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 i 11 mm; 24. 3 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, o powierzchniach szorstkich, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 25. 1 fragment brzegowej części talerza-placka ze słabo czytelnymi odciskami plecionki? (tabl. II:5), barwy brunatnej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 26. 5 fragmentów ceramiki o podobnej technologii, barwy brunatnej, o powierzchniach gładkich, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8–12 mm;

27. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej ciemnoszarej, o powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, o powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej szarobrunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm.

Jama 9 (ar IIc)

Uchwycona na głębokości 50 cm jako ciemnobrunatna plama piasku o kolistym kształcie i średnicy 100 cm. W profilu miała kształt workowaty, a jej miąższość wyniosła 90 cm.

Chronologia: kultura trzciniecka

Funkcja: jama zasobowa

Inwentarz (głębokość 50–130 cm): 2 fragmenty ceramiki nieokreślonej technologicznie, 3 fragmenty ceramiki kultury trzcinieckiej

Ceramika KT: 1. 1 fragment naczynia z listwą plastyczną, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 7 mm; 2. 1 silnie zniszczony fragment brunatnej ceramiki z partii przydennej, w domieszce duża ilość średniego i drobnego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek niemierzalna; 3. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce duża ilość wielobarwnego drobnego i średniego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm.

Jama 10 (ar IIc/IIe)

Uchwycona na głębokości 50 cm jako kolista plama piasku ciemnobrunatnego o średnicy 50 cm. W profilu miała kształt nieckowaty, a jej miąższość wyniosła 26 cm.

Chronologia: nieokreślona

Funkcja: jama osadowa/dołek posłupowy

Inwentarz: brak materiału zabytkowego

Jama 11 (ar IIc)

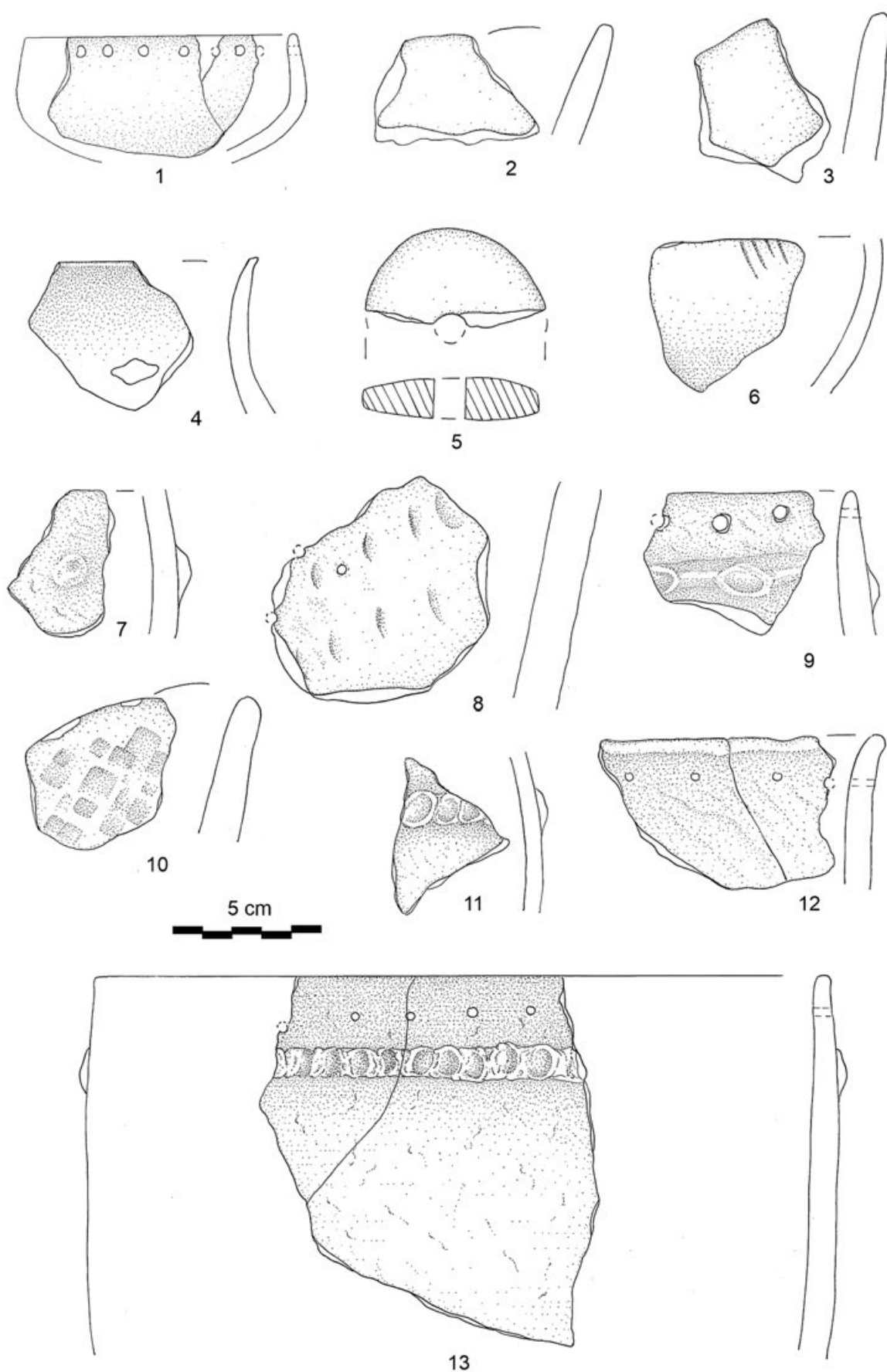
Uchwycona na głębokości 50 cm jako owalna, dość nieregularna plama ciemnobrunatnego piasku o wymiarach 256×200 cm. W profilu miała kształt nieckowaty, a jej miąższość wyniosła 92 cm.

Chronologia: tarnobrzeska kultura łużycka

Funkcja: jama osadowa/gospodarcza

Inwentarz (głębokość 50–140 cm): 1 bryłka polepy konstrukcyjnej, 19 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 50 fragmentów ceramiki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment brzegu talerza-placka ze słabo widocznymi odciskami (tabl. II:14), barwy brunatnej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 3. 1 fragment brzegu cienkościennego naczynia (tabl. II:15) barwy ciemnobrunatnej, o gładkich powierzchniach, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 4 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 5. 1 fragment wazy z przejściem szyi w brzusiec podkreślonym uskokiem, na brzoścu kompozycja trzech głębokich okrągłych odcisków stempli tworzących zarys trójkąta (tabl. II:13), barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 6. 1 fragment środkowej części talerza-placka z odciskami dołków palcowych i otworkami (tabl. III:8), barwy brunatnej, w domieszce duża ilość drobnego i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, o powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej oraz mika, grubość ścianek – 12 mm; 8. 1 fragment talerza-placka (tabl. III:3) barwy brunatnej,



Tabl. III. Mokrzenszów, stan. 3, pow. tarnobrzęski. Materiały TKŁ: obiekt 11 (1–9), obiekt 12 (10, 11), obiekt 14 (12, 13)
 Tabl. III. Mokrzenszów, site 3, Tarnobrzeg district. TLC materials: feature 11 (1–9), feature 12 (10, 11), feature 14 (12, 13)

o obustronnie gładkich powierzchniach, w domieszce drobny tłuczeń kamienny białej barwy, grubość ścianek – 12 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 10. 1 fragment przęślika (tabl. III:5), z gliny barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny w małej ilości; 11. 1 fragment środkowej partii talerza-placka z odciskami paznokciowymi i otworkami, barwy brunatnej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 17 mm; 12. 3 fragmenty ceramiki (o bardzo słabym wypale), w tym jeden z partii przydennej, barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, o powierzchniach dość szorstkich, w domieszce dużo drobnego tłuczenia kamiennego i niewielka domieszka średniego, grubość ścianek – od 10 do 15 mm; 13. 5 fragmentów ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8, 10, 12, 14 mm; 14. 1 fragment ceramiki ze śladem po uchu, barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 15. 1 fragment ścienionego brzegu naczynia o łukowatej szyi (tabl. III:4), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 16. 1 fragment naczynia z guzkiem o miseczkowatym wgłębieniu (tabl. III:7), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny; 17. 2 fragmenty ceramiki, barwy jasnobrunatnoszarej, wewnątrz ciemnobrunatnej, o powierzchniach chropowatych, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 i 10 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz szaroczarnej, o powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 19. 1 fragment brzegu misy (tabl. II:12) barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 20. 1 fragment ceramiki z rożkowatym guzkiem, barwy jasnobrunatnoceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny w dużej ilości, grubość ścianek – 11 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 16 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy jasnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 24. 1 fragment talerza-placka (tabl. III:2) barwy brunatnej, o obustronnie gładkich powierzchniach, w domieszce drobny biały tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 25. 1 fragment brzegu naczynia barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 26. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, o powierzchniach chropowatych, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 i 12 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy jasnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 28. 2 fragmenty załomu brzuśca wazy z ornamentem trzech ukośnych kreseczek (tabl. III:6.), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 29. 1 fragment załomu brzuśca naczynia dwustożkowatego, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 30. 1 fragment garnka z otworkami poniżej krawędzi i listwą plastyczną (tabl. III:9), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 31. 2 fragmenty profilowanej misy z otworkami poniżej krawędzi (tabl. III:1), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 32. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 33. 1 zniszczony fragment taśmowatego ucha barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 34. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej,

powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 35. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 36. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 37. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, częściowo zniszczonej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 38. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny białej barwy, grubość ścianek – 13 mm; 39. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 40. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 41. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 42. 18 okruszków ceramicznych.

Jama 12 (ar IIc/IIId/IIIf)

Uchwycona na głębokości 50 cm jako zbliżona do kolistej plama ciemnobrunatnego piasku o średnicy 90×80 cm. W profilu miała kształt zbliżony do nieckowatego, a jej miąższość wyniosła 40 cm.

Chronologia: tarnobrzaska kultura łużycka

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz (głębokość 50–85 cm): 1 odlupek częściowo korowy (krzemień narzutowy), 3 kamienie, 6 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 9 fragmentów ceramiki tarnobrzaskiej kultury łużyckiej

Ceramika TKŁ: 1. 1 silnie zniszczony fragment kubka/czerpaka o esowatym profilu, ze śladem po uchu, barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 4–5 mm; 2. 1 fragment naczynia z listwą plastyczną z odciskami dołków palcowych (tabl. III:11), barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 zniszczony fragment talerza-placka (tabl. III:10) ze słabo widocznymi odciskami plecionki, barwy brunatnej, powierzchni wewnętrznej szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 4. 3 fragmenty ceramiki z jednego naczynia o bardzo słabym wypale, barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni zewnętrznej szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10–11 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej szaroczarnej, wewnętrznej brunatnej, o powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny oraz mika, grubość ścianek – 11 mm.

Jama 13 (ar IIe/IIIf)

Uchwycona na głębokości 50 cm jako owalna plama ciemnobrunatnego piasku o wymiarach 92×150 cm. W profilu miała kształt nieckowaty, a jej miąższość wyniosła 30 cm.

Chronologia: nieokreślona

Funkcja: jama osadowa

Inwentarz: brak materiału zabytkowego

Jama 14 (ar IIIf)

W południowej części ara IIIf uchwycona jako nieregularna plama ciemnobrunatnego piasku o wymiarach 182×260 cm. Powinna kontynuować się na arze IIh, jednak w dokumentacji rysunkowej brak dalszej części zarysu obiektu. W profilu miała kształt nieregularny, zbliżony do workowatego, a jej miąższość wyniosła 70 cm.

Chronologia: tarnobrzaska kultura łużycka, kultura trzciniecka na złożu wtórnym

Funkcja: jama gospodarcza (?)

Inwentarz (głębokość 50–140 cm): 2 kości, 1 kamień, 37 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 2 fragmenty ceramiki kultury trzcinieckiej, 38 fragmentów ceramiki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej. **Ceramika KT:** 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz jasnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 8 fragmentów talerza-placka ze słabo zachowanymi odciskami plecionki, barwy brunatnej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 4. 1 fragment brzegowej partii naczynia z guzkiem, barwy szarobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 5. 1 fragment brzegowej części talerza-placka (tabl. IV:3) barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 6. 1 fragment brzegu o zaokrąglonej krawędzi, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 7. 1 fragment środkowej partii talerza-placka ze śladem po dziurce, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 8. 1 fragment środkowej partii talerza-placka ze śladem po dziurce, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 9. 1 fragment środkowej partii talerza-placka z otworkami i ornamentem odciskany (tabl. IV:1), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 10. 1 fragment środkowej partii talerza-placka z otworkami i ornamentem odciskany jw., barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 16 mm; 11. 1 fragment brzegowej części talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, miejscami zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 12. 1 fragment brzegowej części talerza-placka z odciskami plecionki (tabl. IV:4), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 15 mm; 13. 1 fragment garnka jajowatego z otworkami poniżej krawędzi i listwą plastyczną (tabl. III:13), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 14. 1 fragment garnka jajowatego z otworkami poniżej krawędzi (tabl. III:12), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 10 mm; 15. 1 fragment garnka z otworkami poniżej brzegu i guzkiem pod otworkami (tabl. IV:2), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 16. 1 fragment brzegowej części naczynia (najprawdopodobniej talerza-placka), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 17. 1 fragment brzegowej części talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 18. 1 fragment przydennej partii naczynia o wyodrębnionym dnie, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego; 19. 1 fragment brzegowej (tabl. IV:5) części naczynia, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny i mika, grubość ścianek – 8 mm; 20. 1 fragment załomu brzośca zdobionego ornamentem ukośnych krescelek (tabl. IV:6), barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 21. 1 fragment górnej części garnka z otworkami poniżej krawędzi i z listwą plastyczną, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, ale zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 22. 1 fragment brzegu naczynia wazowatego, zdobionego ornamentem rytym (tabl. IV:7), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 23. 1 fragment przydennej partii naczynia, barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny

tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 24. 1 fragment środkowej części naczynia barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 25. 1 fragment środkowej części naczynia barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i czarnej, grubość ścianek – 12 mm; 26. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i czarnej, grubość ścianek – 9 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 30. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 6 mm; 31. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 32. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 10 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazwanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 11 mm.

Jama 15 (ar Id)

Uchwycona na głębokości 45 cm jako prawdopodobnie owalna plama ciemnobrunatnego piasku o wymiarach 110×80 cm. Powinna kontynuować się na arze Ib, jednak w dokumentacji rysunkowej brak dalszej części zarysu obiektu. Według informacji zawartych w dzienniku badań dno jamy odnotowano na głębokości 100 cm, co pozwala przypuszczać, iż jej miąższość wyniosła 55 cm. Brak dokumentacji profilu obiektu.

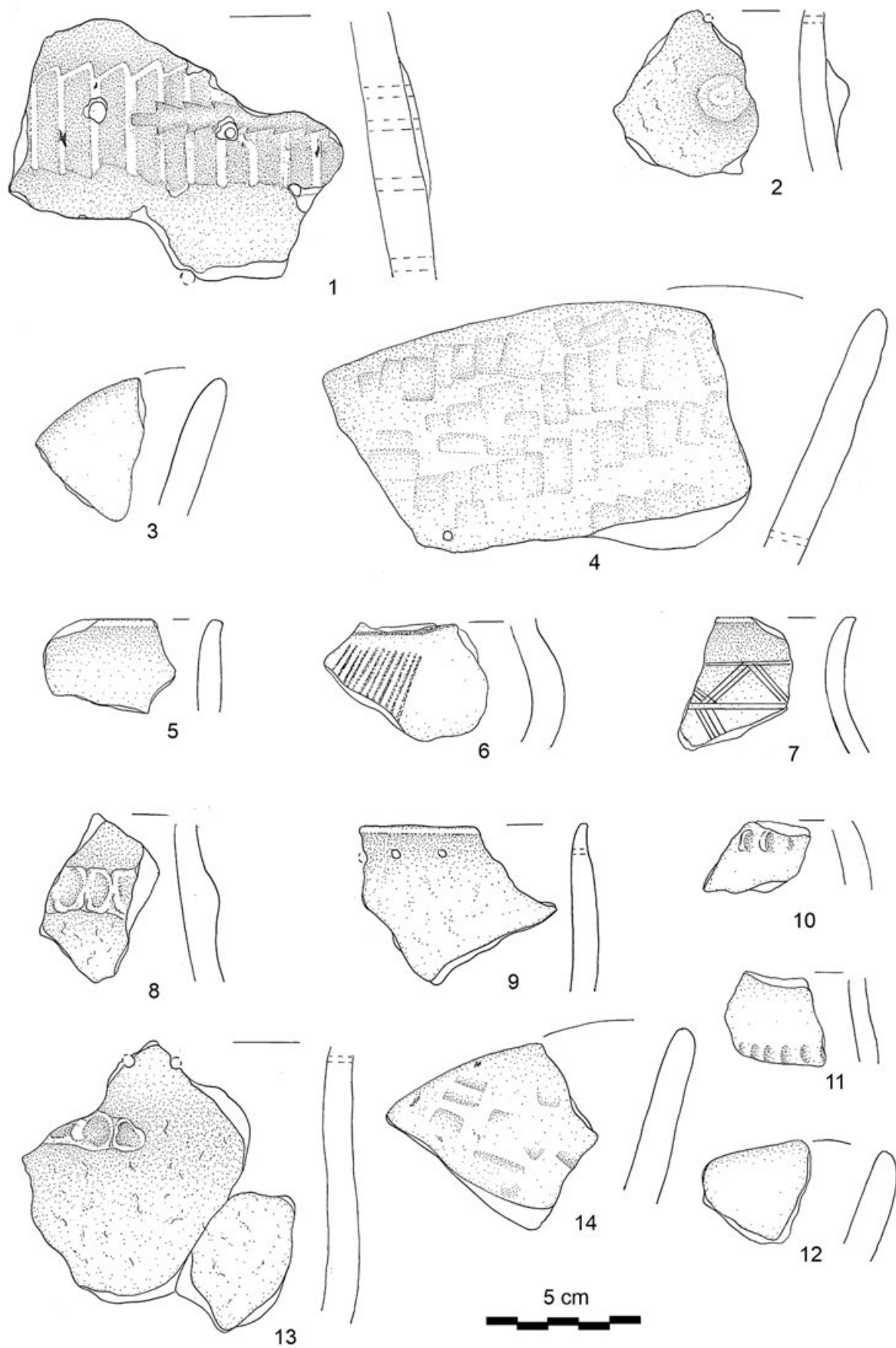
Chronologia: tarnobrzeska kultura łużycka, kultura trzciniecka na złożu wtórnym

Funkcja: jama gospodarcza (?)

Inwentarz (głębokość 45–100 cm): 2 kamienie, 1 bryłka żuźła, 3 bryłki polepy, 10 fragmentów ceramiki nieokreślonej technologicznie, 2 fragmenty ceramiki kultury trzcinieckiej, 24 fragmenty ceramiki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej.

Ceramika KT: 1. 1 drobny fragment ceramiki o powierzchni zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej czarnej, gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, lekko zniszczonej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm.

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment brzegowej części talerza-placka (tabl. IV:12), barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 2. 1 fragment brzegu garnka jajowatego z pseudootworkami poniżej krawędzi i śladem po listwie plastycznej, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment brzośca naczynia garnkowatego z listwą plastyczną z odciskami dołków palcowych (tabl. IV:8), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 4. 1 drobny fragment naczynia garnkowatego z listwą plastyczną z odciskami dołków palcowych, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 1 fragment brzośca z odciskami paznokciowymi (tabl. IV:10), barwy ceglastobrunatnej, powierzchni szorstkiej, miejscami zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 6. 1 środkowa część talerza-placka ze śladami plecionki i otworkiem, barwy brunatnej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 7. 1 fragment brzośca naczynia z odciskami paznokciowymi (tabl. IV:11),



Tabl. IV. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzęski. Materiały TKŁ: obiekt 14 (1-7), obiekt 15 (8-12), obiekt 16 (13, 14)
 Tabl. IV. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. TLC materials: feature 14 (1-7), feature 15 (8-12), feature 16 (13, 14)

barwy ceglastobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny przebijający ponad powierzchnię i mika, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 fragment dna naczynia, barwy brunatnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 10. 1 fragment brzuśca naczynia garnkowego z listwą plastyczną z odciskami dołków palcowych, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 11. 1 dno naczynia (średnica około 6 cm) barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, ale nierównej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny; 12. 1 fragment brzuśca garnka barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 13. 1 fragment brzuśca garnka barwy brunatnoceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 15 mm; 14. 2 fragmenty talerzy-placków barwy brunatnej, powierzchni zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 i 14 mm; 15. 2 fragmenty środkowych części naczyń garnkowych, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 i 15 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 8 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 20. 2 fragmenty ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 7 i 8 mm. 21. 1 fragment dna naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny.

Jama 16 (ar Id)

Uchwycona na głębokości 45 cm jako owalna plama ciemnobrunatnego piasku o wymiarach 114×100 cm. Profil miał kształt wannowaty, a jego miąższość wyniosła 50 cm.

Chronologia: tarnobrzeska kultura łużycka, kultura trzciniecka na złożu wtórnym

Funkcja: jama gospodarcza

Inwentarz (głębokość 50–95 cm): 4 fragmenty ceramiki nieokreślonej technologicznie, 2 fragmenty ceramiki kultury trzcinieckiej, 23 fragmenty ceramiki tarnobrzeskiej kultury łużyckiej.

Ceramika KT: 1. 2 drobne fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 3. 1 fragment misy (tabl. V:2) barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 fragment talerza-placka z odciskami plecionki (tabl. IV:14), barwy brunatnej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i czarnej, grubość ścianek – 11 mm; 5. 3 fragmenty naczynia barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 6. 2 fragmenty garnka z listwą plastyczną i otworkami (tabl. IV:13), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, różowej i czarnej, grubość ścianek – 11 mm; 7. 2 fragmenty przydennej partii naczynia o niewyodrębnionym dnie, barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i czarnej, grubość ścianek – 13 mm; 8. 1 fragment cerami-

ki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 11 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 11 mm; 10. 1 fragment garnka z otworkami poniżej krawędzi i rzędem odcisków paznokciowych na szyi (tabl. V:1), barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 11. 1 fragment środkowej partii talerza placka, barwy brunatnej, powierzchni wewnętrznej chropowatej, zewnętrznej gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 14 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 14 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i czarnej, grubość ścianek – 10 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 16. 1 fragment ceramiki brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm; 17. 1 zniszczony fragment ucha taśmowatego, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny; 18. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 10 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm.

2.2. WARSTWA AKUMULACYJNA

Ar Ia

Głębokość: 0–30 cm

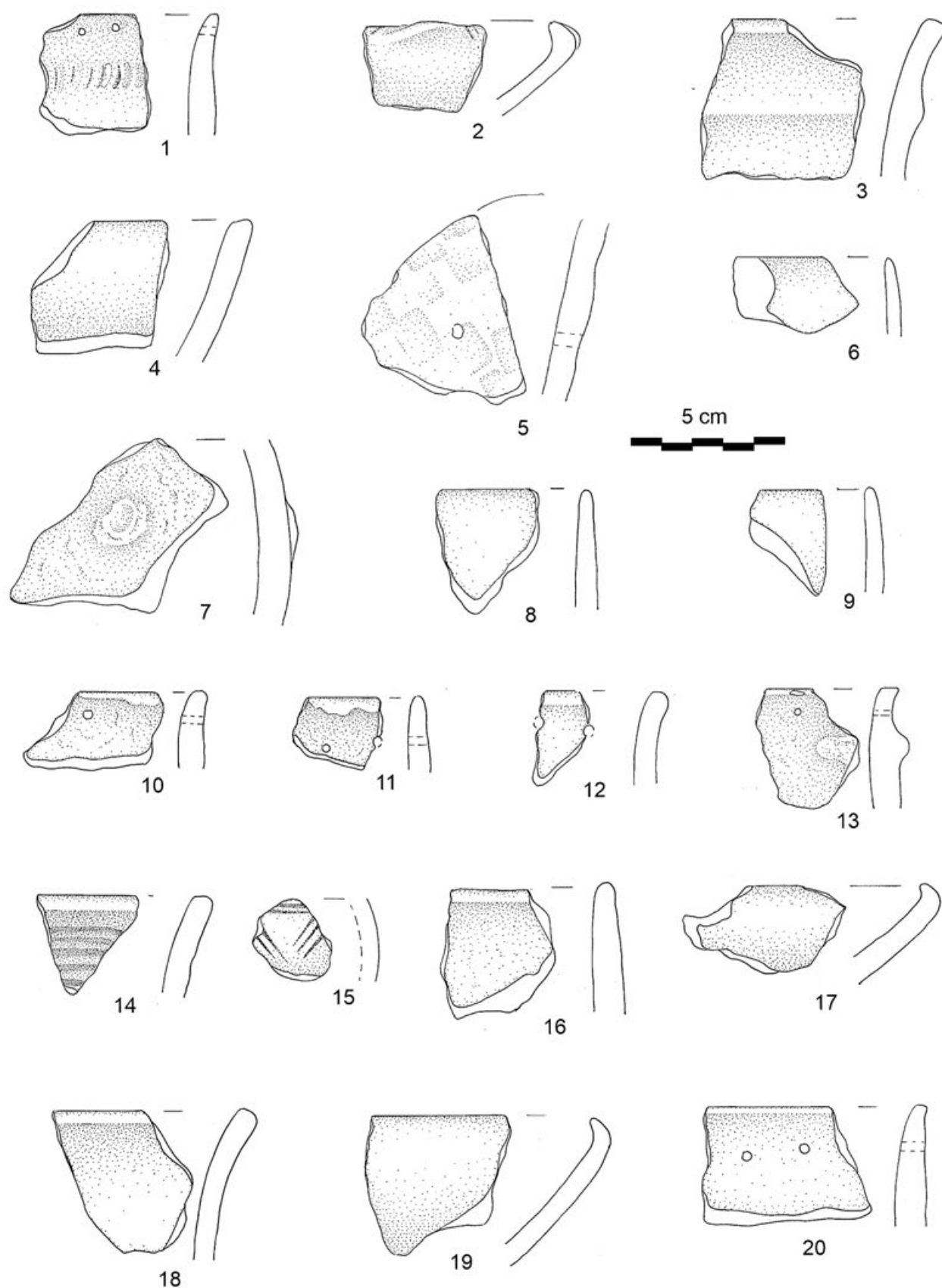
Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze duża ilość drobnego i pojedyncze ziarna średniego białego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 12 mm; 3. 1 drobny fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, grubość ścianek – 10 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm.

Nieokreślone: 6. 2 okruchy ceramiczne; 7. 6 fragmentów polepy z odciskami konstrukcyjnymi.

Głębokość: 30–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość bardzo drobnego i drobnego tłucz-



Tabl. V. Mokrzyżów, stan. 3, pow. tarnobrzegi. Materiały KT: ar Ia (3, 4), ar Ic (14, 15), ar If (18). Materiały TKŁ: obiekt 16 (1, 2), ar Ia (5, 6), Ib (7-9, 11-13), ar Ic (16), ar Id (17), ar If (10, 19, 20)

Tabl. V. Mokrzyżów, site 3, Tarnobrzeg district. KT materials: are Ia (3, 4), are Ic (14, 15), are If (18). TLC materials: feature 16 (1, 2), are Ia (5, 6), Ib (7-9, 11-13), are Ic (16), are Id (17), are If (10, 19, 20)

nia kamiennego barwy białej i czarnej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 5 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 5 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 7. 1 fragment ceramiki o powierzchni gładkiej, barwy brunatnej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam jednobarwny, zwarty, grubość ścianek – 6 mm; 8. 1 drobny fragment ceramiki ze słabo widocznym ornamentem poziomych żłobków, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 9. 1 drobny fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 11 mm; 12. 1 fragment górnej części naczynia o pogrubionym skośnie ściętym brzegu z listwą plastyczną na szyi (tabl. V:3), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego, średniego i grubego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm.

Ceramika TKŁ: 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 13 mm; 14. 1 drobny fragment brzegu naczynia barwy ceglastobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej; 15. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, grubość ścianek – 9 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 10 mm; 17. 1 fragment ceramiki o powierzchni zniszczonej; 18. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 19. 1 fragment prostego brzegu naczynia (tabl. V:6), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 4 mm.

Nieokreślone: 20. 1 bryłka polepy; 21. 5 fragmentów ceramiki nieokreślonych technologicznie.

Bez oznaczenia głębokości

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 2. 1 fragment misy (tabl. V:4) barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 6. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz ciemnoszarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej,

grubość ścianek – 6 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, grubość ścianek – 8 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 13 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 14 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 15. 1 fragment brzegowej części talerza-płacka barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 17. 1 fragment talerza-płacka z odciskami plecionki i otworkami (tabl. V:5), barwy brunatnej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 19. 3 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny i szamot, grubość ścianek – 7 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze bardzo drobny i drobny tłuczeń kamienny barwy czerwonej i białej, grubość ścianek – 9 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 10 mm; 24. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm.

Ar Ib

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni bardzo gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie białej i czarnej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 10 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 13 mm; 8. 1 frag-

ment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 zniszczony fragment talerza-płacka barwy brunatnej, powierzchni zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 10. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni lekko zniszczonej, pierwotnie szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 i 11 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni, szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 10 mm; 12. 1 fragment naczynia z guzkiem (tabl. V:7), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej, szarej i czarnej, grubość ścianek – 10 mm; 10. 6 okruszków ceramicznych; 14. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 8 mm; 17. 1 fragment brzegu naczynia (tabl. V:8), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 18. 1 zniszczony fragment brzegu naczynia barwy brunatnej, powierzchni nierównej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny i mika, grubość ścianek – 8 mm; 19. 1 drobny fragment brzegu lub ucha naczynia barwy ciemnoszarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm.

Głębokość: 30–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, wielobarwnego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 4. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 5. 1 fragment brzegu lekko pogrubionego barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 6. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 7. 1 drobny fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni zewnętrznej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam porowaty, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm; 8. 1 drobny fragment ceramiki o gładkich, brunatnych powierzchniach, częściowo zniszczonych, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 drobny fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 10. 1 fragment brzegu naczynia (tabl. V:6) barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 11. 1 fragment brzegu (tabl. V:11), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 12. 1 fragment górnej części garnka z otworkiem i listwą plastyczną (tabl. V:13), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej w domieszce drobny i średni tłuczeń

kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 13. 1 fragment talerza-płacka barwy brunatnej, powierzchni gładkiej/szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 14. 1 silnie zniszczony fragment czerpaka ze śladem po oderwanym uchu, barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 4 mm; 15. 1 fragment brzegu misy (tabl. V:9) barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, brak widocznej domieszki, grubość ścianek – 5 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 12 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, grubość ścianek – 9 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 13 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, miejscami zniszczonej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 24. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 4 mm.

Nieokreślone: 26. 1 kamień; 27. 1 wtórnie przepalony fragment ceramiki; 28. 1 silnie zniszczony fragment ceramiki.

Ar Ic

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment naczynia zdobionego poziomymi żłobkami, pod którymi usytuowano grupy ukośnych kreseczek (tabl. V:15), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, wewnętrznej zniszczonej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment garnka z otworkami poniżej krawędzi (tabl. XII:3), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 3. 1 fragment prostego brzegu o poziomo ściętej krawędzi, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, lekko zniszczonej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 5. 1 fragment środkowej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment środkowej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 7. 1 fragment środkowej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm.

Nieokreślone: 11. 1 silnie zniszczony fragment ceramiki.

Głębokość: 30–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment brzegu naczynia zdobionego na szyi poziomymi żłobkami (tabl. V:14), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej,

wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 1 fragment brzegu (tabl. V:16) barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej z przebijającą domieszką, w domieszce drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 4. 1 fragment garnka barwy brunatnej, powierzchni ze śladami obmazywania, w domieszce drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 5. 1 fragment środkowej partii garnka barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm.

Nieokreślone: 7. 3 okruchy ceramiczne.

Ar Id

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment lekko wyodrębnionego dna barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni silnie zniszczonej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 11 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i duża ilość miki, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 12 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 8. 1 fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni gładkiej/szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 7 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 11. 1 drobny fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 12. 1 silnie zniszczony fragment dna barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego białego tłucznia kamiennego; 13. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 6 mm; 14. 1 zniszczony fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej i białej, grubość ścianek – 10 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 16 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 13 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, po-

wierzchni zniszczonej, w domieszce drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 13 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, miejscami zniszczonej, z wystającą domieszką, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy ceglasto-brunatnej, wewnątrz ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 24. 1 zniszczony fragment prostego brzegu naczynia, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm.

Nieokreślone: 25. 4 silnie zniszczone fragmenty ceramiki.

Głębokość: 30–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment brzegu niepogrubionego, z lekko skośnie ściętą krawędzią, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 6 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, lekko zniszczonej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 5. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatno-ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 8. 1 fragment misy o brzegu zagiętym do wewnątrz (tabl. V:17), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 7 mm; 9. 1 fragment ceramiki, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, nierównej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 8 mm; 11. 3 fragmenty załomu brzuśca naczynia barwy szarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 i 12 mm; 12. 8 drobnych, silnie zniszczonych fragmentów ceramiki.

Nieokreślone: 13. 1 kamień.

Ar Ie

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment dolnej części naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 15 mm; 2. 1 fragment brzuśca z poziomą linią rytą barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce mała ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam dwubarwny, zwarty, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny oraz mika, grubość ścianek – 15 mm; 5. 1 fragment ceramiki o silnie zniszczonej powierzchni; 6. 1 fragment talerza-placka z odciskami plecionki, barwy brunatnej, w domieszce drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń

kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 14 mm.

Ar If

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment brzegu naczynia z otworkami poniżej krawędzi (tabl. V:20), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej i czarnej, grubość ścianek – 11 mm; 2. 1 fragment garnka z odciskami dołków palcowych barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 9 mm; 3. 2 drobne fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny i piasek, grubość ścianek – 9 mm; 4. 1 silnie zniszczony fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, zniszczonej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 9 mm; 5. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 6. 1 fragment brzegu naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny i piasek, grubość ścianek – 11 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 8. 1 fragment ceramiki, barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 9 mm; 9. 1 drobny fragment ceramiki z partii przydennej, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – około 10 mm.

Głębokość: 20–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment naczynia barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 1 fragment nieznacznie pogrubionego brzegu naczynia (tabl. V:18) barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość tłucznia kamiennego o drobnej, średniej i grubej granulacji barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 7. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 8. 1 silnie zniszczony fragment dna naczynia barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej; 9. 2 fragmenty misy (tabl. V:19), barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 9 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, grubość ścianek – 7 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze piasek lub bardzo drobny tłuczeń kamienny z pojedynczymi ziarnami o większej granulacji, grubość ścianek – 10 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek –

9 mm; 13. 1 drobny fragment barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 10 mm; 14. 1 fragment brzegu naczynia z otworkiem poniżej krawędzi (tabl. V:10), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 9 mm.

Nieokreślone: 15. 2 silnie zniszczone fragmenty ceramiki.

Ar Ig

Głębokość: 30–40 cm

Ceramika KT: 1. 1 drobny fragment naczynia z pionowymi żłobkami na brzuścu i rzędem okrągłych odcisków na szyi (tabl. VI:1) barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 5 mm; 2. 1 fragment ceramiki z poziomymi żłobkami (tabl. VI:2), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 5 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy jasnobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 2 fragmenty silnie zniszczonego dna z naczynia garnkowego, barwy jasnobrunatnej, wewnątrz ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 19 mm.

Nieokreślone: 6. 2 okruchy ceramiki; 7. 2 kamienie.

Głębokość: 30–50 cm

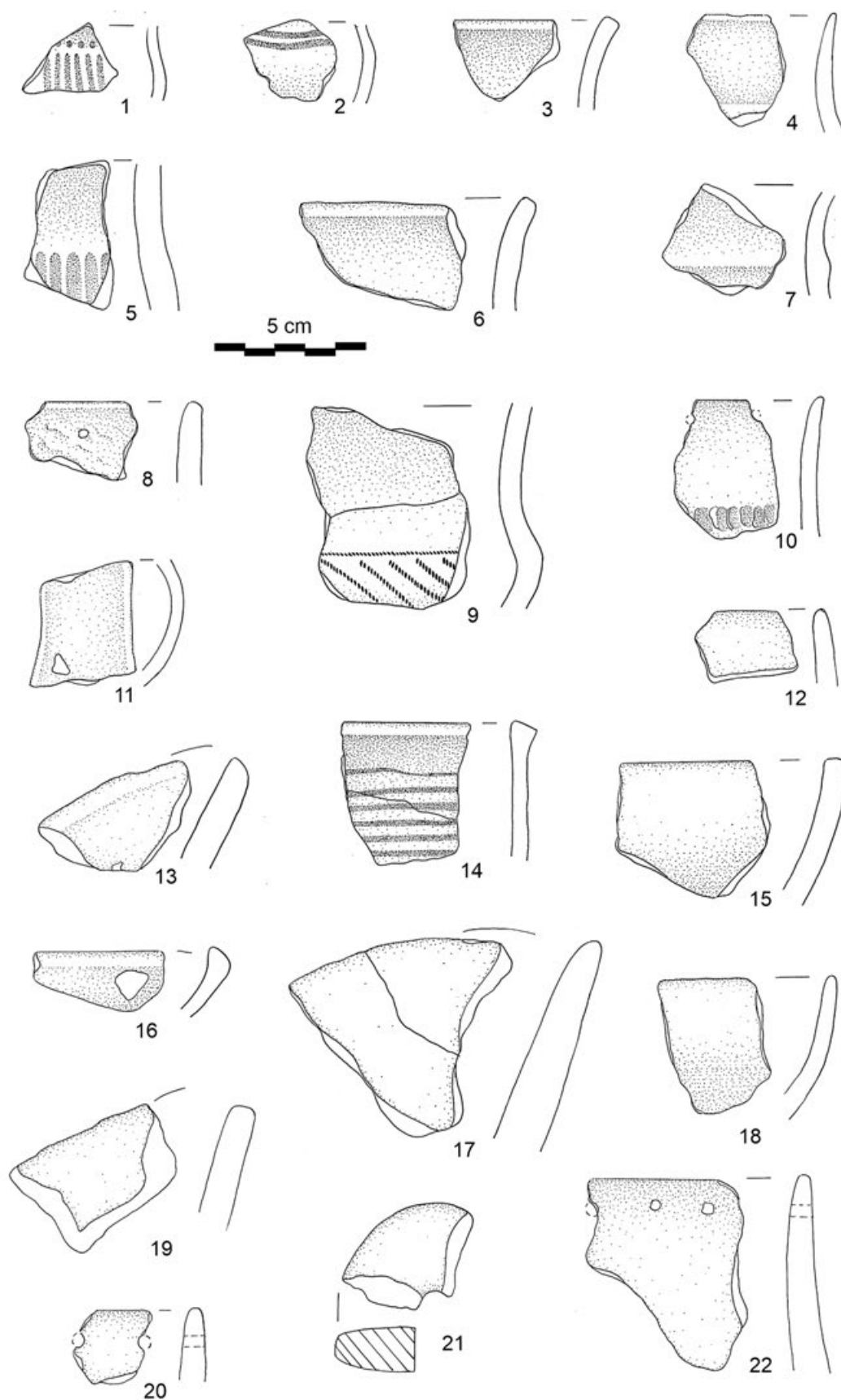
Ceramika KT: 1. 1 fragment brzegu naczynia (tabl. VI:3), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni nierównej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 5. 1 fragment dna barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej; 6. 1 zniszczony fragment ceramiki z partii przydennej barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej; 7. 1 bardzo drobny fragment pogrubionego brzegu ze skośnie ściętą krawędzią, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny; 8. 1 fragment przydennej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze duża ilość drobnego, średniego i grubego tłucznia kamiennego o barwie różowej; 9. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 7 mm; 10. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm.

Nieokreślone: 11. 8 okruchów ceramicznych.

Głębokość: 50–70 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej, wewnątrz brunatnej, z ornamentem pionowych kanelur (tabl. VI:5), powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 9 mm; 2. 1 fragment brzegu ścienionego z naczynia o podkreślonej tektonice (tabl. VI:4), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego i drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 5 mm; 3. 1 fragment szyi



Tabl. VI. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzęski. Materiały KT: ar Ig (1-7), ar IIa (14-16). Materiały TKŁ: ar Ig (8), ar Ig-Ih (9), ar Ih (10-13), ar IIa (17-22)

Tabl. VI. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. TC materials: are Ig (1-7), are IIa (14-16). TLC materials: are Ig (8), are Ig-Ih (9), are Ih (10-13), are IIa (17-22)

naczynia barwy brunatnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej ciemnoszarobrunatnej, powierzchni nierównej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 6. 1 fragment naczynia z poziomą listwą plastyczną (tabl. VI:7) barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 6 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 6 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 5 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 11. 1 fragment brzegu naczynia (tabl. VI:6), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 12. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 12 mm; 13. 1 fragment środkowej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość średniego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 15. 1 fragment górnej części garnka z otworkami poniżej wylewu, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 17. 1 fragment brzegu z otworkami pod wylewem (tabl. VI:8), barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, lekko zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 18. 2 fragmenty ceramiki z listwami plastycznymi z odciskami dołków palcowych, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 i 10 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm.

Nieokreślone: 20. 1 kamień; 21. 14 okruchów ceramicznych.

Ar Ig-h

Bez oznaczenia głębokości

Ceramika KT: 1. 1 fragment barwy szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 4. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej i gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 9 i 11 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy

brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm; 6. 1 fragment wazy zdobionej kompozycją ornamentów pseudosnurowych pod postacią poziomego pasma i kilku ukośnych usytuowanych poniżej (tabl. VI:9), barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 8. 1 zniszczony fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 9. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 9 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 11 mm; 11. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm.

Nieokreślone: 13. 1 kamień; 14. 1 wtórnie przepalony fragment ceramiki; 15. 2 drobne i silnie zniszczone fragmenty ceramiki; 16. 2 fragmenty trudne do jednoznacznej identyfikacji kulturowej, w tym fragment ucha (być może okres rzymski?).

Ar Ih

Bez oznaczenia głębokości

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 1 fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 4. 1 fragment ceramiki ze szczątkowo zachowaną listwą plastyczną z odciskami dołków palcowych, barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny o barwie białej i różowej, grubość ścianek – 12 mm; 5. 1 fragment brzegu naczynia z otworkami poniżej krawędzi i odciskami dołków palcowych na szyi (tabl. VI:10), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 7 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 11 mm; 7. 1 fragment lekko wyodrębnionego dna, barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 7 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 9. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 8 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość białego, drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 12 mm; 11. 1 fragment ucha z wyodrębnionymi krawędziami (tabl. VI:11), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy białej; 12. 1 drobny fragment brzegu naczynia (tabl. VI:12), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 5 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, grubość ścianek – 13 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzch-

ni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 14 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 12 mm; 16. 1 fragment talerza-placka (tabl. VI:13) barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 6 mm.

Nieokreślone: 18. 16 okruszków ceramicznych.

Głębokość: 30–40 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment ucha taśmowego z naczynia barwy ceglastej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny, średni i pojedyncze ziarna grubego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 9 mm; 3. 1 fragment naczynia sitowego barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 fragment taśmowego ucha naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm.

Nieokreślone: 7. 2 silnie zniszczone fragmenty ceramiki.

Głębokość: 50–70 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 6 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, miejscami zniszczonej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm.

Ceramika TKŁ: 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnoceglastej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12–13 mm; 8. 1 fragment środkowej partii talerza-placka z odciskami plectionki i otworkami, barwy brunatnej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, wewnątrz zniszczonej, w domieszce drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – około 10 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 14. 1 fragment z przydennej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzch-

ni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, wewnątrz ciemnobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 10 mm; 17. 1 fragment brzegu naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 18. 1 zniszczony fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej zniszczonej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny; 19. 1 fragment ceramiki z otworkiem, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce średni i drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 5 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 12 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni dość gładkiej, ale nierównej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 24. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni dość szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 12 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm.

Nieokreślone: 26. 2 krzemienie: fragment wióra, odłupek (surowiec czekoladowy); 27. 32 drobne fragmenty ceramiki, nieokreślone technologicznie; 28. 1 bryłka polepy.

Głębokość: 70–90 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce duża ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm.

Nieokreślone: 4. 1 okruszek ceramiczny.

Ar IIa

Głębokość: 0–50 cm

Ceramika KT: 1. 4 fragmenty ceramiki, pochodzące z misy, w tym jeden fragment z partii brzegowej (tabl. VI:16), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, wielobarwnego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8–9 mm; 2. 1 fragment misy (tabl. VI:15), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam porowaty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 4 mm; 4. 1 zniszczony fragment przydennej partii naczynia barwy szarobrunatnej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego i pojedyncze ziarna grubego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 6. 11 fragmentów garnka barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10–13 mm; 7. 2 fragmenty ceramiki, w tym jeden brzegowy, pochodzący z misy jednoczęściowej (tabl. VI:18), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 8. 1 fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 9. 1 fragment

talerza-płacka (tabl. VI:17) barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 10. 1 fragment garnka jajowatego z otworkami poniżej krawędzi (tabl. VI:22), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny i drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 11. 1 fragment środkowej części talerza-płacka z odciskami plecionki i otworkami, barwy brunatnej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 11 mm; 12. 1 fragment środkowej części talerza-płacka z otworkami, barwy brunatnej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 16 mm; 13. 1 fragment brzegowej części garnka z otworkami i śladem po listwie plastycznej, barwy brunatnej, powierzchni lekko szorstkiej, zniszczonej, w domieszcze drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 14. 1 drobny fragment brzegu naczynia z otworkami poniżej krawędzi, barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 15. 1 fragment załomu brzuśca wazy barwy czarnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego różowego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 10 mm; 16. 1 fragment ceramiki ciemnobrunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy ceglasterobrunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 21. 1 fragment ceramiki, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 23. 1 fragment ceramiki z przydennej partii naczynia barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, częściowo zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 24. 1 zniszczony fragment talerza-płacka ze śladami plecionki, barwy brunatnej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 26. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 15 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 12 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni szorstkiej, zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 30. 1 fragment ceramiki wtórnie przepalanej; 31. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 7 mm; 32. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 34. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 35. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 11 mm; 36. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni

tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 37. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm; 38. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm.

Nieokreślone: 39. 9 okruchów ceramicznych.

Głębokość: 60–70 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment naczynia o pogrubionym, skośnie ściętym brzegu i cylindrycznej szyi, na której znajduje się ornament 6 horyzontalnych rytch żłobków (tabl. VI:14), barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnodziarnistego tłucznia kamiennego o barwie białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 2. 3 fragmenty jednego naczynia barwy brunatnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, z siateczką spękań, w domieszcze duża ilość średniego i drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm.

Ceramika TKŁ: 4. 1 fragment talerza-płacka (tabl. VI:19), barwy brunatnej, o obustronnie gładkiej powierzchni, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie różowej i białej, grubość ścianek – 10 mm; 5. 1 fragment brzegu z otworkami poniżej krawędzi wylewu (tabl. VI:20), barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 9 mm; 6. 1 zniszczony fragment talerza-płacka barwy brunatnej, o powierzchni wewnętrznej szorstkiej, zewnętrznej gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego, średniego tłucznia kamiennego z pojedynczymi ziarnami grubego, grubość ścianek – 13 mm; 7. 1 fragment górnej części garnka z otworkami poniżej krawędzi wylewu barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny białej barwy, grubość ścianek – 10 mm; 8. 2 fragmenty dolnej części naczynia o niewyodrębnionym dnie, barwy zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej szaroczarnej, powierzchni gładkiej, lekko szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, grubość ścianek – 9 i 11 mm; 9. 1 fragment zniszczonej dolnej partii naczynia o niewyodrębnionym dnie, barwy szarobrunatnej, powierzchni zewnętrznej szorstkiej, wewnętrznej zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny o barwie różowej, grubość ścianek niemierzalna; 10. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, zewnętrznej chropowatej, wewnętrznej gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 11 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni zewnętrznej chropowatej, wewnętrznej gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 12. 5 fragmentów ceramiki o bardzo słabym wypale, barwy ceglastej, o powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość bardzo drobnego i drobnego tłucznia kamiennego z pojedynczymi ziarnami średniego, o barwie białej i różowej, grubość ścianek – 9 i 12 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, o powierzchni chropowatej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie różowej, grubość ścianek – 11 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej (ceglastej), powierzchni chropowatej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie czerwonej/różowej, grubość ścianek – 11 mm; 15. 1 fragment środkowej partii garnka z zachowanym guzkiem z miseczkowatym wgłębieniem, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, miejscami zniszczonej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 11 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnętrznej szaroczarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny o barwie białej, grubość ścianek – 9 mm; 17. 2 fragmenty ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni

szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny o barwie różowej, grubość ścianek – 9 i 8 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej i czarnej, grubość ścianek – 15 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, grubość ścianek – 10 mm; 20. 1 silnie zniszczony fragment talerza-placka z otworem, barwy brunatnej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny i bardzo drobny szamot; 21. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 8 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy szarej i czarnej, grubość ścianek – 8 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 6 mm; 24. 1 fragment o silnie zniszczonej powierzchni, zewnętrznej pierwotnie brunatnej, wewnętrznej szaroczarnej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy białej i piasek, grubość ścianek – około 12 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny białej barwy, grubość ścianek – 17 mm; 26. 2 fragmenty ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 29. 1 fragment przęslika (tabl. VI:21) barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej i czarnej. **Nieokreślone:** 30. 1 kamień; 31. 1 wtórne przepalony fragment ceramiki; 32. 11 bardzo drobnych fragmentów ceramiki, nieokreślonych technologicznie.

Ar II b

Głębokość: 50–70 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment brzegu o wychylonej krawędzi (tabl. VII:1), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 3. 1 fragment środkowej partii talerza-placka ze śladem po otworze, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 15 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 7. 1 fragment brzegu naczynia z otworami poniżej krawędzi, barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, ale nierównej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm.

Nieokreślone: 8. 3 silnie zniszczone fragmenty ceramiki.

Ar IIc

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment brzegowej części garnka z otworami i listwą plastyczną, barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 2. 1 fragment brzegowej części talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 3. 1 fragment brzegowej części talerza-placka ze śladami po otworach, barwy brunatnej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 4. 1 fragment

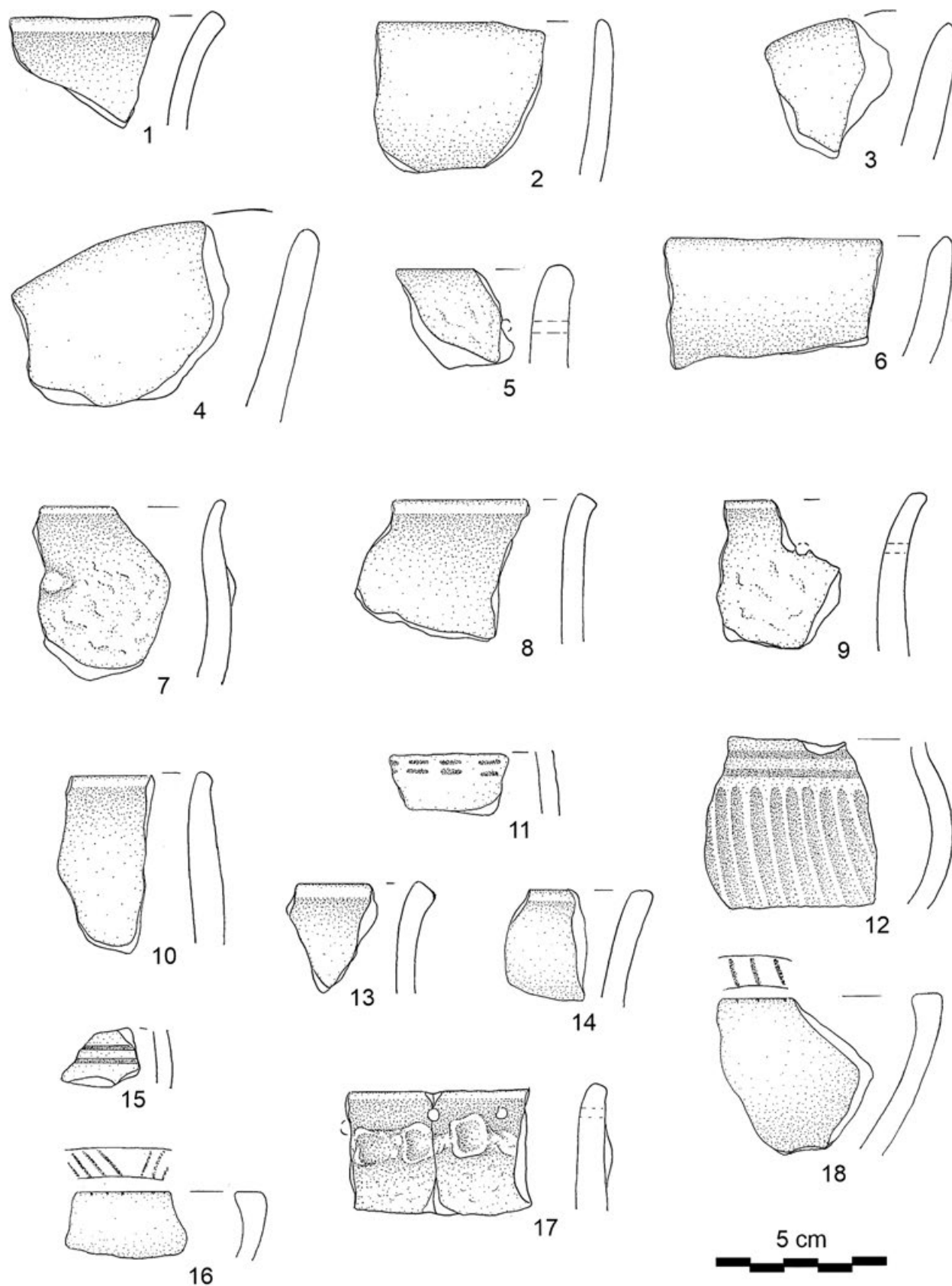
środkowej partii garnka barwy ceglastej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, miejscami zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm.

Nieokreślone: 10. 1 okruch ceramiczny.

Głębokość: 20–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość średniego i drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 11 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam warstwowany, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam warstwowany, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 10 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny barwy białej, dodany w niewielkiej ilości, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm.

Ceramika TKŁ: 8. 1 fragment misy (tabl. VII:6) barwy jasnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni, obmazywanej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 10. 1 fragment talerza-placka (tabl. VII:4) barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 11. 1 fragment brzegu naczynia z otworem poniżej krawędzi (tabl. VII:5), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 12. 1 fragment talerza-placka (tabl. VII:3) barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 13. 1 fragment przydennej partii naczynia barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 14. 1 fragment brzegu naczynia o słabym wypale, barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 15. 1 fragment naczynia ze śladem po listwie plastycznej (tabl. VII:7), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, częściowo zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny, bardzo drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny o barwie różowej i czarnej, grubość ścianek – 10 mm; 19. 2 fragmen-



Tabl. VII. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzęski. Materiały KT: ar IIb (1), ar IIc (2-7), ar IIh (11-15). Materiały TKŁ: ar IIc (2-7), ar IIh (16-18)

Tabl. VII. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. TC materials: are IIb (1), are IIc (2-7), are IIh (11-15). TLC materials: are IIc (2-7), are IIh (16-18)

ty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce duża ilość białego i różowego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 13 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 9 mm; 21. 1 fragment brzegu misy stożkowej (tabl. VII:2), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5–6 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni delikatnie chropowatej, w domieszce drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, różowej i czarnej, grubość ścianek – 10 mm; 24. 2 fragmenty ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 9 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i szarej, grubość ścianek – 9 mm; 26. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 9 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 7 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 30. 1 fragment ceramiki barwy brunatnoceglastej, wewnątrz ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 14 mm; 31. 1 fragment przydennej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobnych tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 32. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego, białego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 9 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 13 mm; 34. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 8 mm; 35. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 12 mm; 36. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 10 mm; 37. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce duża ilość białego i różowego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 10 mm.

Nieokreślone: 38. 8 okruchów ceramicznych; 39. 1 fragment ceramiki, wtórnie przepalony.

Ar II d

Głębokość: 20–50 cm

Ceramika TKŁ: 1. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 4. 1 drobny fragment brzegu naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, obmazywanej miotelką, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 7. 1 fragment przydennej partii naczynia barwy bru-

natnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszce duża ilość drobnego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 7 mm.

Bez oznaczenia głębokości

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszce średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 6 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment drobnego załomu brzuśca naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 3. 1 fragment talerza-placka z zachowanym otworkiem, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment brzegowej części talerza-placka, barwy brunatnej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 7. 1 drobny fragment brzegu naczynia z otworkami poniżej krawędzi, barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy ciemnobrunatnej, powierzchni gładkiej, ale zniszczonej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm.

Nieokreślone, inne: 9. 1 bryłka polepy; 10. 1 silnie zniszczony fragment ceramiki; 11. 1 fragment ceramiki nowożytniej.

Ar II e

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 1 bardzo drobny fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni gładkiej, w domieszce niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm.

Ceramika TKŁ: 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 6. 1 fragment środkowej partii naczynia ze śladami po 4 otworkach barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni chropowatej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszce drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 13. 1 silnie zniszczony fragment ceramiki; 14. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 15. 1 fragment brzegowej części talerza-placka barwy brunatnej, w domieszce drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm.

Nieokreślone: 16. 4 bardzo drobne nieokreślone technologicznie fragmenty ceramiki.

Głębokość: 20–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 9 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i mika, grubość ścianek – 8 mm; 4. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, grubość ścianek – 6 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 6. 1 drobny fragment ceramiki z ornamentem ukośnych kresczek, barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 4 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam warstewkowy, trójbarwny, grubość ścianek – 10 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 9 mm; 9. 1 fragment ceramiki o powierzchniach gładkich, zewnętrznej barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i czarnej, przełam warstewkowy, dwubarwny, grubość ścianek – 13 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 14 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm.

Ceramika TKŁ: 13. 1 drobny fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 6 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 15. 1 bardzo drobny fragment brzegu naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni obmazywanej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 12 mm; 18. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 20. 5 fragmentów środkowych partii talerzy-placków, barwy brunatnej ze słabo widocznymi odciskami plecionki, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10, 11 i 13 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny, średni i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, częściowo zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 12 mm; 24. 1 fragment ceramiki z otworkiem, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny

barwy białej i różowej, grubość ścianek – 14 mm; 25. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 26. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 27. 1 fragment załomu brzuśca barwy ceglastej, powierzchni zniszczonej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 28. 1 bardzo drobny fragment brzegu naczynia barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm.

Nieokreślone: 29. 24 fragmenty ceramiki, bardzo drobne, nieokreślone technologicznie; 30. 1 kamień; 31. 2 bryłki polepy.

Ar IIIf

Głębokość: 20–50 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment brzegu garnka o pogrubionej krawędzi (tabl. VII:8), barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, ale nierównej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, trójbarwny, grubość ścianek – 9 mm. **Ceramika TKŁ:** 2. 1 fragment brzegu o wychylonej krawędzi, poniżej której znajduje się fragmentarycznie zachowany otworek (tabl. VII:9), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny, tłuczeń kamienny barwy różowej, grubość ścianek – 8 mm; 3. 1 fragment brzegu zaokrąglonego (tabl. VII:10), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 4. 1 fragment brzegu naczynka miniaturowego barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 5 mm; 5. 1 drobny fragment brzegu misy jednocześniej, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 8. 1 zniszczony fragment talerza-placka z odciskami plecionki, barwy brunatnej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 9. 1 fragment przydennej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i pojedyncze ziarna średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 11 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny z pojedynczymi ziarnami frakcji grubej, grubość ścianek – 10 mm; 11. 1 fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 13. 1 fragment ceramiki ze słabo widocznymi odciskami dołków palcowych i otworkami, barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny oraz szamot, grubość ścianek – 9 mm; 14. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny z pojedynczymi ziarnami frakcji średniej, grubość ścianek – 10 mm; 15. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 17. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 18. 1 fragment talerza-placka ze śladem palcowo-paznokciowym, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, ale nierównej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 21. 1 fragment ce-

ramiki barwy brunatnej, powierzchni dość gładkiej, ale nierównej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 22. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 23. 1 fragment ceramiki ze słabo zachowanymi odciskami leżkowatymi, barwy czarnej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 8 mm; 24. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 25. 1 fragment talerza-płacka barwy brunatnej, powierzchni zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej zniszczonej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 26. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm; 27. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, wewnątrz jasnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 9 mm.

Nieokreślone: 28. 1 rogowiec; 29. 1 bryłka polepy; 30. 8 drobnych fragmentów ceramiki nieokreślonych technologicznie; 31. 2 kamienie.

Ar IIg

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy ciemnoszarej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm.

Ceramika TKŁ: 3. 1 fragment z przydennej partii naczynia barwy brunatnej, powierzchni gładkiej przy samym dnie, szorstkiej powyżej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze średni i gruby tłuczeń kamienny o barwie różowej, grubość ścianek – 13 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz ciemnoszarej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 16 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze dużo średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 10 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze dużo drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 8 mm; 9. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, miejscami zniszczonej, w domieszcze drobny i gruby tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 11 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 12. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 13. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz szarej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 12 mm.

Nieokreślone: 14. 21 okruchów ceramicznych.

Ar IIIh

Głębokość: 0–30 cm

Ceramika KT: 1. 3 fragmenty ceramiki z ornamentem poziomych żłobków (tabl. VII:15), barwy jasnobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 2. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 3. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie

różowej i białej, przełam warstewkowy, dwubarwny, grubość ścianek – 8 mm; 4. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i mika, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 5. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni lekko nierównej, lecz gładkiej, z widoczną siateczką spękań na ścianie wewnętrznej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam gruzełkowato-porowaty, jednobarwny, grubość ścianek – 10 mm; 6. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni lekko nierównej, gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 7. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 5 mm; 8. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 9. 1 fragment naczynia z ornamentem dwóch rzędów poziomych nacięć (tabl. VII:11), barwy brunatnej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 10. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 5 mm; 11. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie różowej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 12. 1 zniszczony fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i mika, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 13. 1 fragment brzuśca wazy (tabl. VII:12) z ornamentem poziomych żłobków na szyjce i ukośnych kanelur na brzuścu, barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego, wielobarwnego tłucznia kamiennego, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 6 mm; 14. 1 fragment barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 6 mm; 15. 2 fragmenty ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 7 mm; 16. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 17. 1 okruch ceramiki; 18. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 5 mm; 19. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy różowej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 8 mm; 20. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, z widoczną siateczką spękań, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 14 mm; 21. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego i mika, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 22. 1 fragment ceramiki o nierównych powierzchniach barwy brunatnej, w domieszcze duża ilość średniego, grubego i drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 11 mm; 23. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnętrznej czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie różowej, przełam zwarty, dwubarwny, grubość ścianek – 9 mm; 24. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni nierównej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie różowej, przełam warstewkowy, jednobarwny,

grubość ścianek – 10 mm; 25. 3 fragmenty naczynia w typie garnka (?) z lekko pogrubionym, skośnie ściętym brzegiem i śladem po odklejonej listwie plastycznej, barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego, średniego i grubego tłucznia kamiennego o barwie białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 26. 1 zniszczony fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, trójbarwny, grubość ścianek – 11 mm; 27. 1 fragment nieznacznie pogrubionego brzegu naczynia (tabl. VII:13), barwy czarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 7 mm; 28. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze średnia ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej, przełam zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm; 29. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni nierównej, w domieszcze duża ilość drobnego, średniego i grubego tłucznia kamiennego o barwie różowej i białej, przełam dość zwarty, jednobarwny, grubość ścianek – 9 mm; 30. 1 fragment brzegu naczynia z poziomo ściętą krawędzią wylewu (tabl. VII:14), barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze niewielka ilość bardzo drobnego tłucznia kamiennego, przełam warstewkowy, jednobarwny, grubość ścianek – 8 mm.

Ceramika TKŁ: 31. 1 fragment garnka z otworkami poniżej krawędzi i z listwą plastyczną (tabl. VII:17), barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego barwy białej i różowej, grubość ścianek – 10 mm; 32. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni zewnętrznej szorstkiej, wewnętrznej gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie białej i szarej, grubość ścianek – 9 mm; 33. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze duża ilość drobnego i bardzo drobnego tłucznia kamiennego, wielobarwnego, grubość ścianek – 11 mm; 34. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego o barwie białej i czarnej, grubość ścianek – 13 mm; 35. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni nierównej, szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny o barwie białej i szarej, grubość ścianek – 14 mm; 36. 1 fragment ceramiki o bardzo słabym wypale, barwy brunatnoceglastej, powierzchni szorst-

kiej, w domieszcze duża ilość drobnego i średniego tłucznia kamiennego, grubość ścianek – 12 mm; 37. 2 fragmenty misy ze zdobieniem na krawędzi wylewu (tabl. VII:16), barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 6 mm; 38. 2 fragmenty misy z nacinaniem na krawędzi (tabl. VII:18), barwy szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 9 mm; 39. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni chropowatej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej, grubość ścianek – 12 mm; 40. 1 silnie zniszczony fragment dna barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny barwy białej i piasek; 41. 1 fragment ceramiki barwy szarobrunatnej, wewnątrz szaroczarnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny barwy białej i różowej, grubość ścianek – 10 mm; 42. 1 zniszczony fragment talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie białej i różowej, grubość ścianek – 11 mm; 43. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, wewnątrz czarnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze duża ilość drobnego tłucznia kamiennego o barwie różowej i białej oraz mika, grubość ścianek – 13 mm; 44. 1 fragment ceramiki barwy czarnej, wewnątrz brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm; 45. 1 fragment ceramiki barwy szaroczarnej, wewnątrz szarobrunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 7 mm; 46. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny i bardzo drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 10 mm; 47. 2 fragmenty talerza-placka barwy brunatnej, powierzchni obustronnie gładkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 14 mm; 48. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni gładkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny i szamot, grubość ścianek – 12 mm; 49. 1 fragment ceramiki barwy ceglastej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny i średni tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 13 mm; 50. 1 fragment ceramiki barwy brunatnej, powierzchni szorstkiej, w domieszcze drobny tłuczeń kamienny, grubość ścianek – 11 mm.

Nieokreślone: 51. 29 okruchów ceramicznych; 52. 3 silnie zniszczone fragmenty ceramiki.

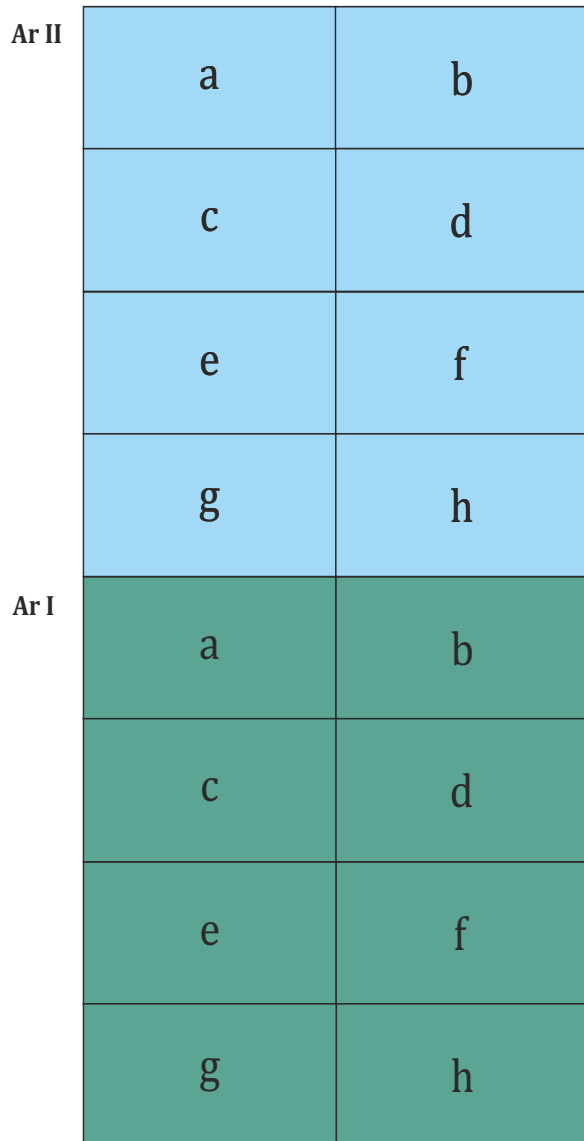
3. ANALIZA ŹRÓDEŁ NIERUCHOMYCH

Badania na osadzie w Mokrzychowie prowadzono w oparciu o system arowy. Ary, oznaczone rzymskimi cyframi I–II, podzielono na 8 działek o wymiarach 2,5×5 m, którym nadano symbole a–h (ryc. 2). Po odsłonięciu humusu, który miał miąższość 30–40 cm, na większości obszaru badań natrafiono na warstwę akumulacyjną, którą stanowił brunatny i żółto-brunatny piasek, nasycony treścią kulturową. W niej, zarówno w obrębie ara I, jak i ara II, rejestrowano nieliczne obiekty archeologiczne (16 jam) (ryc. 3). Trzeba jednak podkreślić, że w przypadku znacznej ich ilości nie posiadamy pełnej dokumentacji – albo brakuje pełnego zarysu jamy, albo/i jej przekroju pionowego (informacje te odnotowano już w katalogu źródeł). Ponadto, dokumentowano tu niekiedy różne poziomy poszczególnych arów, w rezultacie trudno jest połączyć zarysy obiektów usytuowanych na granicy dwóch jednostek eksploracyjnych. Dotyczy to obiektów nr 1 i 4; ten ostatni zresztą wydaje się, iż powinien być rozpatrywany raczej w kontekście pozostałości warstwy kulturowo-przyrodniczej. Właściwie zadowolono tylko 7 jam – nr 5, 9–13, 16. Zdecydowano

się jednak na opublikowanie planu w wersji, wynikającej bezpośrednio z dokumentacji, aby nie doprowadzić do sytuacji, w której można by autorom zarzucić daleko posuniętą nadinterpretację.

W tym miejscu należy wspomnieć również, że w dokumentacji rysunkowej z badań odnotowano także – w obrębie arów Ic, Id, Ie, If, Ig, Ih, Iic, Iie, Iif, Iig, Iih – sporą serię drobnych zaciemnień, które określono jako pozostałości „małych słupków”⁴. Dokonując jednak opracowania tego stanowiska, zdecydowano, że ich większość uznać należy za naturalne przegłębienia lub wręcz „kretowiny”. Nie sposób bowiem poważnie traktować nieregularnych w zarysach „obiektów”, których średnice nie przekraczają 20 cm, a miąższości kilku

⁴ Uwagi w dzienniku badań stanowiska – dokumentacja pod poz. nr 336 w Archiwum Działu Archeologii Muzeum Okręgowego w Rzeszowie. O ich istnieniu wspomina również autor badań w – przytoczonym już – krótkim sprawozdaniu (Moskwa 1976a): *Zauważono ponadto liczne ślady palików (średnica 5–20 cm). Są to niewątpliwie relikty naziemnych budowli mieszkalnych* (Moskwa 1976a, 65).

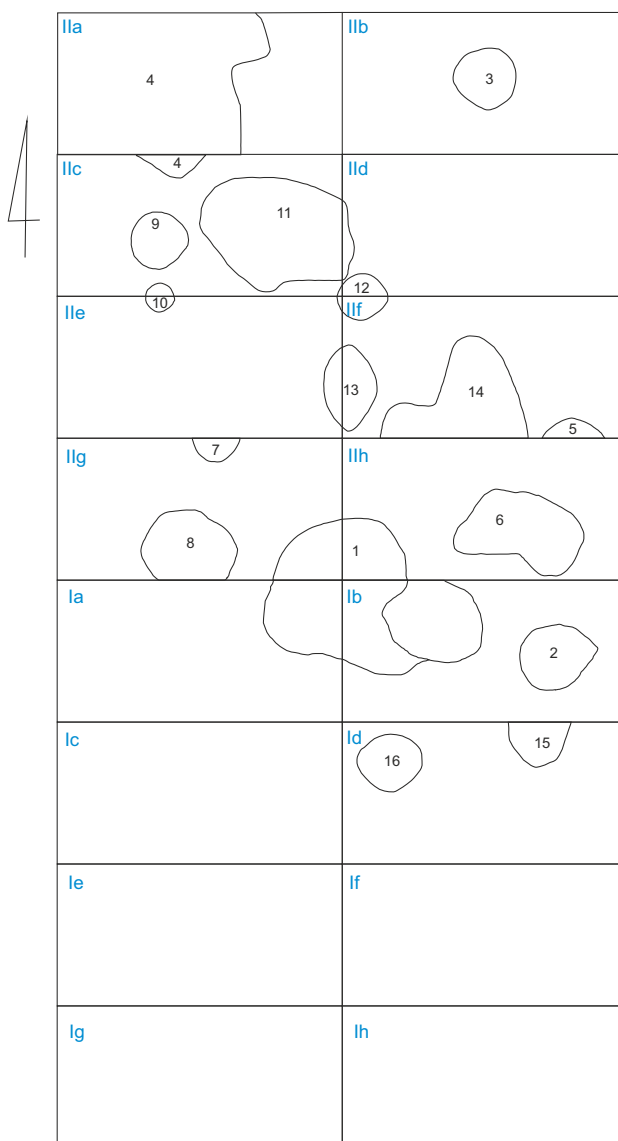


Ryc. 2. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Schemat rozmieszczenia wykopów badawczych

Fig. 2. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Layout of excavation trenches

centymetrów. Za dołki posłupowe przyjmuje się bowiem jamy o owalnych lub kolistych zarysach i średnicach wynoszących około 40 cm, które w profilach przybierają kształty białego pała, prostokątne, trójkątne czy nieckowate (por. Michalski 1983, 182). Tym samym, spośród nich za obiekty o takim charakterze moglibyśmy uznać jedynie dwie jamy, jednak z uwagi na fakt, że w dokumentacji z badań nie figurują one w żadnym rejestrze i nie zostały w żaden sposób oznaczone, nie posiadają też zadokumentowanego profilu, nie brano ich w niniejszym szkicu pod uwagę.

W zdecydowanej większości zarejestrowanych obiektów notowano obecność materiału zabytkowego; tylko dwa z nich (nr 10 i 13) nie były wypełnione treścią kulturową. Materiał zalegający w jamach pozwolił na powiązanie niemal wszystkich z nich z tarnobrzeską kulturą łużycką. W kilku obiektach, na złożu wtórnym odnotowano obecność fragmentów naczyń kultury trzcinieckiej (jamy nr 1, 3, 5, 14, 15). Ich

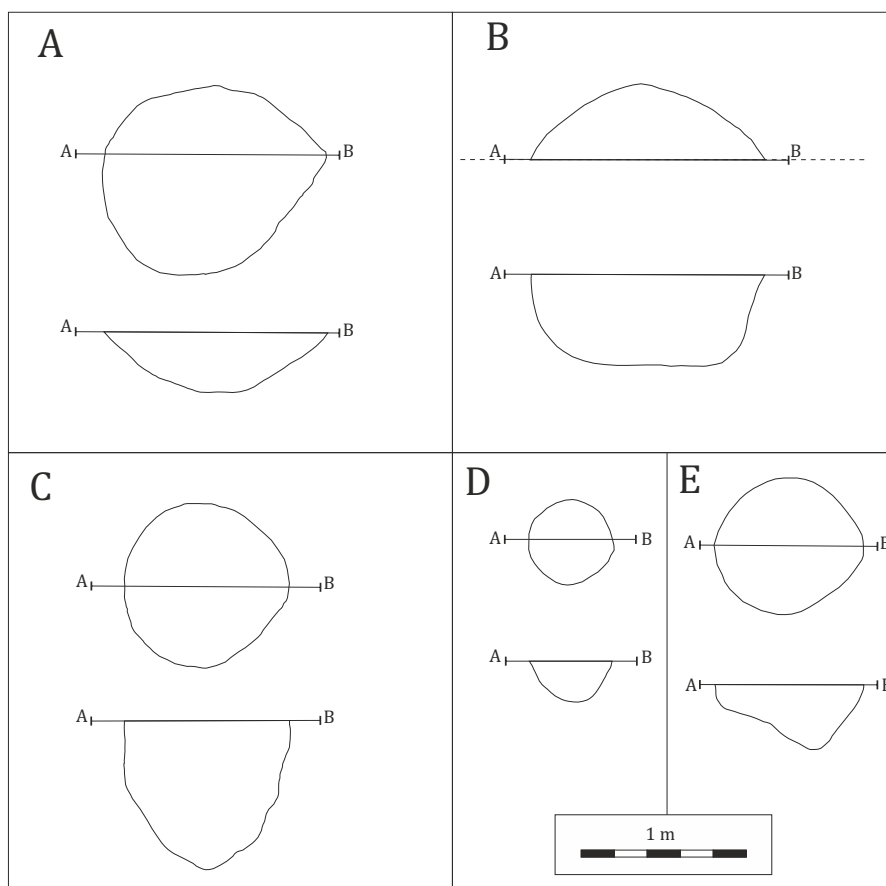


Ryc. 3. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Plan stanowiska

Fig. 3. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Plan view of the site

ilość wahała się od 1 (obiekty 1, 3) i 2 (obiekty 15, 15) do 13 fragmentów (obiekt 5). Niestety, z uwagi na fakt, iż w trakcie badań materiał nie był opisywany i metrykowany warstwami mechanicznymi, nie jesteśmy w stanie określić, z której części jamy znalezione fragmenty pochodziły. Tym samym, nie możemy wykluczyć, iż pojedyncze ułamki naczyń tej jednostki kulturowej mogły pochodzić z górnych – stropowych części obiektów i dostać się do nich jako pozostałości warstwy kulturowo-przyrodniczej. Tezę tę uwiarygadniałby fakt, iż w warstwach tych udział ceramiki kultury trzcinieckiej jest zdecydowanie większy w stosunku do pochodzącej z obiektów. Warto przy tym zauważyć, że stwierdzona sytuacja dotyczy głównie obiektów zlokalizowanych w centrum odsłoniętego obszaru, a więc de facto w tej części stanowiska, gdzie ceramika KT występuje najliczniej.

Jedną jamę (nr 9), z uwagi na odkryty w niej homogeniczny materiał, powiązano z kulturą trzciniecką. Jest to obiekt o koli-



Ryc. 4. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzeński. Rzuty poziome i profile obiektów nr 2 (A), 5 (B), 9 (C), 10 (D), 12 (E)

Fig. 4. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Plan views and profiles of features No. 2 (A), 5 (B), 9 (C), 10 (D), 12 (E)

stym w zarysie poziomym kształcie, średnicy 100 cm, w przekroju poprzecznym osiągający 90 cm miąższości i przybierający kształt workowaty (ryc. 4C). Biorąc pod uwagę parametry obiektu, możemy go uznać za jamę o funkcji magazynowej. W ten sposób zinterpretowano, m.in., zbliżone morfometrycznie struktury ze stanowiska nr 1 w Polesiu (Górski et al. 2011b, 19n., tab. 1, tabl. XXIX, XXXI) oraz na osadzie w Janowicach, stan. 7/8 (Makarowicz 2013, 183n., np. ryc. 3.8). Charakter wypełniska jamy nr 9 (jednowarstwowe) sugeruje jej względnie szybkie zapełnienie (por. Górski et al. 2011a, 20).

Pozostałe obiekty to, jak zaznaczono wyżej, jamy tarnobrzeńskiej kultury łużyckiej⁵. Krótkiej analizie poddano jedynie te, które posiadały w miarę pełną dokumentację (przynajmniej częściowy zarys poziomy i przede wszystkim przekrój poprzeczny).

Obiekty te posiadały owalne (ryc. 4A; 5A-C), koliste (ryc. 5D,E; 6C) lub nieregularne (ryc. 5A,D) zarysy. W profilach przyjmowały najczęściej kształt nieckowaty (ryc. 4A,D,E; 5A,B), wannowaty (ryc. 4B; 5C) lub do niego zbliżony (ryc. 5D). Były to jamy raczej niewielkich rozmiarów, których średnice oscylują wokół 100–150 cm; wyjątkiem są tu więc obiekty nr 11 i 14, bowiem ich powierzchnię szacować można na około 5 m². Osada w Mokrzyszowie nie odbiega zatem od innych stanowisk, gdzie również dominują jamy o powierzchniach 1–1,5 m² (por. Czopek 2004b, ryc. 5).

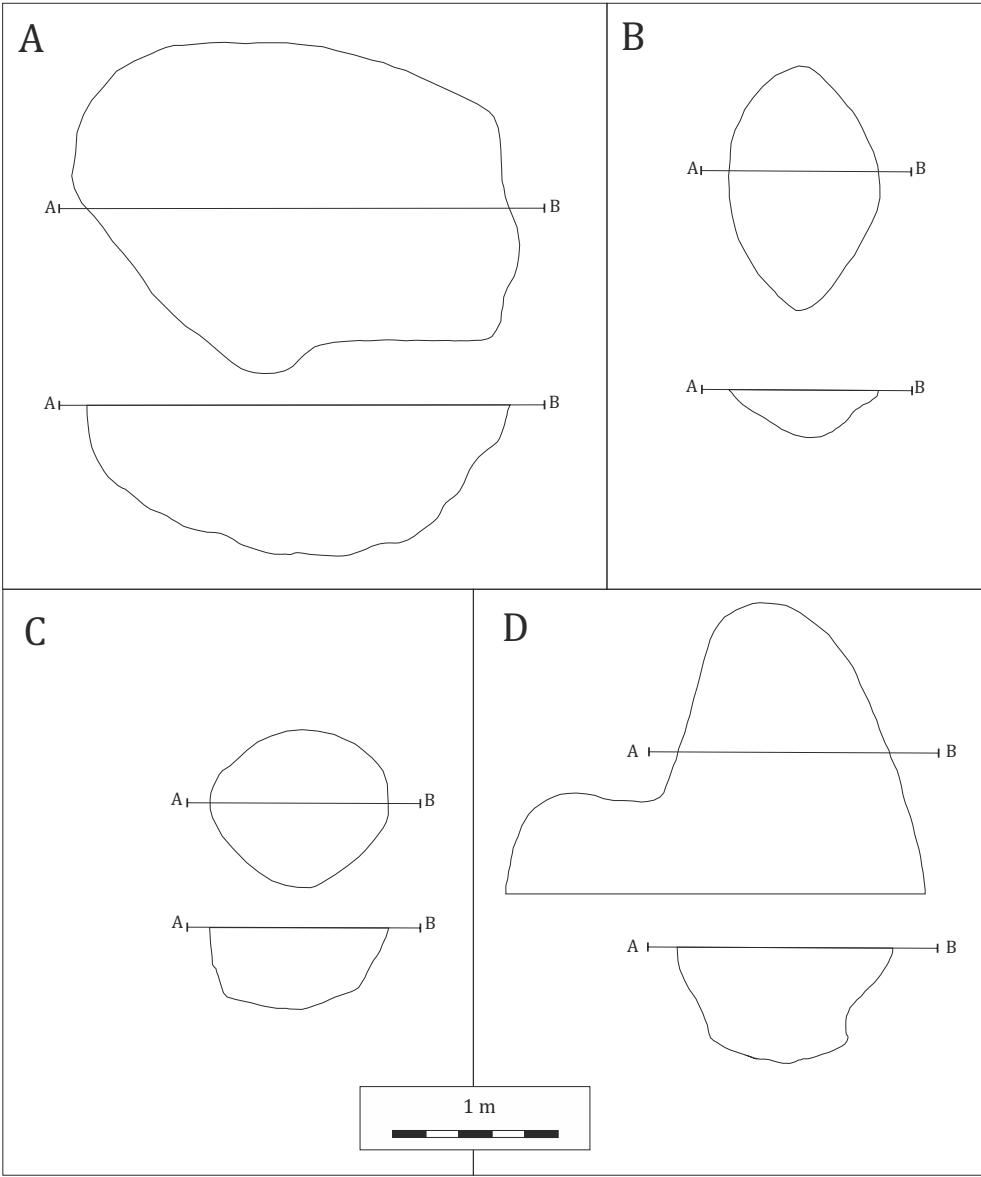
⁵ Jamy, które z uwagi na brak materiału nie posiadają określonej chronologii, z dużym prawdopodobieństwem również możemy uznać za powiązane z TKŁ.

Analizowane obiekty charakteryzowały się jednolitymi, niezbyt głębokimi wypełniskami, co nie jest sytuacją niezwykłą w kontekście ulokowania osady na podłożu piaszczystym. Ich miąższość z reguły wynosiła kilkanaście cm; najpłytszy obiekt osiągnął 26 cm (obiekt 10), zaś najgłębszy 92 cm (obiekt 11). Różna też była ilość występującego w nich materiału zabytkowego. Z reguły jednak na jeden obiekt przypadało kilka lub kilkanaście fragmentów ceramiki; najokazalej w tym względzie przedstawiają się jamy nr 5 (37 fragmentów ceramiki TKŁ) i nr 11 (50 fragmentów ceramiki TKŁ).

Obecność płytkich obiektów, w których stwierdza się niewielką ilość materiału zabytkowego lub wręcz jego brak, jest cechą charakterystyczną wielu osad tarnobrzeńskiej kultury łużyckiej, a zwłaszcza tych, które lokalizowano na terenach piaszczystych. Podobną sytuację zaobserwowano, m.in., w Czarnej (Ligoda 2005, 210–236) czy Grodzisku Dolnym (Czopek 2007, 174). Osada w Mokrzyszowie wpisuje się zatem w tę tendencję.

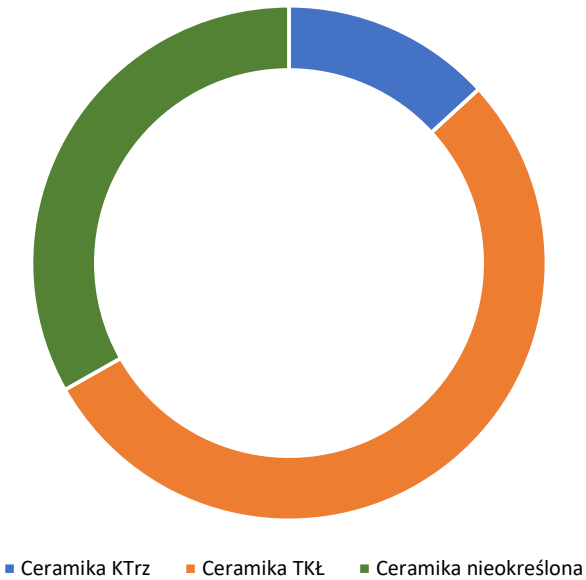
Z uwagi na niewielką ilość odkrytych, a tym bardziej poddanych analizie jam, ich niezadowalający proces eksploracji i dokumentacji, trudno jest tu dokonać głębszej syntezy na ich temat.

Wśród odkrytych na osadzie w Mokrzyszowie źródeł nieruchomych na szczególną uwagę zasługują te, którym z racji na wymiary i kształt profilu przypisano szeroko rozumiane funkcje gospodarcze (jamy nr 5, 11, 14, 16). Wśród nich wyróżniają się obiekty nr 5 i 14, posiadające dość regularne przekroje poprzeczne o kształcie wannowatym (prostokątnym) i zbliżonym do workowatego. Są to również – w odniesieniu do pozostałych – obiekty dość głębokie i wypełnione dużą



Ryc. 5. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzewski. Rzuty poziome i profile obiektów nr 11 (A), 13 (B), 14 (C), 16 (D)

Fig. 5. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Plan views and profiles of features No. 11 (A), 13 (B), 14 (C), 16 (D)



Ryc. 6. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzewski. Udział ilościowy zarejestrowanej na osadzie ceramiki

Fig. 6. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Quantitative representation of pottery found at the site

ilością treści zabytkowej. Nie wyklucza się, iż tego typu jamy mogły pełnić funkcję zasobową (por. Michalski 1983, 156). Interesująco prezentuje się również obiekt nr 11 – największy, o najgłębszym wypełnisku i największej ilości znalezionej w nim materiału. Jego dość regularny – owalny, ale zbliżony do prostokątnego kształt, nieckowaty profil i odkryty w wypełnisku fragment polepy konstrukcyjnej, mogą wskazywać również na podobną funkcję. Nie należy jednak pomijać faktu, iż podobne obiekty mogą także odpowiadać definicji jam mieszkalnych (por. Michalski 1983, 151), jednak w naszym przypadku taką interpretację należy raczej odrzucić. Jeden z wydzielonych obiektów (nr 4), z uwagi na nieregularny zarys, znaczną powierzchnię i charakter wypełniska został uznany za naturalne przegłębienie warstwy kulturowej (por. Michalski 1983, 136n.).

4. ANALIZA ŹRÓDEŁ RUCHOMYCH

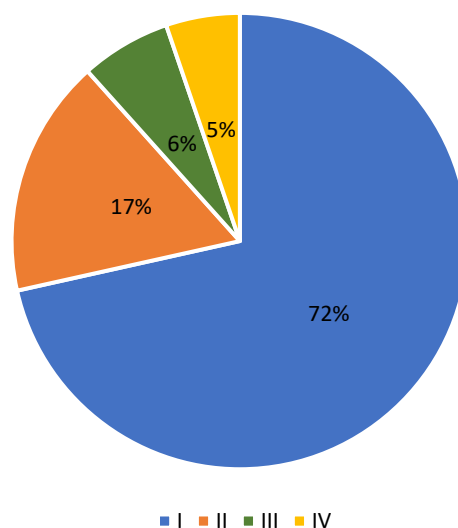
Źródła ruchome z osady w Mokrzyszowie to jedynie materiał ceramiczny, który należy postrzegać jako bardzo mocno zniszczony i rozdrobniony. Dość powiedzieć, iż na 1440 wszystkich fragmentów ceramiki aż 478 (33,2%) oznaczono jako nieokreślone technologicznie i chronologicznie. Były to bowiem fragmenty bardzo drobne (z reguły nie przekraczające powierzchni 1 cm²), silnie zniszczone, kruszące się, co w głównej mierze wynikać mogło ze słabego wypału, jakiemu poddano tę ceramikę. Cechę tę obserwowano również w odniesieniu do całości materiału – część z ułamków poddanych ocenie chronologiczno-typologicznej również przejawiała tendencję do łuszczenia się i kruszenia.

4.1. MATERIAŁY KULTURY TRZCINIECKIEJ

Wśród źródeł archeologicznych pozyskanych w trakcie badań na stanowisku 3 w Mokrzyszowie znajduje się nieliczna grupa materiałów ceramicznych związanych z kulturą trzciniecką (dalej KT). Zbiór ten tworzy 190 skorup, wśród których zarejestrowano kilka fragmentów naczyń zdobionych oraz ułamki pochodzące z partii brzegowych. Technologicznie jest on dość spójny. Ceramika KT z omawianego stanowiska cechuje się starannym wygładzeniem powierzchni, stosunkowo dobrym wypałem i domieszką mineralną (kamiennego tłuczni) dodawaną na ogół w średniej ilości. Materiały te poddano szczegółowej charakterystyce technologicznej wg wytycznych poznańskiej szkoły źródłoznawczej (np. Czerniak, Koško 1980; Czebreszuk 1996, 12–29; Makarowicz 1998, 78–87; Górski et al. 2011a, 92n.), pominięto jednak procedurę ich generalizacji w grupy technologiczne i cykle. System ten był wielokrotnie wykorzystywany (i w różnym zakresie modyfikowany) do analizy materiałów różnych kultur pradziejowych (Kadrow 1991; Górski, Schellner 2014), w tym KT z różnych części jej zasięgu (np. Florek, Taras 2003; Taras 2019, 124–130). W oparciu o te wytyczne scharakteryzowano też źródła ceramiczne z najbliższej okolicy (Adamik-Proksa 2019). W niniejszym opracowaniu cechy technologiczne analizowano wg wersji Jacka Górskiego i Eryka Schellnera (Górski, Schellner 2014, 96–99). Przy charakterystyce materiałów uwzględniono również schemat Sylwestra Czopek (2014, 28).

Obiekty zarejestrowane na osadzie w Mokrzyszowie nie odbiegają więc swym charakterem od jam pochodzących z innych stanowisk, nie tylko tarnobrzeskiej kultury łużyckiej, ale również całego kręgu łużyckiego (por. Czopek 2004).

Analizując plan tej przebadanej w niewielkim zakresie osady wyraźnie widać koncentrację obiektów w jego centralnej i północnej części. Część południowa i południowo-zachodnia sprawia wrażenie niezagospodarowanej. Być może uchwycono tu zasięg stanowiska – peryferyjną część osiedla, ale nie należy również wykluczać, iż mamy tu do czynienia z pustą (owalną?) przestrzenią (placem centralnym?), wokół której koncentrowała się zabudowa osady. Niestety, ani zakres przeprowadzonych prac, ani zachowana dokumentacja polowa, nie pozwalają na wyciągnięcie szerszych wniosków w tej kwestii.

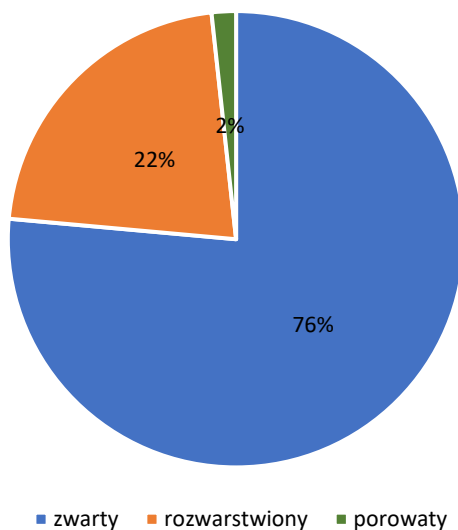


Ryc. 7. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Struktura ubarwienia ścianek naczyń KT

Fig. 7. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Structure of colours of TC vessels

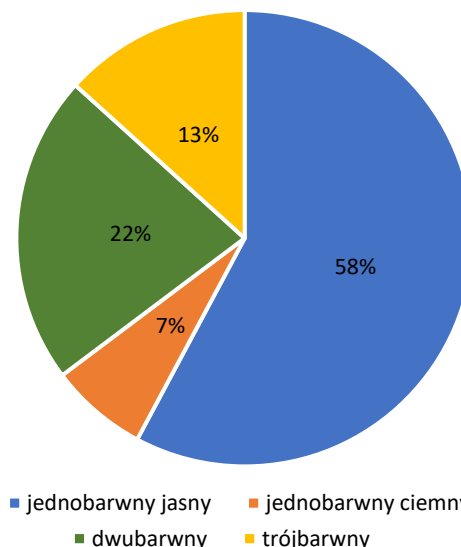
Pod względem barwy powierzchni materiały ceramiczne KT z Mokrzyszowa, stan. 3 można podzielić na kilka podstawowych grup (wg Czopek 2014, 28). Pierwsza z nich obejmuje skorupy o brunatnych lub szarobrunatnych powierzchniach (gtI), które ilościowo dominują w analizowanym zbiorze (72% – ryc. 7). Część inwentarza (około 17%) posiada brunatną ściankę zewnętrzną, ścianki wewnętrzne tych naczyń są natomiast ciemniejsze, tj. ciemnoszarobrunatne lub czarne (szaroczarne) (gtII). Marginalny jest natomiast udział dwóch pozostałych grup (gtIII i gtIV), a mianowicie naczyń o powierzchniach czarnych/szaroczarnych (6%) i ceramiki o powierzchniach zewnętrznych szaroczarnych, wewnętrznych brunatnych (5%).

W ramach analizy technologicznej zbioru ceramiki KT zwrócono również uwagę na parametry opisujące specyfikę przełamu naczyń – strukturę uwarstwienia i barwę (por. Czerniak, Koško 1980, tabela 1; Taras 2019, 126). Statystyczne wyliczenia badanych przypadków, w odniesieniu do pierwszej z wymienionych cech, wskazują, że w materiale z Mokrzyszowa



Ryc. 8. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzewski. Struktura przełamów naczyń KT

Fig. 8. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Structure of fractures of TC vessels



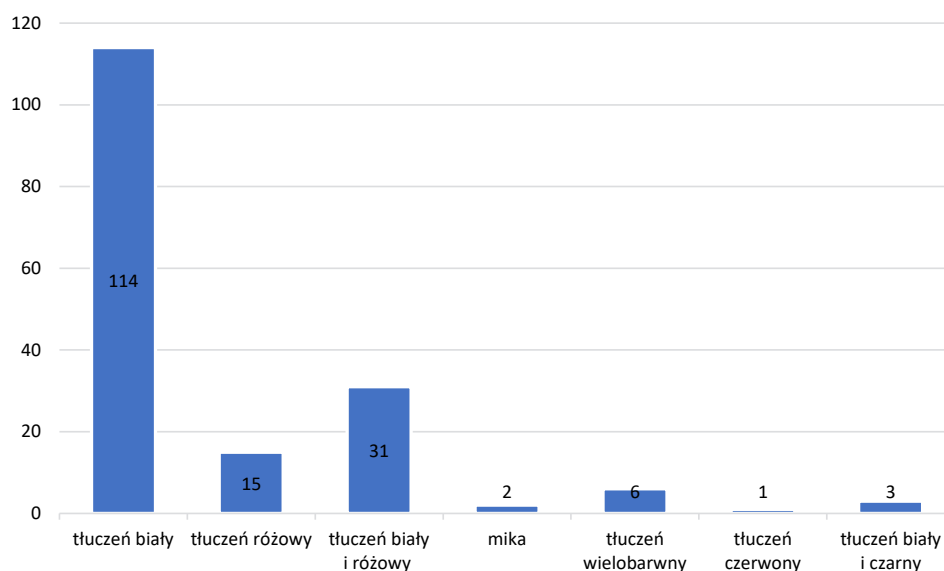
Ryc. 9. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzewski. Ubarwienie przełamów naczyń KT

Fig. 9. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Fracture colours of TC vessels

dominują skorupy o zwartym przełamie – 76% (ryc. 8). Rozwarstwienie przełamów jest widoczne u około 22% analizowanych fragmentów, z kolei porowato-gruzelkową strukturę posiada jedynie 2% zbioru. Większość z tych skorup ma przełamy jednobarwne (ryc. 9), zazwyczaj jasne (58%), a tylko wyjątkowo ciemne (7%) (por. Górski, Schellner 2014, 99). Udział naczyń, których ścianka zewnętrzna została wypalona w atmosferze utleniającej, a wewnętrzna redukcyjnej oscyluje na poziomie 22%. Ponadto, 13% charakteryzowanych przypadków to skorupy o przełamach trójbarwnych.

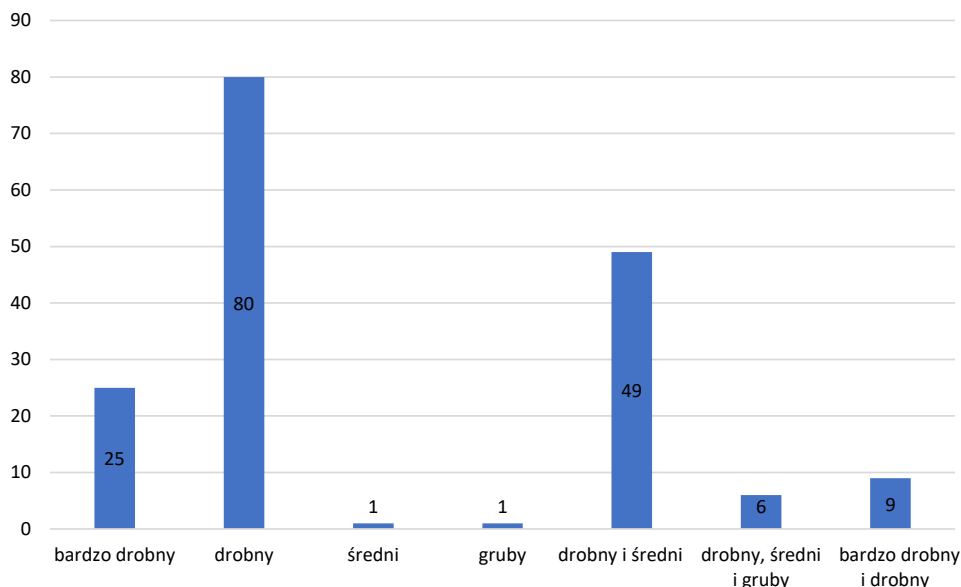
Analizując fragmenty naczyń KT pod kątem domieszki schudzającej można zaobserwować niewielkie zróżnicowanie w zakresie barwy tłucznia i jego granulometrii. W analizo-

wanym zbiorze zarejestrowano następujące rodzaje domieszki (ryc. 10): biały tłuczeń granitowy (66%), różowy tłuczeń granitowy (9%), mieszany – biało-czarny tłuczeń kamienny (2%), czerwony tłuczeń granitowy (1%), wielobarwny tłuczeń kamienny (4%) oraz domieszkę złożoną z ziaren białego i różowego granitu (18%). Jeżeli chodzi natomiast o grubość ziaren, to najczęściej notowano obecność tłucznia frakcji drobnej (67%, w tym 15% o średnicy ziaren do 1 mm, 47% o średnicy mieszczącej się w przedziale 1–2 mm oraz 5% o średnicy ziaren do 2 mm – ryc. 11), a tylko wyjątkowo średniej (1%) lub grubej (1%). Bardzo często do schudzania masy ceramicznej stosowano też równoległe ziarna dwóch lub trzech klas grubości tłucznia (29% drobne i średnie, 3% drobne, średnie i gru-



Ryc. 10. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzewski. Barwa tłucznia kamiennego użytego jako domieszka schudzająca w ceramice KT

Fig. 10. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Colour of stone grit used as tempering in TC ceramics



Ryc. 11. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Grubość domieszki schudzającej w ceramice KT

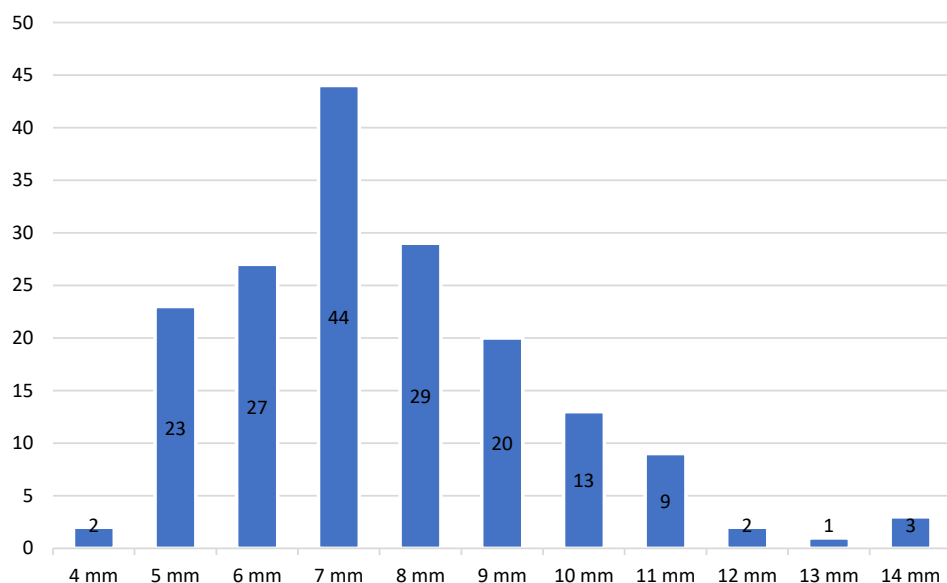
Fig. 11. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Size of tempering in TC ceramics

be). Ilość domieszki użytej w tym procesie u większości analizowanych przypadków określić można jako średnią (55%). Naczynia wykonane z masy ceramicznej schudzone dużą ilością tłuczni kamiennego stanowią 16% całego inwentarza ceramicznego KT, z kolei te o niewielkiej ilości dodatkowych komponentów w masie – 29%.

Ceramika analizowana w niniejszym opracowaniu została przyporządkowana do jednego z trzech przedziałów grubości ścianek (por. Górski, Schellner 2014, 98–99). Z przeprowadzonych wyliczeń wynika, że większa część materiałów, tj. 58% reprezentuje ceramikę średniościenną. Drugie miejsce w wyliczeniach zajmują naczynia grubościennne – 28%, trzecie – ceramika cienkościenna – 14%. Procentowy rozkład poszczególnych klas grubości ścianek zaprezentowano na ryc. 12.

Ze względu na znaczny stopień rozdrobnienia zbioru w zasadzie niemożliwa jest identyfikacja form ceramicznych. Można przypuszczać jednak, że wśród omawianych materiałów

reprezentowane są naczynia wazowate, na co wskazuje fragment łagodnie profilowanego brzuśca znaleziony w obrębie warstwy ornej ara IIh (tabl. VII:12). Jest on pokryty cienkimi skośnymi żłobkami, a powyżej, na zachowanym fragmencie szyi, znajdują się horyzontalne linie ryte. Owo regularne żłobkowanie można uznać za naśladownictwo tzw. kanelur, tj. szerokich, ukośnych żłobków, charakterystycznych dla waz rejestrowanych w południowej strefie kultury trzcinieckiej (Górski 2003, 103, 105, ryc. 9). Podobnymi cienkimi, ukośnymi żłobkami była również zdobiona waza z Okalewa, stan. 1 położonego w Polsce środkowej (Kłosińska 1997, tabl. LIX:9; Górski 2003, 105). Ponadto w materiale ceramicznym wystąpiły również fragmenty jednoczęściowych mis z prostymi krawędziami (tabl. VI:15). Przykłady podobnych naczyń znane są, m.in., z badań na stan. 12 w Rakszawie (Kłosińska 1991, tabl. I:1,10). Warto też zwrócić uwagę na drobne fragmenty mis o pogrubionych brzegach (tabl. I:1; VI:16), dla których



Ryc. 12. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Grubość ścianek ceramiki KT

Fig. 12. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Thickness of TC pottery walls

typologicznymi odpowiednikami są naczynia z Jarosławia, stan. 158 (Czopek 2014, tabl. III:24,25). Generalnie, należy zauważyć, że tylko niewielka grupa materiałów ceramicznych przypisanych tej jednostce to fragmenty z zachowanymi cechami dystynktywnymi. Znajdują się wśród nich również ułamki pochodzące z partii przywylewowych o diagonalnie ściętych krawędziach (tabl. V:3,14,18; VI:3,6; VII:1,8,13,14), z których część jest dodatkowo zdobiona. Przynajmniej część z nich należy zapewne łączyć z popularnymi w analizowanym środowisku kulturowym naczyniami garnkowatymi o esowatym profilu, notowanymi na niemal każdym stanowisku tej jednostki (por. Taras 2019, 131, tam dalsza lit.).

Zarejestrowano też kilka fragmentów zdobionych w typowy dla tej kultury sposób, tj. za pomocą listwy plastycznej (tabl. V:3; VI:7) lub zwielokrotnionych dookołnych linii rytych (tabl. V:14,15; VI:2,14; VII:12,15). W kulturze trzcinieckiej ta grupa ornamentów rejestrowana jest głównie w kontekście materiałów ceramicznych fazy wczesnej i klasycznej (Górski et al. 2011a, 73). Uznaje się, że wątek linii rytej jest zasadniczym ornamentem na Lubelszczyźnie (Wróbel 1987, 69). Fragmenty naczyń przypisanych KT stanowią oczywiście skromny ilościowo zbiór, stąd trudno ocenić częstotliwość występowania poszczególnych wariantów zdobnictwa rytego na stanowisku. Należy jednak odnotować, że w analizowanym materiale znajdują się zarówno proste układy poziomych żłobków, bez towarzyszących elementów, jak i bardziej złożone kombinacje (np. tabl. V:14; VI:2,14; VII:15), w których rzeczony motyw współwystępuje z ukośnymi żłobkami (tabl. V:15). Te ostatnie są licznie reprezentowane w międzyrzeczu Wisły, Bugu i Sanu (Taras 1995, tabl. XXVIII:1; XXIX:1; XLV:1; Wróbel 1987, ryc. 2:1–2,7) oraz w międzyrzeczu Sanu, Wisły i Wisłoki (Adamik et al. 2016, tabl. I:4,7; II:2). Ujawniono je również na terenie Kujaw (Makarowicz 1998, tabl. 31:8; 44:1). Wśród nielicznych zdobionych fragmentów znajduje się też skorupa z dwoma rzędami nacięć (tabl. VII:11). Podobne motywy zarejestrowano, m.in., w Kazimierzowie, stan. 3 (Taras 1995, tabl. XXX:21). Ponadto, odnotowano tu kilka ułamków naczyń zdobionych poziomą listwą plastyczną o daszkowatym przekroju (tabl. V:3; VI:7). Wątek ów jest silnie skorelowany z naczyniami w typie garnków esowatych, które to formy zdobione w ten sposób dominują lub przeważają na terenie Kujaw i w części Wielkopolski oraz w południowej części zasięgu „Trzcinca” (Górski, Makarowicz 2020, 503–504, ryc. 12).

W materiale z badań na tym stanowisku wystąpił również jeden fragment, co do którego nie można mieć pewności, że pochodzi on z tej samej fazy stylistycznej co pozostała część zbioru. Mowa tu o ułamku brzuśca, zdobionym lekko ukośnymi pionowymi żłobkami w układzie ciągłym (tabl. VI:5). Motyw przedstawiony na tym fragmencie ceramiki przypomina wątki zarejestrowane na niektórych naczyniach z Polesia, stan. 1 (Górski et al. 2011a, ryc. 2.40), reprezentujących grupy zdobnicze XVIa i XVIb. Są to elementy nawiązujące wyraźnie do ornamentyki XVIII grupy zdobniczej (Górski et al. 2011a, 77), w KT kojarzonej głównie z jej późną fazą. Są one także znane z kontekstów młodszej fazy kultury przedłużyckiej (ibidem, 80–81). Na przytoczonym wyżej stanowisku nr 1 w Polesiu znajdujemy również analogię do łagodnie profilowanego naczynia z ornamentem cienkich pionowych żłobków i dodatkowym rzędem dołków (ibidem, ryc. 2.42:12).

O mikromorfologii badanego zbioru nie można zbyt wiele powiedzieć z uwagi na niewielką reprezentatywność cech opisujących tę grupę elementów dystynktywnych. Wypada jednak odnotować kilka ogólnych, nieopartych statystyką obserwacji. Rzeczą zwracającą uwagę jest przede wszystkim sposób uformowania krawędzi wylewu (wg Górski 2007). Są one u większości analizowanych przypadków nieopgrubione (tabl. V:3,14,18; VI:6; VII:1,14), względnie lekko opgrubione (tabl. VI:3, VII:8,13) i prawie zawsze diagonalnie ścięte. Co istotne, zwieńczenia tego typu występują na naczyniach utrzymanych w konwencji ornamentacyjnej fazy klasycznej (daszkowate listwy plastyczne, zwielokrotnione horyzontalne linie ryte – tabl. V:3,14). W analizowanym zbiorze niewiele jest brzegów wyraźnie opgrubionych (tabl. I:1; VI:14). Ponadto, zdecydowana większość zdobionych fragmentów pochodzących ze środkowych partii naczyń lub ze strefy pogranicza szyi z brzuścem, to również ułamki wpasowujące się w oblicze stylistyczne fazy klasycznej. Jest w tym pewna sprzeczność, bowiem w najstarszych zespołach trzcinieckich z południowej strefy jej zasięgu brzegi wyraźnie opgrubione z reguły dominują nad innymi typami zwieńczeń (Górski 2007, 54n.; Makarowicz 2010, 376; Adamik-Proksa 2019, 119n.). Trudno tu o jednoznaczną interpretację, zwłaszcza mając na uwadze niewielką liczebność zbioru oraz fakt występowania materiałów poza obiektami, w warstwie. Warto jednak odnotować, że w niektórych najstarszych zespołach zwartych z zachodniej Małopolski również stwierdzono dominację brzegów prostych (Górski 2007, 54). Podobna sytuacja miała także miejsce na osadzie w Zawadzie, stan. 1 koło Połańca (Michalski 1987, 157, ryc. 2–4). Niemniej jednak powyższe spostrzeżenia nie powinny być traktowane jako uwagi odnoszące się do chronologii całego zbioru, który de facto nie jest zbiorem zwartym.

Reasumując, ceramika KT z osady na stanowisku nr 3 w Mokrzeszowie reprezentuje przede wszystkim cechy utożsamiane ze stylistyką fazy klasycznej. Obecne w omawianym zbiorze wieloelementowe wątki ryte i plastyczne listwy o daszkowatym przekroju należą do najpopularniejszych motywów we wskazanym etapie stylistycznego rozwoju ceramiki tej kultury (Górski et al. 2011a, 109n.). W omawianym inwentarzu słabo zaznaczają się elementy innych faz KT, które mogłyby ewentualnie odpowiadać młodszemu odcinkowi chronologicznemu. Za taki możemy jedynie uznać fragment naczynia zdobionego lekko ukośnymi pionowymi żłobkami (tabl. VI:5). Wypada również zwrócić uwagę na dominację krawędzi prostych nad opgrubionymi, których przewaga jest charakterystyczna dla młodszych zespołów południowopolskich (Górski 2007, 76, tabl. 22; Adamik-Proksa 2019, 119, ryc. 2.76). Należy jednak pamiętać, że w kwestii periodyzacji materiałów KT duże znaczenie mają regionalne właściwości (por. Czopek 2014, 30). W kontekście tych uwag z całą pewnością możemy stwierdzić, że początki osadnictwa KT na omawianym stanowisku sięgają już najstarszej fazy KT, którą w świetle obecnej wiedzy można datować ramowo na 1750/1700–1400 BC (Adamik-Proksa 2019, 142). Choć jest to mniej prawdopodobne (w świetle pozyskanych w trakcie badań materiałów), należy również dopuścić możliwość ponownej eksploatacji terenu stanowiska w okresie późniejszym, odpowiadającym fazie D epoki brązu (por. Górski 2007, 99).

4.2. MATERIAŁY TARNOBRZESKIEJ KULTURY ŁUŻYCKIEJ

4.2.1. Ceramika naczyniowa

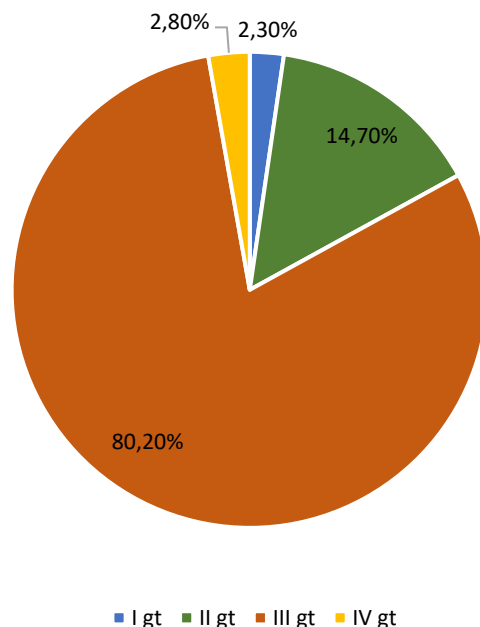
W oparciu o cechy technologiczne 772 (53,6%) fragmenty naczyń przyporządkowano tarnobrzeskiej kulturze łużyckiej (dalej TKŁ). Materiał tej jednostki zalegał zarówno w zarejestrowanych tu obiektach (348 fragmentów), jak i w warstwach kulturowo-przyrodniczych (424 fragmenty).

Cały zbiór ceramiki łużyckiej z omawianej tu osady to naczynia lepiące ręcznie. Cechą charakterystyczną garncarstwa tego czasu jest używanie glin tłustych, które ze względu na swe właściwości (m.in. skurczliwość, łatwość pęknięcia podczas suszenia i wypalania) wymagają dodania odpowiedniej ilości składnika nieelastycznego (por. np. Mogielnicka-Urban 1984, 49; Kociszewski, Kruppé 1973, 50n.). Jako materiału ceramicznego w Mokrzyszowie użyto zatem gliny, schudzonej domieszką tłucznia kamiennego w różnych proporcjach i o różnej granulacji. Praktycznie w każdym przypadku mamy tu do czynienia z tłucznem drobnziarnistym, któremu nierzadko towarzyszą ziarna o średniej granulacji. Domieszka gruboziarnista obserwowana jest w omawianym materiale sporadycznie. W niektórych fragmentach ziarna domieszki przebijały powierzchnię naczyń, powodując, iż jego ścianki miały nierówną teksturę, co starano się zaznaczać w opisie materiału w katalogu. Warto również odnotować, iż w pojedynczych przypadkach do domieszki schudzającej dodawano mikę (7 fragmentów), piasek (5 fragmentów) lub tłuczeń ceramiczny (13 fragmentów).

Tłuczeń jest najbardziej powszechnie występującą domieszką, obserwowaną od neolitu aż po średniowiecze. Znacznie rzadziej mamy do czynienia w kulturze łużyckiej z dodatkami rozdrobnionych skorup oraz z domieszką organiczną w postaci ciętej trawy, słomy i plew (Mogielnicka-Urban 1984, 61,62). Ceramika z Mokrzyszowa nie odbiega zatem technologicznie od pozostałych stanowisk całego kręgu łużyckiego.

Analizując prezentowane tu fragmenty naczyń daje się zauważyć wyraźną dominację ceramiki barwy brunatnej, w różnych odcieniach: jasno-, ciemno-, szarobrunatnym czy ceglasytym. Barwa ceramiki – co potwierdzają liczne eksperymenty tego rodzaju (por. Mogielnicka-Urban 1984, 118) – zależy w dużej mierze od składu chemicznego surowca. Powszechna zatem w Mokrzyszowie ceramika barwy brunatnej jest z pewnością pochodną wytwarzania jej z glin zawierających związki żelaza, które uzyskują kolory od ceglatego przez brunatny do czarnego (Mogielnicka-Urban 1984, 119). Tych ostatnich na omawianym stanowisku mamy zdecydowanie mniej, ale nie można o nich nie wspomnieć.

Omawiając technologię wytwórczości ceramicznej tarnobrzeskiej kultury łużyckiej z prezentowanej tu osady nie sposób się nie odnieść do powszechnie przyjętego systemu opracowanego przez Sylwestra Czopka (por. Czopek 2007, 182; 2014, 142–143). Jego podstawą – przypomnijmy – jest podział na cztery główne grupy technologiczne, wyróżnione w oparciu o barwę powierzchni naczyń: gt I – ceramika o powierzchniach zewnętrznych czarnych i wewnętrznych brunatnych; gt II – ceramika o powierzchniach zewnętrznych brunatnych i wewnętrznych czarnych; gt III – ceramika obustronnie brunatna; gt IV – ceramika obustronnie czarna. W ramach poszczególnych grup wydziela się podgrupy (A–D), które odnoszą się do faktury powierzchni (gładka, szorstka,



Ryc. 13. Mokrzyszów, stan. 3, pow. tarnobrzęski. Frekwencja poszczególnych grup technologicznych w zbiorze ceramiki TKŁ

Fig. 13. Mokrzyszów, site 3, Tarnobrzeg district. Frequency of particular technological groups in the TLC pottery assemblage

chropowata, mieszana: gładka/szorstka, która dedykowana jest talerzom-plackom). Fakt odrębności technologicznej tej ostatniej grupy naczyń został już zresztą omówiony w literaturze (Mierzwiński 2003, 121–138).

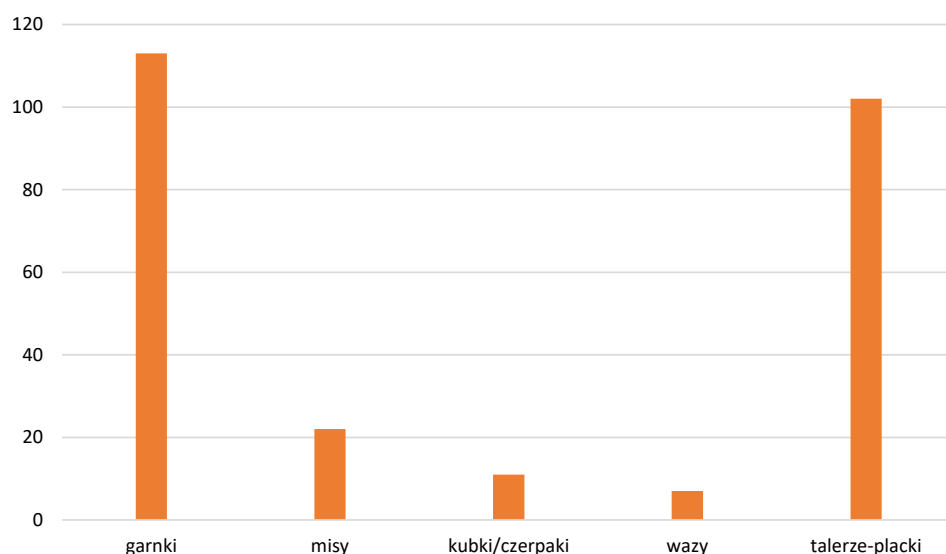
Odnosząc się do wspomnianego systemu, w przypadku osady w Mokrzyszowie mamy do czynienia ze zdecydowaną dominacją ceramiki obustronnie brunatnej (w jasnym i ciemnym odcieniu), w zakres której wliczono również materiały barwy ceglastej i szarobrunatnej (por. ryc. 13). Ceramika III gt obejmuje 618 fragmentów naczyń, co daje ponad 80% całości materiału. Analogiczną sytuację potwierdzają obserwacje innych stanowisk z kręgu tarnobrzeskiej kultury łużyckiej. Podobny bowiem udział III gt odnotowano wśród materiałów osadowych z Grodziska Dolnego 22 (Czopek 2007, tabela 9), Kliszowa 3 (Czopek 2003, tabela III), Tarnobrzęga-Zakrzowa (Czopek, Podgórska-Czopek 1991, tabela II), Rzeszowa-Załęża 117 (Czopek et al. 2014, tabela 22) czy Wierzawic 4 (Adamik et al. 2016, tabela 6). Również o dość podobnym udziale tej grupy ceramiki możemy mówić w kontekście – nieodległej od naszej osady – nekropoli na stanowisku nr 2 w Mokrzyszowie (Trybała-Zawiślak 2012, ryc. 15).

Cechą charakterystyczną materiału z osady w Mokrzyszowie jest niewątpliwie dość wysoka frekwencja ceramiki reprezentującej II gt (ponad 14% zbioru). Nie jest to jednak przypadek odosobniony, albowiem podobną sytuację możemy zaobserwować również na innych osiedlach tej kultury. Podobieństwo w tym zakresie wykazują tu, m.in., przytoczone już osady z Wierzawic (Adamik et al. 2016, ryc. 8) czy Rzeszowa-Załęża (Czopek et al. 2014, tabela 22).

Pozostałe grupy technologiczne (gt I i gt IV) reprezentowane są w naszym materiale w śladowych ilościach, co również pozostaje w zgodzie z ogólnie przyjętym trendem wytwórczości ceramicznej TKŁ (por. Adamik et al. 2016, 111; ryc. 8).

Ryc. 14. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzeski. Udział poszczególnych form naczyń w zbiorze ceramiki TKŁ

Fig. 14. Mokrzeszów, site 3, Tarnobrzeg district. Proportion of individual vessel forms in the TLC pottery assemblage



W miejscu tym warto również poruszyć kolejny z aspektów, składających się na opracowanie technologii prezentowanych tu źródeł, a mianowicie strukturę powierzchni naczyń. Jest to informacja istotna nie tylko z punktu widzenia czysto technicznego, ale również w kontekście stylistyki, a co za tym idzie także i funkcji naczyń.

W omawianym zbiorze zdecydowano się podejść do tego zagadnienia bardzo restrykcyjnie, w efekcie czego w opisie katalogowym wydzielono sporą grupę tej kategorii cech – powierzchnie gładkie, szorstkie, chropowate, chropowacone, obmazywane, nierówne i zniszczone. Różnice pomiędzy poszczególnymi określeniami są oczywiście subtelne i – ze zrozumiałych względów – subiektywne. Dotyczy to zwłaszcza oznaczeń opisanych jako chropowate/chropowacone/obmazywane. Za skorupy chropowate przyjęto fragmenty naczyń o powierzchni szorstkiej, nierównej, momentami gruzelkowatej, ale nie noszącej cech typowego chropowacenia, którego najbardziej wymowną formą jest obmazywanie. Powierzchnie nierówne przypisywano najczęściej fragmentom, w których ziarna domieszki przebijały jednolitą strukturę naczynia, o czym wspomniano już wyżej. Wszystkie jednak te określenia składają się na ogólne i powszechnie przyjmowane rozgraniczenie ceramiki na gładko- bądź szorstkościenną (w szerokim jej rozumieniu).

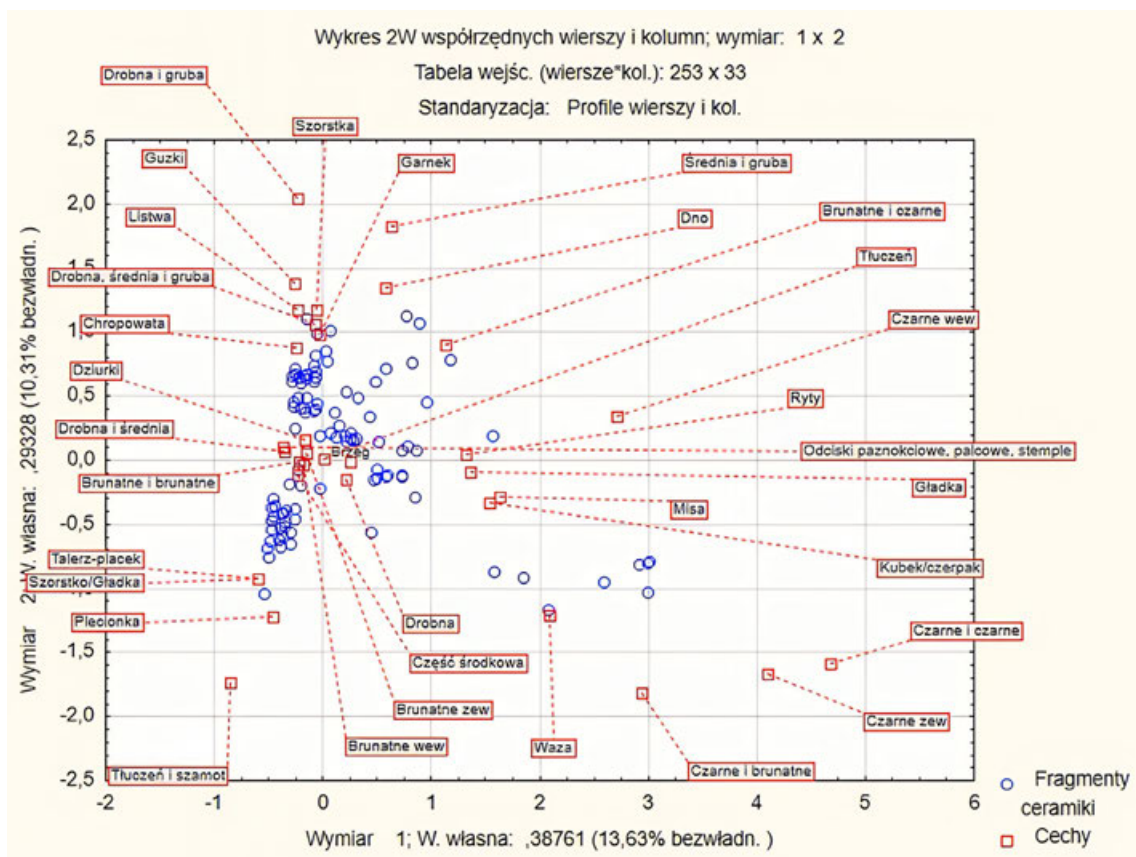
W tym właśnie podstawowym ujęciu możemy zaobserwować wyraźną dominację naczyń szorstkościennych, które stanowią niemal 60% zbioru. Niewielki stosunkowo udział w zbiorze materiału poddanego analizie mają naczynia o powierzchniach zniszczonych (około 6%); pozostałą część stanowią fragmenty o powierzchniach gładkich (ponad 30%). Problematyka tych cech zostanie również poruszona w dalszej części pracy.

Biorąc pod uwagę fakt silnego rozdrobnienia prezentowanych tu źródeł ceramicznych, nie powinien dziwić fakt, iż bardzo trudno pokusić się tu o rzetelne określenie stylistyczno-typologiczne zbioru. Niemniej jednak, opierając się na systematyce ceramiki grupy tarnobrzeskiej autorstwa Kazimierza Moskwy (1976, 53n.), wydzielono następujące formy (por. ryc. 14): naczynia garnkowate (113 fragmentów, czyli 14,6%), misy (22 fragmenty, czyli 2,8%), kubki/czerpaki (11

fragmentów, czyli 1,4%), wazy (7 fragmentów, czyli 0,9%) oraz talerze-placki (102 fragmenty, czyli 13,2%). Dominują jednak zdecydowanie fragmenty, co do których nie można się jednoznacznie wypowiedzieć w kontekście ich przynależności typologiczno-stylistycznej (72% zbioru to środkowe partie naczyń, nie wykazujące istotnych cech diagnostycznych).

Najpowszechniejsze w naszym zbiorze są więc fragmenty **garnków jajowatych**, które wydzielono w oparciu o formy brzegowe, charakterystyczne elementy części środkowych w postaci typowego dla tej kategorii naczyń zdobienia czy specyficznego potraktowania powierzchni, a także strefy przydenne. Garnki te (tabl. I:4,10,12; II:1,7,8; III:9,12,13; IV:2,9,13; V:1,10–13,20; VI:8,10,22; VII:5,9,17), w ujęciu K. Moskwy, reprezentują typ II, a ich zdecydowaną większość połączyć można z wariantem b, który odnosi się do naczyń z dziurkami poniżej brzegu (Moskwa 1976, 55). Ponadto, mając na uwadze zdobnictwo, wśród garnków omawianej grupy wydzielić można egzemplarze z rzędem dołków paznokciowych lub paznokciowo-palcowych (tabl. V:1; VI:10), z plastycznymi guzkami (tabl. III:7; IV:2; V:7,13), w tym z miseczkowatym wgłębieniem lub listwami z odciskami palcowymi (tabl. I:7; II:1,7,8; III:9,11,13; IV:8,13; VII:17), które w ujęciu wspomnianego wyżej badacza reprezentują różne podtypy (por. Moskwa 1976, 56–61). Faktura powierzchni zewnętrznej tych form ceramicznych jest z reguły szorstka, chropowata lub chropowacona, a nierzadko obmazywana. Rodzaj powierzchni niejednokrotnie określał również funkcję i przeznaczenie naczynia (Mogielnicka-Urban 1984, 130n.), co zaobserwować można między innymi właśnie na przykładzie garnków (jajowatych, esowatych, itp.), które najczęściej bywają szorstkie lub chropowate. W przypadku naszego zbioru można wręcz założyć, iż zdecydowana większość fragmentów o takiej powierzchni to właśnie fragmenty garnków, co zresztą obserwuje się na licznych osadach „tarnobrzeskich” (por. Czopek 2007, 184n.; Czopek et al. 2014, 179). Korelację tę potwierdza również wynik wielowymiarowej analizy korespondencji (ryc. 15)⁶.

⁶ Za pomoc w opracowaniu statystycznym zbioru TKŁ dziękujemy dr. Wojciechowi Rajpoldowi.



Ryc. 15. Mokrzeszów, stan. 3, pow. tarnobrzski. Wyniki analizy korespondencji wybranych cech ceramiki TKŁ. Oprac. W. Rajpold

Fig. 15. Mokrzyżów, site 3, Tarnobrzeg district. Results of correspondence analysis of selected characteristics of TLC ceramics. Researched by: W. Rajpold

W nowszym ujęciu typologicznym autorstwa Marcina S. Przybyły opisywana odmiana garnków reprezentuje typ 43 (Przybyła 2003, tabl. VIII). Przyjmuje się, że ta forma ceramiki naczyniowej występuje od początku III fazy tarnobrzezkiej kultury łużyckiej (ibidem, 41). Warto jednak nadmienić, że istnieją solidne przesłanki, ażeby garnki jajowate traktować jako wyznacznik chronologiczny młodszego odcinka fazy III w ramach wewnętrznej periodyzacji ceramiki tarnobrzezkiej kultury łużyckiej (Czopek 2001, 136; por. też uwagi Przybyła 2003, 41). Uwaga ta dotyczy egzemplarzy z dziurkami poniżej krawędzi.

Garnki jajowate to najbardziej powszechne formy naczyń tarnobrzeskiej kultury łużyckiej, zatem są licznie reprezentowane na jej stanowiskach, w tym również tych usytuowanych w najbliższej okolicy naszej osady, tj. w rejonie Tarnobrzega. Liczna grupa garnków z otworkami poniżej krawędzi, zaopatrzonych również w listwy plastyczne, została odkryta podczas badań na osadach w Tarnobrzegu, stan. 5 (Rajpold 2022, tabl. I:3,5) i Tarnobrzegu-Zakrzowie, stan. 1 (Podgórska-Czopek, Czopek 1991, tabl. II:1,2,18). Ich obecność potwierdzono również w obrębie stanowisk o charakterze sepulkralnym, w tym na oznaczonym numerem 2 cmentarzysku w Mokrzyzowie (Trybała-Zawiślak 2012, tabl. LXXVI:8; LXXVIII:1; LXXXII:1; LXXXIV:1; LXXXV:8) oraz nr 20 w Machowie (Poradyło 2022, tabl. LIV:3; LXXIII:5; LXXIV:1; CXII:2; CXIV:2). Na tych samych stanowiskach zarejestrowano również formy jajowate zdobione rzędem otworków podkrawędnych i odciskami palcowymi

(np. Podgórska-Czopek, Czopek 1991, tabl. II:8; Rajpold 2022, tabl. I:2, 15, IV:5). Podobne pod względem tektoniki i zdobnictwa naczynia znane są też z „tarnobrzeskich” stanowisk osadowych, ułożonych w dolinie Wisłoka, np. z Białobrzegów, stan. 1 (Czopek 1991, tabl. I:4), Rzeszowa, stan. 117 (Czopek et al. 2014, tabl. XXVIII:4; XL:6), Grodziska Dolnego, stan. 22 (Czopek 2007, tabl. XXII:1; XXVI:14, XXXII:14; XXXVI:8; XLV:14) czy Stobiernej, stan. 2 (Ligoda 2018, tabl. I:2,6,8,10; II:1,3,4). Również poza zasięgiem ekumeny tarnobrzeskiej, w łżyckich kontekstach kulturowych na terenie Lubelszczyzny (np. Kłosińska 2004, 244, ryc. 1:5; 2:1–3; 2017, Fig. 10) oraz w zachodniej Małopolsce (np. Dziągiewski, Godlewski 2009, tabl. I:8; IV:1–3,12) można wskazać analogiczne formy.

Ilościowo znaczącą część naszego zbioru stanowią także fragmenty **talerzy-placków** (tabl. I:5,9,11,16–18; II:2–5,9; III:2,3,8,10; IV:1,3,4,12,14; V:5; VI:13,17,19; VII:3,4). Znajdują się wśród nich zarówno egzemplarze cechujące się odmiennym potraktowaniem ścianki zewnętrznej i wewnętrznej (gładkie/szorstkie), jak i okazy o obustronnie gładkich powierzchniach. W grupie tych naczyń dostrzec można również różnice w zakresie morfologii brzegów. Są one najczęściej łagodnie zaokrąglone (tabl. I:17; II:9,14; III:2,3,10; IV:12,14; VI:17; VII:4), ścięte/ścienione (tabl. I:5,11,16,18; IV:3; VI:13; VII:3) lub zbliżone do prostokątnych (tabl. I:9; II:4; VI:19). Jeśli chodzi natomiast o zdobnictwo, to w omawianym zbiorze reprezentowane są okazy z odciskami plecionki (tabl. II:5,9; III:10; IV:4,14; V:5), odcisków palcowych

i paznokciowych (tabl. I:18; III:8;), zaopatrzone niejednokrotnie w niewielkie otworki (tabl. I:17; II:9; III:8; IV:1,4; V:5). Szczególną uwagę zwraca tutaj fragment talerza-placka, do powierzchni którego doklejono pasek gliny (taśmę?), a w nim wykonano ornament odciskany (tabl. IV:1). Nie znaleziono dla niego ścisłych odpowiedników w zasięgu tarnobrzesckiej kultury łużyckiej, a jego nietypowa forma zdobnicza omówiona zostanie niżej.

Analogie do omawianego wariantu ceramiki naczyńowej pochodzą przede wszystkim z kontekstów osadowych (np. Adamik, Burghardt 2011, tabl. I:3,9; II:3; III:11; IV:1; VIII:6; IX:5,17,18; X:11,12; Czopek 2003a, tabl. IV:4,9; V:16; VI:6,11–13; Czopek et al. 2007, tabl. I:4,5; Czopek et al. 2014, tabl. XXVII:3,4,14; XXVIII:10; XXX:1,2,5,6,15; XXXIII:3–5; XXXIV:2,3,5,6,9,11; Ligoda 2018, tabl. III:1–5; Rajpold 2022, tabl. I:16; II:12–14; III:26) i tylko wyjątkowo rejestruje się je na obiektach typu sepulkralnego (Poradyło 2001, 98–99, tabl. V:8; VIII:4). Można je datować na III (Moskwa 1976, 83; Podgórska-Czopek, Czopek 1991, 101), względnie koniec II fazy rozwojowej tarnobrzesckiej kultury łużyckiej (Przybyła 2003, tabela I).

Kolejną grupę morfologiczną stanowią **misy**. W analizowanym materiale odnotowano kilka odmian tego typu form ceramicznych, nawiązujących do poszczególnych wariantów mis w ramach funkcjonujących w obiegu naukowym systematyk ceramiki kultury tarnobrzesckiej. Pierwszą z nich stanowią pojemniki o półkolistej formie (tabl. I:19; II:12; VI:18) odpowiadające typom I/1 i I/4 w systematyce Kazimierza Moskwy (1976, 74–75) lub typom 39 i 42 w periodyzacji materiałów tarnobrzesckich Marcina S. Przybyły (2003, tabl. VIII). Są to naczynia często występujące w inwentarzach ceramicznych tej jednostki, nieposiadające waloru datującego (Moskwa 1976, 74). W naszym materiale znajdują się również egzemplarze o stożkowej formie z prawie prostymi ściankami i brzegiem prostym lub lekko zagiętym do wnętrza (tabl. III:1; V:2,17,19; VII:16,18). Ich typologicznymi odpowiednikami są okazy typu I/5 i III wg starszego podziału Kazimierza Moskwy (1976, 75, 78) oraz egzemplarze typu 24 wg nowszej klasyfikacji (Przybyła 2003, 35). Pierwsze z nich nie uchodzą za dobry datownik; drugie z kolei uznaje się za jeden z podstawowych wyznaczników schyłkowych materiałów tarnobrzesckich, utożsamianych z fazą III (Przybyła 2003, 41; Czopek 2014, 148). Takie misy znane są między innymi z Jarosławia, stan. 158 (Czopek 2014, tabl. VII:9; IX:5; XII:1; XVII:11; XX:11), Białobrzegów, stan. 1A (Czopek 1989, tabl. II:1) i 5 (Adamik, Burghardt 2011, tabl. I:6; V:16) oraz Trójczyc, stan. 1 (Poradyło 2001, tabl. I:9; VII:11; VIII:9; X:1; XIV:27).

Ciekawą formę wśród nich posiada niewielkich rozmiarów naczynie z obiektu nr 11 (tabl. III:1). Tektonika tej misy jest nieco bardziej podkreślona niż w przypadku innych egzemplarzy w zbiorze, a jej brzeg jest minimalnie nachylony do wnętrza. Dodatkowo, poniżej krawędzi wylewu tego naczynia znajduje się rząd dziurek podkrawędnych. Misa ta nie ma bezpośredniej analogii w opublikowanych materiałach tarnobrzesckiej kultury łużyckiej, niewykluczone jednak, że pewne relacje typologiczne łączą ten pojemnik z egzemplarzem z grobu 93 z Trójczyc, stan. 1 (Poradyło 2001, 77, ryc. VII:11) i okazem z Ostrowów Tuszowskich, stan. 1 (Karnas 2003, tabl. XII:12). Pierwsze z wymienionych naczyń zostało sklasyfikowane przez autora opracowania jako misa z brzegiem zagiętym do środ-

ka (Poradyło 2001, 98), drugie uznano za formę stożkową, o prostej górnej części (Karnas 2003, 106).

Interesujący wydaje się być również ułamek naczynia z pogrubionym do wewnątrz brzegiem, zdobionym nacięciami (tabl. VII:18). Egzemplarz ten ma dość precyzyjną analogię w zbiorze materiałów tarnobrzesckiej kultury łużyckiej z Orłisk Sokolnickich (Czopek et al. 1993, 68, ryc. 19:e). Autorzy opracowania odnoszą ten materiał do III fazy rozwojowej. Podobne wątki są widoczne również na dwóch innych fragmentach brzegowych w analizowanym inwentarzu. Mowa tu o misie z ara IIIh, zdobionej naprzemiennymi grupami ukośnych nacięć (tabl. VII:16) oraz niewielkim ułamku, na którego brzegu umieszczono te same motywy, a pomiędzy nimi krótką plastyczną listewkę (tabl. V:2). Pierwszy z wymienionych okazów posiada podobną morfologię krawędzi do egzemplarza opisanego wyżej, a jego zdobienie do złudzenia przypomina ornament zastosowany na jednej z mis z Ostrowów Tuszowskich, stan. 1 (Karnas 2003, tabl. VIII:11), dla której jako analogię wskazano datowane na III fazę TKŁ naczynie z Turbii (ibidem, 110). Drugi z wymienionych pod względem formalnym nawiązuje, o czym była już mowa, do mis stożkowych typu 24 wg Marcina Przybyły (2003, tabl. VI).

Wykaz naczyń misowatych, znalezionych na osadzie w Mokrzeszowie, zamyka niewielkich rozmiarów płytki pojemnik o prawie pionowych ściankach bocznych (tabl. II:6). Zbliżone, choć odbiegające od niego rozmiarami naczynia znane są z opracowań cmentarzysk w Wietlinie III (Kostek 1991, 30, tabl. XVI:2), nieodległym od naszej osady Mokrzeszowie, stan. 2 (Trybała-Zawiślak 2012, 215, tabl. LXXV:6), w Trójczycach, stan. 1 (Poradyło 2001, 99, tabl. II:4) oraz osady w Babisze, stan. 6 (Ligoda et al. 2005, 103, tabl. VII:1), gdzie zinterpretowane zostały jako pokrywki.

Wiele fragmentów ceramiki to skorupy niewielkich rozmiarów. Ze względu na ich stan zachowania nie mogą one zostać uwzględnione w bardziej szczegółowej analizie morfologicznej, niemniej jednak można z dużą dozą prawdopodobieństwa stwierdzić, że niektóre z nich stanowią części **naczyń wazowatych** lub **kubków/czerpaków**. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim fragmentów uch, niekiedy z zachowaną częścią partii środkowej, ułamków z zaznaczonym profilowaniem i skorup ornamentowanych w sposób typowy dla konkretnej grupy naczyń. Możliwe, że z pojemnikami w typie waz możemy łączyć fragmenty znalezione w obrębie jam 11 (tabl. II:13) i 14 (tabl. IV:6,7) oraz ostroprofilowany brzuścowy fragment naczynia zarejestrowany na arze Ig-h (tabl. VI:9). Również cienkościenne, esowate fragmenty brzegowe mogłyby sugerować związek z tą grupą naczyń (por. np. tabl. II:15; III:4). Z kolei obecność naczyń w typie kubków i/lub czerpaków poświadczają, o czym była już mowa, fragmenty uch (tabl. I:6; II:10; VI:11).

Naczynia wazowate nie są szczególnie liczną grupą wśród materiałów osadowych (por. Czopek et al. 2014, 181) – zdecydowanie częściej odkrywane są na cmentarzyskach, gdzie pełniły funkcję popielnic. Niemniej jednak naczynia w tym typie znamy, m.in., z osiedli w Rzeszowie-Załężu (Czopek et al. 2014, tabl. XV:5; XXIII:5,10; XXXVIII:11; XXXIX:4; XLII:1) czy Tarnobrzegu (Rajpold 2022, tabl. II:1,3; III:31).

Również kubki-czerpaki nie należą do form powszechnych w materiale osadowym, aczkolwiek na wielu stanowiskach tarnobrzesckiej kultury łużyckiej o takim właśnie charakterze natrafia się na ich fragmenty. Wśród nich warto przytoczyć

egzemplarze z Jarosławia, gdzie grupa tych naczyń jest dość mocno zróżnicowana (Czopek 2014, 149).

W kontekście analizy stylistycznej prezentowanych tu źródeł ceramicznych warto również przyrzeć się bliżej zastosowanej **ornamentyce**. Omawiając ją, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na te motywy, które w analizowanym materiale pojawiają się najczęściej. Należą do nich przede wszystkim wątki odcisków palcowych lub paznokciowych umieszczanych w górnych lub środkowych partiach naczyń oraz listwy plastyczne, na których tenże motyw został odciśnięty. Oba warianty zdobnictwa występują z reguły w towarzystwie motywu dziurek podkrawędnych. Są to jedne z głównych elementów stylistycznych III fazy rozwojowej TKŁ, którym przypisuje się „wschodnie koneksje” (Czopek 2003b, 228; 2007, 186; Czopek et al. 2015, 126). Analogie do nich wskazać można na niemal każdym stanowisku „tarnobrzeskim”; występują zarówno na osadach, np. w Białobrzegach, stan. 5 (Adamik, Burhardt 2011, tabl. IV:5; VI:1; VII:9; VIII:11) i 8 (Ligoda 2009, tabl. I:3; II:1,4,11), Bratkowicach, stan. 1 (Trybała 2005, tabl. I:2), Czarnej, stan. 6 (Ligoda 2005, tabl. I:11,12; III:5; IV:3,16; X:12), jaki i najbliższych nam terytorialnie cmentarzyskach – w Tarnobrzegu, stan. 1 (Ligoda 2004, tabl. II:8; IV:5) oraz Mokrzeszowie, stan. 1 (Moskwa 1976, ryc. 39:b) i 2 (Trybała-Zawiślak 2012, tabl. LXXXVIII:1; LXXX:7; LXXXII:1; LXXXIII:7).

Obok wskazanych wyżej elementów zdobniczych w analizowanym zbiorze obecne są również ornamenty ryte (tabl. I:14; III:6; IV:7; VII:16,18). Szczególnie interesujący wydaje się tu być fragment szyjki naczynia wazowatego, pochodzący z jamy nr 14 (tabl. IV:7). Widnieje na nim ornament dwóch grup podwójnych, równoległych linii, pomiędzy którymi wkomponowane zostały potrójne ukośne żłobki przybierające kształt trójkątów. Zbliżoną ornamentykę odnaleźć można na grupie ceramiki, pochodzącej z okolic Rzeszowa (Czopek 2003b, 229, ryc. 9), gdzie wskazuje się na jej powiązania z kręgiem kultury późnoczarneńskiej (por. Gawlik, Przybyła 2005, 329).

Techniką rycia/nacinania zostały też wykonane ornamenty na brzegach trzech mis (tabl. V:2; VII:16,18), które omówiono już wyżej. Warto jednak dodać, że ornament nacinany na krawędzi mis jest rzadko spotykany w analizowanym środowisku kulturowym, niemniej jednak można go datować na III fazę tarnobrzeskiej kultury łużyckiej (Podgórska-Czopek, Czopek 1991, 102).

Jeżeli chodzi natomiast o ornamentykę odciskaną, to szerszego komentarza wymaga przede wszystkim fragment naczynia (prawdopodobnie wazy – por. wyżej), zdobiony na żalomie brzuszka poziomym pasmem pseudosznura, poniżej którego znajdują się wykonane za pomocą tej samej techniki skośne pasma (tabl. VI:9). W literaturze przedmiotu powszechny jest pogląd, że tego typu odciski otrzymywano za pomocą tordowanych ozdób, np. naszyjników (Dmochowska 1985, 74; Kłosińska 2017, 38). Co prawda w zasięgu tarnobrzeskiej kultury łużyckiej nasz egzemplarz nie jest odosobnionym przypadkiem zastosowania takiego ornamentu, jednak wypada zauważyć, że wzory pseudosznurów nie należą do szczególnie rozpowszechnionych w tym środowisku. Są to wątki ornamentacyjne uznawane za elementy „obce”, powiązane z kręgiem kultur stempelkowych (Trybała-Zawiślak 2012, 154; 2019, 190), odnoszone do przedziału HaC-HaD (Podgórska-Czopek, Czopek 1991, 102). Zdobione w analogiczny sposób naczynia znane

są m.in. z cmentarzysk w Krzemienicy, stan. 1 (Szarek-Waszkowska 1975, tabl. VII:12), Kłyżowie, stan. 2 (Trybała-Zawiślak 2012, tabl. I:1; V:1) i Machowie, stan. 20 (Poradyło 2022, tabl. LXXVIII:4; LXXXVIII:1,5; CXXXVI:3; CXL:2; CLIV:8) oraz z osady w Tarnobrzegu-Zakrzowie, stan. 1 (Podgórska-Czopek, Czopek 1991, tabl. I:13). Inny przykład ornamentyki odciskanej reprezentuje fragment naczynia (być może wazy o stożkowej szyjce) z jamy nr 11, na którym znajdują się okrągłe, subtelne dołki stempelkowe ułożone w trójkąt (tabl. II:13). Podobne motywy zdobnicze zarejestrowano na niektórych naczyniach z Grodziska Dolnego, stan. 22 (Czopek 2007, tabl. XXVIII:1; XLIV:20) i cmentarzyska w Pysznicy, stan. 1 (Czopek 2001, tabl. LVI:5; LXXVIII:4) oraz w Knapach (Czopek 2004, tabl. XLIII:2).

Na tle opisanych wyżej, w większości jednak dość pospolitych wątków stylistycznych, wyjątkowo prezentuje się zdobnictwo wspomnianego już wyżej talerza-placka z jamy nr 14 (tabl. IV:1). Omawiany fragment naczynia posiada perforowaną, szorstką powierzchnię, do której dolepiono dodatkowy poziom gliny (taśma o szerokości 3–3,5 cm), a następnie odciśnięto na nim ornament. Ma on postać powtarzających się podłużnych, rurkowatych odcisków rozmieszczonych na całej długości paska gliny. Ponadto, na motywie tym widoczny jest inny dodatkowy ornament – odcisk, przypominający w swym negatywie grot z zadziarami (?). Jest on dość regularny, co pozwala sądzić, że wykonany został przy pomocy przedmiotu metalowego.

Trudno dla niego znaleźć analogię wśród opublikowanych materiałów tarnobrzeskiej kultury łużyckiej⁷. Warto jednak zaznaczyć, że odciski przedmiotów metalowych – niekiedy trudne do interpretacji – były już wcześniej notowane w tym środowisku, co pozwala uznać omawiane naczynie za przejaw pewnej konwencji stylistycznej obserwowanej w dobie wczesnej epoki żelaza (Czopek 2001, 145, tam dalsza literatura).

Pozostając w temacie naczyń w typie talerzy-placków, należy zwrócić uwagę na inny wariant zdobnictwa wykonanego techniką odciskania, który ściśle łączy się z tą grupą ceramiki. Mowa tu o negatywach plecionki, obecnych na wielu fragmentach w omawianym zbiorze (tabl. II:5,9, III:10, IV:4,14, V:5). Zdobienia tego typu, podobnie jak chaotycznie rozmieszczone na powierzchni takich naczyń dołki palcowe, są powszechnie kojarzone z III fazą tarnobrzeskiej kultury łużyckiej (Dmochowska 1985, 62, 64). Ten rodzaj ornamentu ma liczne analogie na niemal każdym stanowisku osadowym TKŁ z jej III fazy chronologicznej (np. Karnas 2003, tabl. IX:11, XI:8, 11; Mitura 2004, tabl. XIX:10; XX:15; XXI:4; XXVI:2; Adamik, Burhardt 2011, tabl. X:11; XIV:6; Czopek 2014, tabl. IV:2,4; XIX:10; Czopek et al. 2014, tabl. XXI:14–16,20,23; XXII:14,15; XXIII:8; XXIV:15).

W omawianym tu zbiorze znajduje się również kilka fragmentów poświadczających zastosowanie ornamentyki guzowej (tabl. III:7; IV:2; V:7,13; VII:7). Stylistyka ta reprezentowana jest głównie przez guzki z miseczkowatym wgłębieniem, któ-

⁷ W tym miejscu bardzo dziękujemy za zainteresowanie zabytkiem oraz inspirujące konsultacje i dyskusje na jego temat Profesorom: Wojciechowi Blajerowi, Janowi Chochorowskiemu i Sylwestrowi Czopkowi. Podjęte – jak dotąd – zasugerowane tropy badawcze nie przyniosły konkretnych ustaleń, ale wskazują na ewentualny kierunek poszukiwań i dociekań.

re są dość popularnym elementem konwencji stylistycznej III fazy TKŁ (np. Ligoda 2005, tabl. III:9; V:4; Ligoda et al. 2005, tabl. VI:16; VIII:14; Czopek 2014, tabl. XI:9; XXX:2; Czopek et al. 2014, tabl. XXVI:4). Innym wariantem tej ornamentyki są guzki o formie kopulastej, które w materiałach łżyckich są równie często spotykane (np. Adamik, Burghardt 2011, tabl. III:9; IV:12; Czopek 2014, tabl. VII:14; XXI:2; Czopek et al. 2014, tabl. XXX:6).

Podsumowując, podkreślić należy, że rodzaj zastosowanych i omówionych wyżej ornamentów w powiązaniu z określoną formą i technologią naczynia przekłada się również na chronologię materiału. Najczęstszy tu typ zdobniczy (ornament plastyczny, ażur) jest reprezentatywny dla III fazy rozwojowej tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej, kiedy to następuje jego wyraźny rozwój i rozpowszechnienie (Dmochowska 1985, 61n.). Również na ten okres przypada rozwój ornamentów wypukłych, reprezentowanych przez wspomniane wyżej listwy plastyczne i guzki (Dmochowska 1985, 64). Waler chronologiczny mają również opisane ornamenty z kręgu kultur stempelkowych i leństępowych, pozwalające połączyć chronologię naszego materiału z okresem wczesnej epoki żelaza.

4.2.2. Inne zabytki

Z obiektu nr 11 pochodzi gliniany przęślik o płaskiej formie (tabl. III:5). Niewykluczone, że z tarnobrzeską kulturą łżycką należy również łączyć fragment innego przęślika o zbliżonej morfologii, znaleziony w warstwie kulturowej ara IIa (tabl. VI:21). Oba reprezentują typ najczęściej i najpowszechniej spotykany w tym środowisku kulturowym (por. Czopek 2014, 151; Jabłkowska 2021). Przęśliki są zabytkami typowymi dla materiałów osadowych wszystkich kultur, począwszy od neolitu; powszechne są również w kręgu kultury łżyckiej. Nie posiadają zatem szczególnych walorów chronologizujących. W tarnobrzeszkiej kulturze łżyckiej użytkowano je od początku do schyłku jej trwania. Oprócz stanowisk osadowych można wskazać również cmentarzyska, na których zarejestrowane zostały tego typu formy (np. Grodzisko Dolne, stan. 1 – Moskwa 1976b; Kopki, stan. 3 – Moskwa 1963; Trzęsówka, stan. 1 – Moskwa 1971). Fakt ten sugerować może, iż przęślnictwo praktykowano na znaczną skalę, a do umiejętności tej przywiązywano dużą wagę.

4.2.3. Chronologia osady TKŁ

W ustaleniu pozycji chronologicznej osady tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej na stanowisku nr 3 w Mokrzeszowie pomocne mogą być tylko źródła ceramiczne. Zdają się one tworzyć zbiór jednorodny, mieszczący się w stylistyce III – schyłkowej – fazy

tęgo ugrupowania (Moskwa 1976b, 85–104; 1982; Przybyła 2003; Gawlik, Przybyła 2005). Świadczą o tym zarówno formy naczyń, jak i ich charakterystyczna ornamentyka oraz przytoczone liczne analogie do materiałów „schyłkowo-tarnobrzeskich”.

Na osadzie w Mokrzeszowie dominują zatem garnki jajowate, o chropowatych powierzchniach, z dość bogatym zdobnictwem plastycznym (listwy, dolki, guzy) i dziurkami poniżej krawędzi wylewu. Formy te powszechnie występują w schyłkowej fazie grupy tarnobrzeszkiej (por. Moskwa 1976b, 54–61, 103; Przybyła 2003, 41). Uważa się je nawet za wyznacznik młodszego horyzontu tej fazy (III2), odnoszonego do okresu wczesnolęńskiego (Czopek 2001, 172; por. uwagi Trybała-Zawiślak 2019, 140).

Trzeba jednak odnotować, iż niewielka część materiału nosi znamiona nieco starszego chronologicznie, powiązanego z oddziaływaniami ze strony kręgu kultur stempelkowych, łączonych z HaC-HaD oraz późnoczarnoleskich, których elementy – widoczne w naszych źródłach – przeżywają się w środowisku wczesnoscytyjskim (do VII w. p.n.e. – Gawlik, Przybyła 2005, 334). Możemy zatem w tym przypadku odnieść się również do starszego horyzontu czasowego tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej (tzw. faza III1).

Nie można w tym miejscu również pominąć powiązania materiałów z omawianej tu osady z nieodległym cmentarzyskiem ciałopalnym, określonym jako stanowisko nr 2 w Mokrzeszowie. Z pewnością mamy tu do czynienia z typowym dla tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej układem funkcjonalnym, w którym centralną – w sensie symbolicznym – pozycję zajmuje cmentarzysko, użytkowane przez mieszkańców okolicznych osad (por. Czopek 2005, 75; uwagi w dalszej części pracy). W tym kontekście istotna staje się dla nas chronologia właśnie tej nekropoli, która również zawiera się w ramach III fazy rozwojowej tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej (Trybała-Zawiślak 2012, 264n.).

Pozostając zatem przy obydwu zakresach chronologicznych, materiał z osady na stanowisku nr 3 w Mokrzeszowie możemy ogólnie korelować z III fazą rozwojową tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej, a więc z czasem zawartym między końcem VII a V–IV w. p.n.e. (por. Czopek 2001, 184). Taka konkluzja, zważywszy na jej szeroki zakres chronologiczny (mówimy tu bowiem o okresie kilkuset lat!), ze zrozumiałych względów nie może być satysfakcjonująca. Próby uszczegółowienia tego okresu znane są już w literaturze przedmiotu i opierają się – w głównej mierze – na szczegółowej analizie rejestrowanych układów osadowych, czyli skupień modelujących przestrzenne zagospodarowanie osady (por. Czopek et al. 2014, 187n.). W przypadku naszego materiału podjęcie tego typu działań jest jednak niestety niemożliwe z uwagi na niewielki zakres przeprowadzonych prac, braki dokumentacyjne i silne rozdrobnienie materiału.

5. UWAGI Z ZAKRESU MIKROREGIONALNYCH STRUKTUR OSADNICZYCH

Osady kultury trzcinieckiej i tarnobrzeszkiej kultury łżyckiej w Mokrzeszowie, stan. 3 wpisują się w kontekst osadniczy innych – podobnych rangą i chronologią – punktów, zlokalizowanych nad dolnym odcinkiem górnej Wisły, po jej prawej stronie. Region ów był już przedmiotem szczegółowych analiz osadniczych (Rajpold 2014), w związku z czym w poniższym

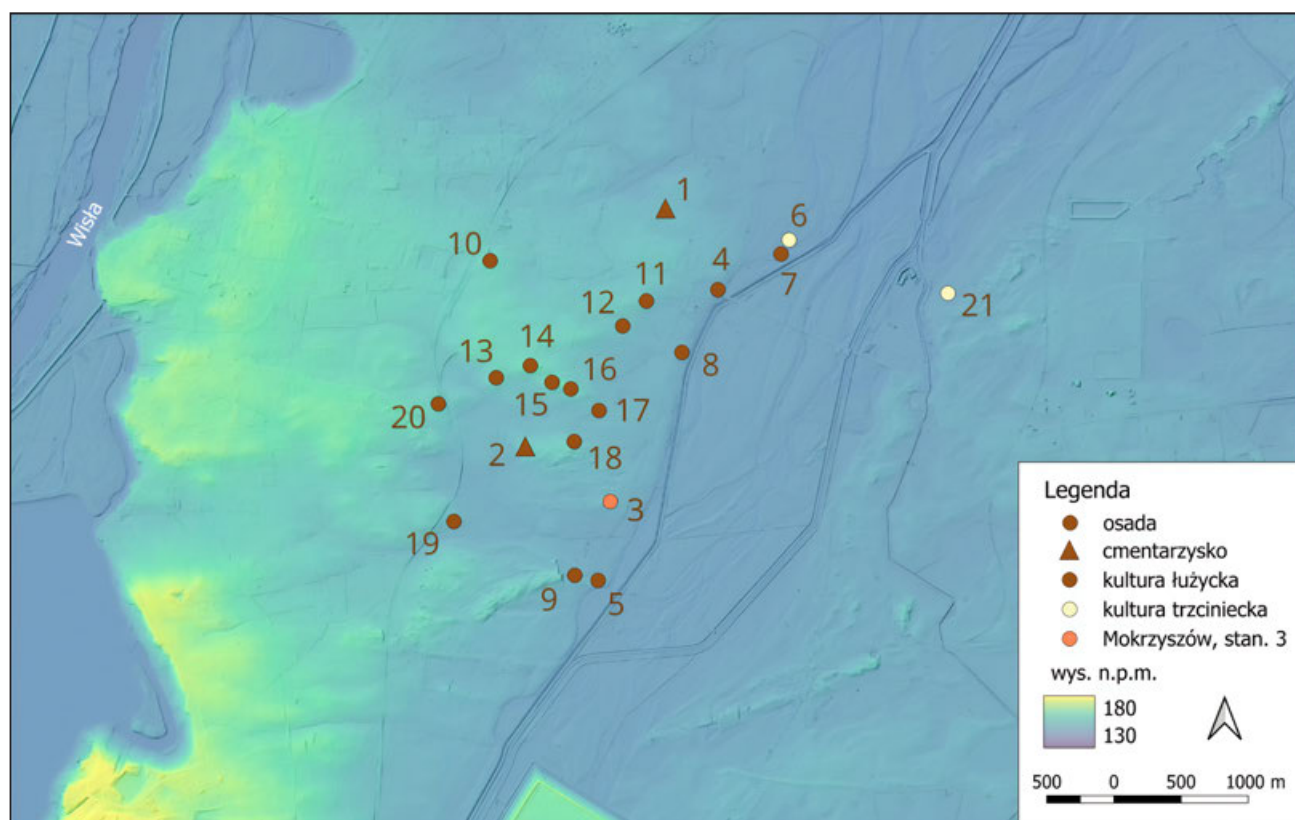
szkicu ograniczono się do zrekapitulowania najważniejszych ich ustaleń i dokonania istotnych uzupełnień.

W czasach rozwoju KT obszar położony po prawej stronie dolnego odcinka górnej Wisły cechował się stosunkowo niską gęstością zasiedlenia (por. Rajpold 2014, 191). Według skartowania opublikowanego przez Wojciech Rajpolda (ibi-

dem, 44–49, ryc. 8) w strefie tej dominowały niewielkie skupiska osadnicze. Zaprezentowany obraz uwidacznia również występowanie stanowisk pojedynczo; niektóre punkty na mapie nie tworzą struktur mikroregionalnych z innymi osadami. Stanowisko nr 3 w Mokrzeszowie nie zostało uwzględnione w tym zestawieniu. Tym samym uzupełnia ono stan badań dotyczący struktur osadniczych KT w tym regionie. Jednocześnie wyznacza ono nowy niepotwierdzony do tej pory w wyniku badań powierzchniowych obszar (mikroregion?) eksploatacji przez KT. W bezpośrednim sąsiedztwie osady nr 3 w Mokrzeszowie nie zewidencjonowano innych punktów o takiej przynależności kulturowo-chronologicznej. Najbliżej omawianego osiedla znajdują się stanowiska nr 8 w Mokrzeszowie i 17 w Stalach-Osinie, które są od niego oddalone ponad 2 km (dystans między Mokrzeszów, stan. 3 a Mokrzeszów, stan. 8 – 2,35 km, dystans między Mokrzeszów, stan. 3 a Stale-Osina, stan. 17 – 2,95 km).

Z kolei osada TKŁ na stanowisku nr 3 w Mokrzeszowie wchodzi w skład większego skupiska osadniczego tej jednostki, określonego jako mikroregion mokrzeszowski 2 (Rajpold 2014, 60). Konglomerat ten skupia 12 stanowisk, w tym oznaczone numerami 3, 7, 18, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34 w miej-

scowości osady oraz cmentarzysko, znane z literatury jako stanowisko 2 (Moskwa 1976, 242; Trybała Zawiaślak 2012). Są to w większości obiekty nie weryfikowane za pomocą badań wykopaliskowych, znane wyłącznie z prospekcji powierzchniowej AZP. Ich rozmieszczenie na mapie ujawnia dość charakterystyczny układ (ryc. 16), z centralnie usytuowanym cmentarzyskiem i otaczającymi go – w miarę koncentrycznie – osadami. Zbliżony rozkład przestrzenny posiadały stanowiska w skupisku mokrzeszowskim 1 (Rajpold 2014, 60) oraz w mikroregionie Grodziska Dolnego (Czopek 2007, 205, ryc. 176). Jest to też prawidłowość rejestrowana w makroskali (por. Rajpold 2014, 193). Uważa się, że w przypadku takich układów funkcjonalnych cmentarzyska pełniły rolę trwałego wyznacznika (Czopek 2007, 205), wręcz stabilizatora osadnictwa (Czopek 2005, 76). Odległości pomiędzy nekropolą a pozostałymi składowymi takich układów funkcjonalnych były różne. W skupisku mokrzeszowskim 2 dystans ten wynosi średnio 0,6 km, maksymalnie 1,1 km; w przypadku mikroregionu mokrzeszowskiego 1 wartości te kształtują się w następujący sposób: średnia odległość – 0,7–0,9 km, maksymalny dystans – 1,35 km. Odległość dzieląca obydwie cmentarzyska wynosi natomiast 2,05 km. Warto jednak zwrócić uwagę, iż nekropole



Ryc. 16. Osada na stanowisku nr 3 w Mokrzeszowie na tle osadnictwa KT i TKŁ w regionie (1 – Mokrzeszów 1; 2 – Mokrzeszów 2; 3 – Mokrzeszów 3; 4 – Mokrzeszów 5; 5 – Mokrzeszów 7; 6 – Mokrzeszów 8; 7 – Mokrzeszów 9; 8 – Mokrzeszów 17; 9 – Mokrzeszów 18; 10 – Mokrzeszów 20; 11 – Mokrzeszów 23; 12 – Mokrzeszów 24; 13 – Mokrzeszów 26; 14 – Mokrzeszów 27; 15 – Mokrzeszów 28; 16 – Mokrzeszów 29; 17 – Mokrzeszów 31; 18 – Mokrzeszów 32; 19 – Mokrzeszów 33; 20 – Mokrzeszów 34; 21 – Stale-Osina 17). Oprac. M. Dołęga (wg Rajpold 2014, z modyfikacjami)

Fig. 16. Settlement at site No. 3 in Mokrzeszów against the background of TC and TLC settlement in the region (1 – Mokrzeszów 1; 2 – Mokrzeszów 2; 3 – Mokrzeszów 3; 4 – Mokrzeszów 5; 5 – Mokrzeszów 7; 6 – Mokrzeszów 8; 7 – Mokrzeszów 9; 8 – Mokrzeszów 17; 9 – Mokrzeszów 18; 10 – Mokrzeszów 20; 11 – Mokrzeszów 23; 12 – Mokrzeszów 24; 13 – Mokrzeszów 26; 14 – Mokrzeszów 27; 15 – Mokrzeszów 28; 16 – Mokrzeszów 29; 17 – Mokrzeszów 31; 18 – Mokrzeszów 32; 19 – Mokrzeszów 33; 20 – Mokrzeszów 34; 21 – Stale-Osina 17). Researched by M. Dołęga (after Rajpold 2014, with modifications)

te są różnoczasowe i z perspektywy naszej osady istotniejsza jest jej relacja z cmentarzyskiem określonym jako stanowisko nr 2 (odległość między osadą na stanowisku nr 3 a cmentarzyskiem na stanowisku nr 2 w Mokrzeszowie wynosi 0,75 km), które jest jej tożsame chronologicznie.

Wspomniane cmentarzysko zostało przebadane niemal w całości, a pozyskane z niego materiały – o czym była już mowa – opracowane (Trybała-Zawiślak 2012). Tym samym dysponujemy dość pokaźnym zasobem różnorodnych wiadomości o jego funkcjonowaniu. Poza określeniem chronologii i zwróceniem uwagi na cechy obrządku pogrzebowego, analizie poddano tu również wyniki badań antropologicznych, uzyskując tym samym szereg interesujących informacji na temat struktury społeczności użytkującej nekropole. Dzięki zastosowaniu odpowiednich metod badawczych, udało się, m.in. określić grupę ludzką użytkującą cmentarzysko, która oscyluje między 20 a 35 osobnikami (Trybała-Zawiślak 2012, 271n.). Określono także strukturę wieku pochowanych osób, z której wynika, iż najwięcej zgonów przypada na kategorie wiekowe *infans* I i *adultus* (ibidem, 272). Ponadto, w przypadku niektórych grobów, udało się również określić strukturę płci pochowanych osobników, z której wynika, iż rozkład zgonów kobiet i mężczyzn jest porównywalny, aczkolwiek w przeciwieństwie do osobników płci męskiej, kobiety umierały tu już wieku młodzieńczym, a więc *iuvenis* i *iuvenis-adultus* (ibidem, 273).

Przytaczamy tutaj te informacje, gdyż wydaje nam się – iż w pewnym zakresie – możemy przekładać je również na omawianą tu osadę. Oczywiście nie może tu być mowy o dosłownej korelacji wyników badań cmentarzyska do tej konkretnie

osady, jednak uwagi te mogą stanowić pewien punkt zaczepienia w ramach poruszonych uprzednio analiz osadniczych, pociągając za sobą kwestie natury społecznej.

Wydzielony mikroregion osadniczy, na który składa się cmentarzysko nr 2 w Mokrzeszowie i siatka towarzyszących mu osad, tworzą głównie stanowiska o niesprecyzowanym statusie funkcjonalno-chronologicznym. Zdecydowana większość z nich, o czym była już mowa, to osady znane tylko z badań powierzchniowych, a więc nie potwierdzone w wyniku kompleksowych badań wykopaliskowych. O ile w ich przypadku możemy zakładać, że są rzeczywiście stanowiskami łączonymi z tą jednostką kulturową, to nie mamy pewności, z jaką konkretnie fazą chronologiczną można je połączyć lub czy nie są obiektami funeralnymi (takiej opcji również nie można z góry wykluczać). Z tej sieci osadniczej przebadane wykopaliskowo zostały tylko dwa punkty, z czego interesująca nas osada w stopniu niesatysfakcjonującym, ale – z braku innych stabilnych (potwierdzonych) osiedli z tego czasu – staje się ona w tym momencie stanowiskiem reperowym dla funkcjonującego już w literaturze cmentarzyska. Pogląd ten potwierdzać w pewnym sensie może zasugerowany dla tarnobrzezkiej kultury łużyckiej w III fazie rozwojowej model osadniczy, zgodnie z którym cmentarzysko odpowiada jedna duża, stabilna osada i kilka mniejszych, wspomagających ją gospodarczo (por. Rajpold 2014, ryc. 182). Możemy zatem ostrożnie połączyć społeczność użytkującą tę nekropole z mieszkańcami rozpoznanego tu osiedla, tworząc, co prawda nie do końca czytelny, ale jedyny jaki mamy na ten moment, obraz ułamka życia ludności (kobiet, mężczyzn i dzieci) tarnobrzezkiej kultury łużyckiej z jej schyłkowej fazy rozwojowej.

6. ZAKOŃCZENIE

Osada na stanowisku nr 3 w Mokrzeszowie, mimo wielkiego zakresu przestrzennego badań oraz pewnych braków dokumentacyjnych, z całą pewnością warta jest uwagi. Analiza odkrytych materiałów, nie funkcjonujących dotąd w literaturze, wskazała na istnienie tu dwóch horyzontów osadniczych, które powiązano z kulturą trzciniecką i tarnobrzezką kulturą łużycką. Szczegółowa prezentacja zarejestrowanych źródeł poszerza zatem katalog stanowisk tych kultur w Polsce południowo-wschodniej, a zwłaszcza obszaru prawobrzeża w rejonie dolnego odcinka górnej Wisły. Jest to o tyle istotne, gdyż materiały kultury trzcinieckiej nie są w tym regionie

silnie reprezentowane i omówiona tu osada wypełnia istotną lukę w zakresie rozpoznania tutejszych struktur osadniczych tego czasu. Jednocześnie, wyznacza ona nowy, niepotwierdzony do tej pory w wyniku badań powierzchniowych mikroregion (?) osadniczy ludności trzcinieckiego kręgu kulturowego.

Z kolei osada tarnobrzezkiej kultury łużyckiej wpisuje się w istniejącą już w tym obszarze lokalną sieć osadniczą, stając się – jako jedna z niewielu przebadanych osad regionu – punktem odniesienia do funkcjonujących tu układów, a zwłaszcza dla – omówionego już w literaturze przedmiotu – nieodległego cmentarzyska ciałopalonego na stanowisku nr 2 w Mokrzeszowie.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

Adamik-Proksa J. 2019. *Ekumena ludności kultury trzcinieckiej w Polsce południowo-wschodniej. Studium osadniczo-kulturowe*. Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski.

Adamik J., Burghardt M. 2011. Osada tarnobrzezkiej kultury łużyckiej w Białobrzegach, pow. Łańcut, stanowisko nr 5, w świetle ostatnich badań. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 32, 117–167.

Adamik J., Burghardt M., Rajpold W. 2016. Materiały kultury trzcinieckiej i tarnobrzezkiej kultury łużyckiej ze stanowiska Wierzawice 4, pow. leżajski w świetle analiz archeologicznych. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 37, 85–123.

Czebreszuk J. 1996. *Społeczności Kujaw w początkach epoki brązu*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Czerniak L., Koško A. 1980. Zagadnienie efektywności poznawczej analizy chronologicznej ceramiki na podstawie cech technologicznych. *Archeologia Polski* 25, 247–280.

Czopek S. 1989. Z badań nad schyłkową fazą grupy tarnobrzezkiej. W: A. Barłowska, E. Szałapata (red.), *Grupa tarnobrzezka kultury łużyckiej*, 241–261. Rzeszów: Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.

Czopek S. 1991. Sprawozdanie z badań wykopaliskowych w Białobrzegach, woj. Rzeszów (stanowiska 1 i 5) w latach 1982–1984.

- Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1980–1984*, 165–171.
- Czopek S. 2001. *Pysznica, pow. Stalowa Wola, stanowisko 1 – cmentarzysko ciałopalne z przełomu epoki brązu i żelaza*. Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski.
- Czopek S. 2003a. Wielokulturowa osada na stanowisku nr 3 w Kliszowie, pow. Mielec. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 24, 55–82.
- Czopek S. 2003b. Między Południem a Wschodem – importy i naśladownictwa ceramiki w materiałach grupy tarnobrzesckiej. W: J. Gancarski (red.), *Epoka brązu i wczesna epoka żelaza w Karpatach polskich*, 215–238. Krosno: Muzeum Podkarpackie w Krośnie.
- Czopek S. 2004a. *Cmentarzysko ciałopalne z wczesnej epoki żelaza w Knapach*. Rzeszów: Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.
- Czopek 2004b. *Osady tarnobrzesckiej kultury łużyckiej – wielkość, struktura, funkcjonowanie*. W: J. Libera, A. Zakościelna (red.), *Przez prądzę i wczesne średniowiecze. Księga jubileuszowa na siedemdziesiąte piąte urodziny docenta doktora Jana Gurby*, 221–238. Lublin: UMCS w Lublinie.
- Czopek S. 2005. Cmentarzyska jako element regionalnej struktury osadniczej na przykładzie nekropoli tarnobrzesckiej kultury łużyckiej. *Przegląd Archeologiczny* 53, 53–84.
- Czopek S. 2007. *Grodzisko Dolne, stanowisko 22 – wielokulturowe stanowisko nad dolnym Wisłokiem. Część I: Od epoki kamienia do wczesnej epoki żelaza*. Rzeszów: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.
- Czopek S. 2014. *Stanowisko 158 w Jarosławiu, woj. podkarpackie. Część II. Osadnictwo od starszej epoki brązu do okresu rzymskiego (= Via Archaeologica Ressoaviensia 4)*. Rzeszów: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego.
- Czopek S., Kadrow S., Mitura P. 1993. Materiały z wielokulturowego stanowiska w Orłiskach Sokolnickich, woj. Tarnobrzeg. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1991–1992*, 53–69.
- Czopek S., Niemasik D., Pasterkiewicz W. 2007. Sprawozdanie z badań wykopaliskowych prowadzonych na stan. 117 w Rzeszowie. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 28, 91–96.
- Czopek S., Niemasik D., Pasterkiewicz W., Pelisiak A. 2014. *Rzeszów, stanowisko 117 – osada wielokulturowa*. Rzeszów: Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.
- Czopek S., Bronowicki J., Podgórska-Czopek J. 2015. *Zamiechów, stan. 18 – wielokulturowe stanowisko na Przedgórzu Rzeszowskim*. Rzeszów: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego.
- Dmochowska G. 1985. Ornamentyka wyrobów metalowych i naczyń grupy tarnobrzesckiej kultury łużyckiej. *Wiadomości Archeologiczne* 50, 51–94.
- Dzięgielewski K., Godlewski P. 2009. Wschodnie oddziaływania kulturowe na terytorium zachodniej Małopolski we wczesnej epoce żelaza – źródła i interpretacje. W: S. Czopek, K. Trybała-Zawiślak (red.), *Tarnobrzeczka kultura łużycka – źródła i interpretacje*, 191–224. Rzeszów: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Florek M., Taras H. 2003. *Dacharzew. Cmentarzysko kultury trzcinieckiej*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Gawlik A., Przybyła M. S. 2005. Początki wczesnej epoki żelaza w Kotlinie Sandomierskiej. W: M. Kuraś (red.), *Archeologia Kotliny Sandomierskiej (= Rocznik Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli 4)*, 313–352. Stalowa Wola: Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.
- Górski J. 2003. Uwagi o datowaniu i kontekście znalezisk ceramiki o „cechach południowych” w strefie zasięgu kultury trzcinieckiej. W: J. Gancarski (red.), *Epoka brązu i wczesna epoka żelaza w Karpatach polskich*, 89–137. Krosno: Muzeum Podkarpackie w Krośnie.
- Górski J. 2007. *Chronologia kultury trzcinieckiej na lessach Niecki Nidziańskiej*. Kraków: Muzeum Archeologiczne.
- Górski J., Schellner E. 2014. Materiały osadowe kultury łużyckiej ze stanowiska 12 w Targowisku, pow. wielicki. W: J. Górski (red.), *Kompleks osadniczy kultury łużyckiej w Targowisku, stan. 10–12, pow. wielicki*, 81–102. Kraków: Krakowski Zespół do Badań Autostrad.
- Górski J., Makarowicz P. 2020. Wariacje na temat garnka. W: M. Dębiec, T. Saile (red.), *A planitiebus usque ad montes: studia archeologica Andree Pelisiak vitae amno sexagesimo quinto oblata*, 495–507. Rzeszów: Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Górski J., Makarowicz P., Wawrusiewicz A. 2011a. *Osady i cmentarzyska społeczności trzcinieckiego kręgu kulturowego w Polesiu, stanowisko 1, woj. łódzkie, t. 1, tekst*. Łódź: Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Fundacja Uniwersytetu Łódzkiego.
- Górski J., Makarowicz P., Wawrusiewicz A. 2011b. *Osady i cmentarzyska społeczności trzcinieckiego kręgu kulturowego w Polesiu, stanowisko 1, woj. łódzkie, t. 2, Katalog źródeł*. Łódź: Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Fundacja Uniwersytetu Łódzkiego.
- Jablowska A. Próba klasyfikacji typologicznej glinianych przęślików tarnobrzesckiej kultury łużyckiej. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 42, 25–71.
- Kadrow S. 1991. *Iwanowice stanowisko Babia Góra, cz. I. Rozwój przestrzenny osady z wczesnego okresu epoki brązu*. Kraków: Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk.
- Karnas A. 2003. Osada grupy tarnobrzesckiej w Ostrowach Tuszowskich, pow. Kolbuszowa. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 24, 83–113.
- Kłosińska E. 1991. Osada kultury trzcinieckiej w Rakszawie, stan. 12, woj. Rzeszów. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1980–1984*, 157–163.
- Kłosińska E. 1997. *Starszy okres epoki brązu w dorzeczu Warty*. Wrocław: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.
- Kłosińska E.M. 2004. Osadnictwo ludności kultury łużyckiej nad środkowym Wieprzem w epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza. W: J. Libera, A. Zakościelna (red.), *Przez prądzę i wczesne średniowiecze. Księga jubileuszowa na siedemdziesiąte piąte urodziny docenta doktora Jana Gurby*, 239–252. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Kłosińska E.M. 2017. From the research on clay processing and the use of pottery products among the population of the Lusatian culture in the Lublin region. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 38, 27–48.
- Kociszewski L., Kruppé J. 1973. Studia fizyko-chemiczne ceramiki warszawskiej XIV–XVII wieku. *Studia i Materiały z Historii Kultury Materialnej* 47.
- Kostek A. 1991. Cmentarzysko grupy tarnobrzesckiej w Wietlinie III, gm. Laszki, woj. Przemyśl. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1980–1984*, 5–44.

- Ligoda J. 2004. Materiały ze zniszczonego cmentarzyska ciałopalnego w Tarnobrzegu, stan. 1. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 25, 105–123.
- Ligoda J. 2005. Osada grupy tarnobrzesckiej na stanowisku 6 w Czarnej, pow. Łańcut. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 26, 207–261.
- Ligoda J. 2009. Wstępne wyniki archeologicznych badań wykopaliskowych na stanowisku 8 w Białobrzegach, pow. Łańcut (badania na trasie autostrady A4). *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 30, 163–169.
- Ligoda J. 2018. Osada na stanowisku nr 2 w Stobiernej, pow. rzeszowski w kontekście osadnictwa tarnobrzesckiej kultury łużyckiej na Płaskowyżu Kolbuszowskim. W: M. Kuraś (red.), *Archeologia Kotliny Sandomierskiej* 2, 190–245. Stalowa Wola: Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.
- Ligoda J., Mitura P., Zych R. 2005. Materiały z wielokulturowego stanowiska 6 w Babisze, gm. Tuszów Narodowy, pow. Mielec. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 26, 65–109.
- Makarowicz P. 1998. *Rola społeczności kultury iwieńskiej w genezie trzcinieckiego kręgu kulturowego (2000–1600 BC)*. Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Makarowicz P. 2010. *Trzciniecki krąg kulturowy – wspólnota pogranicza Wschodu i Zachodu Europy*. Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.
- Makarowicz P. 2013. *Osadnictwo społeczności trzcinieckiego kręgu kulturowego w dorzeczu środkowej Warty*. Poznań: Instytut Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Poznaniu.
- Michalski J. 1983. Zagadnienia systematyzacji i interpretacji obiektów nieruchomych (ze studiów nad osadami otwartymi kultury łużyckiej). *Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne* 5, 135–195.
- Michalski J. 1987. Osadnictwo kultury trzcinieckiej w dolnym biegu rzek Czarnej i Wschodniej. W: P. Poleska, J. Rydzewski (red.), *Kultura trzciniecka w Polsce*, 155–169. Kraków: Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne, Oddziały w Krakowie i Nowej Hucie.
- Mitura P. 2004. Materiały kultury malickiej i grupy tarnobrzesckiej ze stanowiska 54 w Rzeszowie. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 25, 5–90.
- Mogielnicka-Urban M. 1984. *Warsztat ceramiczny w kulturze łużyckiej*. Wrocław
- Moskwa K. 1963. Cmentarzysko łużyckie w Kopkach, pow. Nisko. *Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1963*, 17
- Moskwa K. 1971. Późnołużyckie cmentarzysko w Trzęsówce, pow. Kolbuszowa. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1967*, 9–98
- Moskwa 1976a. Mokrzeszów, gm. Tarnobrzeg, woj. tarnobrzesckie, stanowisko 3. *Informator Archeologiczny za rok 1975*, 65–66.
- Moskwa K. 1976b. *Kultura łużycka w południowo-wschodniej Polsce*. Rzeszów: Muzeum Okręgowe.
- Moskwa K. 1982. Tendencje rozwoju grupy tarnobrzesckiej kultury łużyckiej. W: M. Gedl (red.), *Południowa strefa kultury łużyckiej i powiązania tej kultury z południem*, 301–315. Kraków-Przemyśl: Instytut Archeologii UJ, Muzeum Okręgowe.
- Podgórska-Czopek J., Czopek S. 1991. Materiały z osad kultury łużyckiej (grupy tarnobrzesckiej) i kultury przeworskiej ze stanowiska 1 w Tarnobrzegu-Zakrzowie. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1980–1984*, 71–114.
- Poradyło W. 2001. Cmentarzysko ludności grupy tarnobrzesckiej w Trójczycach, gm. Orły, pow. Przemyśl. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 22, 59–105.
- Poradyło W. 2022. *Cmentarzysko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w Machowie (Tarnobrzeg)*. Kraków: Muzeum Archeologiczne w Krakowie.
- Przybyła M.S. 2003. Uwagi o chronologii ceramiki grupy tarnobrzesckiej. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 24, 27–54.
- Rajpold W. 2014. *Przemiany osadnicze nad dolnym odcinkiem górnej Wisły w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza*. Rzeszów: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Rajpold W. 2022. Osada z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza na stanowisku Tarnobrzeg 5. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 43, 95–123.
- Szarek-Waszkowska E. 1975. Cmentarzysko kultury łużyckiej w Krzemienicy, pow. Mielec. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za lata 1970–1972*, 3–51.
- Taras H. 1995. *Kultura trzciniecka w międzyrzeczu Wisły, Bugu i Sanu*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Taras H. 2019. *Materiały kultury trzcinieckiej ze stanowiska 1 w Dubecznie*. W: H. Taras (red.), *Dubeczno, stanowisko 1 (Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie)*. *Materiały z badań archeologicznych w latach 1986–1987*, 111–150. Lublin: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.
- Trybała K. 2005. Sondażowe badania wykopaliskowe na stan. 1 w Bratkowicach, gm. Świlcza. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego* 26, 409–415.
- Trybała-Zawiślak K. 2012. *Kłyżów, stan. 2 i Mokrzeszów, stan. 2 – cmentarzyska ciałopalne z wczesnej epoki żelaza*. Rzeszów: Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Trybała-Zawiślak K. 2019. *Wczesna epoka żelaza na terenie Polski południowo-wschodniej – dynamika zmian i relacje kulturowe*. Rzeszów: Uniwersytet Rzeszowski.
- Wróbel H. 1987. Z problematyki kultury trzcinieckiej w Polsce środkowo-wschodniej. W: P. Poleska, J. Rydzewski (red.), *Kultura trzciniecka w Polsce*, 57–88. Kraków: Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne, Oddziały w Krakowie i Nowej Hucie.

The settlements of the Trzciniec Culture and the Tarnobrzeg Lusatian Culture at site No. 3 in Mokrzeszów, Tarnobrzeg district

Summary

Site No. 3 in Mokrzeszów was excavated in 1975 by Kazimierz Moskwa. The research covered an area of 200 square meters, within which a cultural-natural layer was identified, containing the relics of 16 settlement pits. Unfortunately, as for a significant number of these we do not have complete documentation – either the full outline of the pit or/and its vertical cross-section is missing. One pit (feature no. 9, probably the one with a storage function) was associated with the Trzciniec Culture (henceforth TC); the other features should be linked with the Tarnobrzeg Lusatian Culture (henceforth TLC). These features – generally rather small items – were oval, circular, or irregular in shape; in their cross-sections, they most often took a basin-shaped, bath-shaped, or similar forms. They had certainly various functions in the economic system within the place where they existed. The movable finds coming from the settlement in Mokrzeszów consist exclusively of ceramic materials, which are highly fragmented and damaged. They represent two chronological horizons – the Trzciniec Culture and the Tarnobrzeg Lusatian Culture. The TC ceramics from the site are characterized by carefully smoothed surfaces, relatively good firing, and mineral temper added usually in moderate amounts. Due to the strong fragmentation of the collection, it is generally impossible to identify specific ceramic forms. However, among the analysed material, vase-shaped vessel (Chart VII:12), pottery sherds of one-piece bowls with straight rims (Chart VI:15), as well as the form determined based on rim sherds with diagonally cut edges (Chart V:3,14,18; VI:3,6; VII:1,8,13,14) – pot-shaped vessels with S-shaped profiles were distinguished. Additionally, several fragments decorated in a manner typical for this culture were recorded, i.e., with plastic strips (Chart V:3; VI:7) or multiplied incised lines running around the vessel (Chart V:14,15; VI:2,14; VII:12,15). As for the Trzciniec Culture, this group of ornaments is registered mainly in the context of ceramic materials from the early and classical phases. Regarding multi-element incised motifs and plastic strips with a roof-shaped cross-section, present in this collection, they are among the most popular motifs associated to the indicated stage of stylistic development of pottery in the aforementioned culture. Elements from other phases of the Trzciniec Culture indicating younger chronological sections are poorly represented in this assemblage. Considering the TLC material, in turn, the pottery was tempered with crushed stone of various proportions and grain size (most often fine-grained temper), often accompanied by medium-sized grains, whereas coarse temper was observed sporadically. Here, we

are dealing with a clear dominance of bicolored brown pottery (in light and dark shades), which also includes brick-red and grey-brown wares that should be associated with III technology group (comprising more than 80% of the material). A characteristic feature of the Mokrzeszów settlement assemblage is the relatively high frequency of pottery representing II technology group (over 14% of the assemblage), while other technological groups (I tg and IV tg) are present only in trace quantities. A clear dominance of rough-surfaced vessels (rough, coarse, granulated, or smeared) is observed, accounting for nearly 60% of the assemblage. A smaller proportion of the analysed material consists of vessels with damaged surfaces (about 6%); the remainder are fragments with smooth surfaces (over 30%). The following forms have been distinguished: pot-shaped vessels, bowls, cups/scoops, vases, and plate-pancake dishes. However, the majority are fragments for which it is impossible to determine their typological or stylistic affiliation. Some of the collection comprises characteristic decorative elements such as plastic strips, knobs, openwork or impressed ornamentation, including stamped and incised decorations. Richly developed plastic ornamentation, openwork, and relief ornaments are characteristic of the third developmental phase of the Tarnobrzeg Lusatian Culture. Chronologically significant are also ornaments from the stamped pottery and forest-steppe cultural circle, which allow the dating of the discussed material to be connected to the Early Iron Age.

The settlement at site No. 3 in Mokrzeszów, despite the limited scope of research and certain gaps in documentation, is undoubtedly noteworthy. A detailed presentation of the sources recorded, but previously unknown in the literature, including the described two settlement horizons expands the catalogue of sites of these cultures in southeastern Poland, especially on the right-bank area of the lower section of the upper Vistula. This is particularly significant, as the Trzciniec Culture materials are not strongly represented in this region, and the settlement discussed here fills an important gap in our knowledge of the settlement structures of the Trzciniec cultural circle. At the same time, it indicates a new, previously unconfirmed (by surface surveys) microregion of settlement represented by the population of this culture. On the other hand, the Tarnobrzeg Lusatian Culture settlement fits into the already existing local settlement network in the mentioned area, becoming (as one of the few excavated settlements in the region) a reference point for the functioning systems here, especially for the nearby cremation cemetery at site No. 2 in Mokrzeszów.

